

REPUBLIKA SLOVENIJA
VIŠJE SODIŠČE V LJUBLJANI

SODBA V IMENU LJUDSTVA

Višje sodišče v Ljubljani je v senatu pod predsedstvom višjega sodnika Milana Štruklja, ob sodelovanju višje sodnice Mateje Lužovec kot poročevalke in višje sodnice Silvane Vrebac Arifin kot članice senata,

ob sodelovanju zapisnikarice Jožice Bajec,

v kazenski zadevi zoper obdolžene: **IVAN JANŠA, IVAN ČRNKOVIČ in ANTON KRKOVIČ,**

zaradi kaznivih dejanj sprejemanja daril za nezakonito posredovanje po prvem odstavku 269. člena Kazenskega zakonika (KZ) v zvezi s 25. členom KZ, dajanja daril za nezakonito posredovanje po prvem odstavku 269a. člena KZ in sprejemanja daril za nezakonito posredovanje po prvem odstavku 269. člena KZ,

o pritožbah zagovornikov obdolženega Ivana Janše, odvetnikov iz Odvetniške družbe Matoz, o.p., d.o.o.o. iz Kopa, zagovornika obdolženega Ivana Črnkoviča, odvetnika Dejana Markovića iz Ljubljane ter zagovornika obdolženega Antona Krkoviča, odvetnika Jožeta Hribernika iz Odvetniške pisarne Hribernik Petrič iz Ljubljane, zoper sodbo Okrajnega sodišča v Ljubljani, opr. št. II K 2457/2010 z dne 5.6.2013,

po dne 19.3.2014 opravljeni javni seji in po dne 20.3.2014 ter 21.3.2014 opravljenem posvetovanju, dne 21.3.2014

RAZSODILO:

Pritožbe zagovornikov obdolženih Ivana Janše, Ivana Črnkoviča in Antona Krkoviča se zavrnejo kot neutemeljene in se potrdi sodba sodišča prve stopnje.

Obdolženi Ivan Janša, Ivan Črnkovič in Anton Krkovič so dolžni plačati sodne takse kot strošek pritožbenega postopka.

OBRAZLOŽITEV:

1. Okrajno sodišče v Ljubljani je z izpodbijano sodbo spoznalo za krive in sicer obdolženega Ivana Janšo kaznivega dejanja sprejemanja daril za nezakonito posredovanje po prvem odstavku 269. člena KZ v zvezi s 25. členom KZ, za katero mu je izreklo kazen dve leti zapora, obdolženega Ivana Črnkoviča kaznivega dejanja dajanja daril za nezakonito posredovanje po prvem odstavku 269a. člena KZ, za katero mu je izreklo kazen eno leto in deset mesecev zapora in obdolženega Antona Krkoviča kaznivega dejanja sprejemanja daril za nezakonito posredovanje po prvem odstavku 269. člena KZ, za katero mu je izreklo kazen eno leto in deset mesecev zapora. Obdolžencem je na podlagi 38. člena KZ izreklo stranske denarne kazni v višini po 37.000,00 EUR, katere so dolžni plačati v roku treh mesecev, v primeru neizterljivosti pa se bo posamezna izrečena stranska denarna kazen izvršila tako, da bo za vsakih začetih 41,73 EUR določen en dan zapora. Skladno z določbo prvega odstavka 95. člena Zakona o kazenskem postopku (ZKP) so obdolženci dolžni povrniti stroške kazenskega postopka iz 1. do 5. točke drugega odstavka 92. člena ZKP, ki bodo odmerjeni s posebnim sklepom ter sodno takso, ki bo odmerjena po pravnomočnosti sodbe.
2. Zoper sodbo so pritožbe vložili:
 - zagovorniki obdolženega Ivana Janše zaradi bistvenih kršitev določb kazenskega postopka, kršitev kazenskega zakona in zmotne ugotovitve

dejanskega stanja. Predlagajo, da pritožbeno sodišče pritožbi ugodi, izpodbijano sodbo spremeni in obdolženca oprosti obtožbe, oziroma da izpodbijano sodbo razveljavi in vrne zadevo sodišču prve stopnje v ponovno odločanje;

- zagovornik obdolženega Ivana Črnkoviča zaradi bistvenih kršitev določb kazenskega postopka po 1. točki prvega odstavka 370. člena ZKP v zvezi z 8. in 11. točko prvega odstavka in po drugem odstavku 371. člena ZKP, kršitev kazenskega zakona po 2. točki prvega odstavka 370. člena ZKP v zvezi s 1. točko prvega odstavka 372. člena ZKP ter zmotne in nepopolne ugotovitve dejanskega stanja po 3. točki prvega odstavka 370. člena ZKP v zvezi s prvim odstavkom 373. člena ZKP. Predlaga, da višje sodišče pritožbi ugodi in izpodbijano sodbo v točki II spremeni tako, da obdolženega Črnkoviča oprosti obtožbe, podrejeno pa se zavzema za razveljavitev sodbe ter vrnitev zadeve prvostopnemu sodišču v novo odločanje;

- zagovornik obdolženega Antona Krkoviča iz vseh pritožbenih razlogov po 370. členu ZKP, pa tudi zaradi kršitev 14., 21., 22., 28. in 29. člena Ustave RS s predlogom, da pritožbeno sodišče pritožbi ugodi ter sodbo sodišča prve stopnje spremeni tako, da obdolženega Krkoviča oprosti obtožbe, podrejeno pa, da izpodbijano sodbo razveljavi in zadevo vrne sodišču prve stopnje v novo sojenje, pri čemer naj se zadeva dodeli v obravnavo drugemu sodniku.

3. Vrhovni državni tožilec mag. Andrej Ferlinc je glede vseh treh pritožb podal pisne obrazložene odgovore, v katerih predlaga zavrnitev pritožb kot neutemeljenih in potrditev izpodbijane sodbe.
4. Sodišče druge stopnje je na podlagi določbe 445. člena ZKP razpisalo javno sejo, o kateri je skladno s 378. členom ZKP obvestilo vse pritožnike in Vrhovno državno tožilstvo RS. V navzočnosti obdolžencev, njihovih zagovornikov in predstavnikov državnega tožilstva je dne 19.3.2014 javno sejo tudi opravilo.
5. Pritožbe niso utemeljene.

6. Glede pritožb zagovornikov v zvezi z zakonitostjo dokazov

Tekom postopka so zagovorniki obdolženih Ivana Janše, Ivana Črnkoviča in Jožeta Zagožna podali več zahtevkov za izločitev dokazov in sicer so predlagali izločitev zapisnikov o zaslišanju osumljenih Reija Niittynena, Jorma Wittarkorpia, Heikija Hulkkonena, Tuomasa Korpia ter Andrey Mladenova, nadalje izločitev dokazov pridobljenih s hišnimi preiskavami na Finskem, dokazov pridobljenih v Republiki Sloveniji na podlagi dokazov pridobljenih na Finskem (po doktrini sadežev zastrupljenega drevesa) in dokazov, ki so bili slovenskim organom pregona posredovani iz Republike Avstrije. Navedene ekskluzijske zahtevke, ki so se na narokih za glavno obravnavo tudi večkrat dopolnjevali, je prvostopno sodišče s sklepoma opr. št. II K 2457/2010 z dne 28.9.2011 in z dne 27.5.2013 v celoti zavrnilo kot neutemeljene, saj je pravilno ocenilo, da so bili dokazi pridobljeni v skladu s finsko zakonodajo in da tudi ni podana vsebinska neskladnost dokazov z ustavno zagotovljenimi človekovimi pravicami in temeljnimi svoboščinami, uveljavljenimi v Republiki Sloveniji in z mednarodnopravnimi akti. Takšno odločitev (v okviru pritožb zoper sodbo) izpodbijajo zagovorniki obdolženega Janše in obdolženega Črnkoviča, ki z bolj ali manj identičnimi pritožbenimi navedbami (ki bodo v nadaljevanju obravnavane enotno) zastopajo stališče, da je prvostopno sodišče zaradi napačne uporabe drugega odstavka 18. člena ZKP in 83. člena ZKP ter 5. člena Ustave RS, zagrešilo bistveno kršitev določb kazenskega postopka po 8. točki prvega odstavka 371. člena ZKP ter po drugem odstavku 371. člena ZKP, saj je napačna uporaba prej navedenih določil vplivala na zakonitost in pravilnost napadene sodbe.

7. Sodišče druge stopnje se s takšnim naziranjem ne strinja. Pri tem se v celoti pridružuje obširnim in prepričljivim razlogom sodišča prve stopnje, ki je (v že omenjenih dveh sklepih) s strani obrambe izpostavljeno problematiko (v zvezi z vprašanjem kdaj, kako in pod kakšnimi pogoji je dokaze, pridobljene v tujini, dopustno uporabiti v predmetnem kazenskem postopku v Republiki Sloveniji) „obdelalo“ ne samo pregledno in (glede na posamične ekskluzijske zahtevke) sistematično, ampak tudi na način, da je do bistvenih obrambnih navedb (ki jih zagovorniki ponavljajo v svojih pritožbah) zavzelo stališča, ki jih je tako s procesno teoretičnega vidika, kot tudi z vidika domače in tuje sodne prakse, natančno in po prepričanju sodišča druge stopnje, tudi pravilno utemeljilo.

8. Iz spisovnih podatkov, razlogov izpodbijanih sklepov in pritožbenih navedb tako izhaja, da so v obravnavani zadevi predmet ekskluzijskih zahtevkov dokazi, ki so bili pridobljeni z mednarodnim sodelovanjem med Slovenijo, Finsko in Avstrijo. Pri tem ni dvoma, da so bili nekateri od teh dokazov v državah pridobljeni samostojno, neodvisno in brez kakršnegakoli sodelovanja druge (naše) države, torej konkretno za potrebe kazenskega postopka tuje (finske) države v skladu z njenimi predpisi in v tem primeru se od tuje države ne more pričakovati drugega kot to, da bo spoštovala svoje pravo. Kot pravilno ugotavlja sodišče prve stopnje, je kriterij dopustnosti takih dokazov torej blažji in zajema samo presojo ustavnosti in skladnosti z mednarodnimi standardi. Glede na v sodni praksi že uveljaljeno stališče, to z drugimi besedami pomeni, da se na dokaze pridobljene v tujini, četudi posamezna procesna dejanja niso bila opravljena na način kot ga določa ZKP, sme opirati sodna odločba izdana v kazenskem postopku, ki teče v Republiki Sloveniji, razen, če so bili dokazi pridobljeni s kršitvijo ustavno zajamčenih človekovih pravic in svoboščin.
9. Prav tako ni nobenega dvoma, da so bili v predmetni zadevi določeni dokazi pridobljeni v okviru mednarodnega sodelovanja v skupni preiskovalni skupini (Joint Investigation Team – JIT). Gre za dokaze, ki so se (po dne 16.6.2008 podpisanem Sporazumu o ustanovitvi skupne preiskovalne skupine (Sporazum) med glavnim oddelkom Nacionalnega preiskovalnega urada Finske in Vrhovnim državnim tožilstvom Republike Slovenije, pri čemer je k temu Sporazumu dne 25.8.2008 oziroma dne 1.4.2009 pristopilo tudi Državno tožilstvo na Dunaju) zbirali v vsaki izmed treh držav (Finski, Sloveniji in Avstriji) in so bili dostopni vsem članicam JIT. Pri tem je prvostopno sodišče (med drugim tudi v zvezi z vprašanjem glede načina vrednotenja in presoje dopustnosti teh dokazov) in tudi glede na vsebino že omenjenega Sporazuma, utemeljeno izhajalo iz določbe 13. člena Konvencije o medsebojni pravni pomoči v kazenskih zadevah med državami članicami EU (Konvencija EU), ki se nanaša prav na skupne preiskovalne skupine. Glede teh je v določilu točke (b) tretjega odstavka 13. člena Konvencije EU izrecno določeno, da skupina izvaja svoje naloge v skladu z zakonodajo države članice v kateri deluje, na kar smiselno napotuje tudi določba petega odstavka zgoraj citiranega člena. Ker je šlo v danem primeru za situacijo, da so tuji (finski in avstrijski) organi preiskovali kaznivo dejanje, ki je storjeno na njihovem ozemlju in je kaznivo po njihovi zakonodaji, je edino logično, da morajo ti preiskovalni organi delovati le po svojih predpisih in naši organi na pridobivanje teh

dokazov, ki so bili v tujih suverenih državah (Finski, Avstriji) pridobljeni neodvisno od sodelovanja naše države, ne morejo vplivati. Naloge preiskovalne skupine v državi članici JIT-a se tudi glede na določilo 3. člena Sporazuma (A64) izvajajo po njenem pravu. Zato pritožbeni graji, ki stališče prvostopnega sodišča, da ni možnosti, da bi ravnanje skupne preiskovalne skupine v tujini uskladili z domačim pravom označi kot pravno nevzdržno, po oceni sodišča druge stopnje tudi z upoštevanjem določbe 4. člena in enajstega odstavka 13. člena Konvencije EU, ni moč slediti. Še posebej, ker prvostopno sodišče teze, ki jo v pritožbi navajajo zagovorniki, da so dokazi, ki so pridobljeni v okviru skupnih preiskovalnih skupin avtomatsko dopustni, na nobenem mestu ne navede. Ampak sodišče pravilno ugotovi, da je potrebno (tudi) te (finske) dokaze presojsati z vidika ustavno zagotovljenih pravic in svoboščin, na kar smiselno nakazuje tudi vsebina članka dr. Erbežnika, na katerega se sklicujejo zagovorniki. Slednji v tej zvezi omenjajo tudi odločbo nemškega Zveznega ustavnega sodišča v zadevi 2 BvR 2236/04 z dne 18. julija 2005, ki pa se nanaša na povsem drugačen primer kot je „Patria“.

10. Kot tretje izhodišče za presojo dovoljenosti v tem postopku zbranih dokazov pa je prvostopno sodišče upoštevalo določilo 5. člena Ustave RS, po katerem država na svojem ozemlju varuje človekove pravice in temeljne svoboščine. Torej skozi navedeno ustavno določbo je v zvezi s posameznimi ekskluzijskimi zahtevki presojalo domet varstva vsake posamične ustavno varovane pravice in svoboščine, kar vse je predmet obširnih pritožbenih navedb, o katerih pa bo več govora v nadaljevanju.
11. Kar se tiče dokazov pridobljenih s hišnimi preiskavami na Finskem, je sodišče prve stopnje svojo odločitev obrazložilo tako v sklepu z dne 28.9.2011 (na straneh 28 ter 30 do 31), kot tudi v sklepu z dne 27.5.2013 (na straneh 32 do 38). Sodišče druge stopnje navedene razloge v celoti sprejema, saj jih ocenjuje kot razumsko-logične, prepričljive in tudi strokovno utemeljene na način, da jih obširne pritožbene navedbe ne morejo ovreči. Spisovno je izkazano, da so finski preiskovalci hišne preiskave izvedli samoiniciativno, za potrebe svojega kazenskega postopka v okviru katerega je šlo za preiskovanje kaznivih dejanj, ki naj bi jih finski osumljenci storili na Finskem, zato se je presoja dopustnosti tako zbranih dokazov morala osredotočiti na dva (v točki 8 te odločbe omenjena) kriterija. Pri tem je sodišče prve stopnje z natančno analizo ustavnih oziroma kazenskopravnih določb, ki se v finski zakonodaji nanašajo na

hišno preiskavo in na zaseg (Zakon o prisilnih ukrepih), nadalje z upoštevanjem izpovedbe priče Niittynena (ki je na glavni obravnavi opisal kdaj, kje, kako in na kakšen način se je opravila hišna preiskava, kateri ni nasprotoval, se z njo strinjal, prostovoljno je pokazal kje je računalnik in ni nasprotoval njegovemu zasegu z namenom pregleda in je tudi prejel zapisnik o hišni preiskavi in zasegu predmetov ter je ob tem tudi pojasnil, da policija ni kršila nobene njegove človekove pravice) ter nenazadnje z upoštevanjem dejstva, da je Tožilstvo v Helsinkih s sklepom št. 13/1059 z dne 26.3.2013 ugotovilo, da zatrjevane kršitve, ki naj bi se nanašale na zlorabo uradnih pooblastil glavnega finskega preiskovalca BJORQVISTA, niso bile izkazane, povsem pravilno zaključilo, da je bila hišna preiskava pri Niittynenu (navkljub okoliščinam, ki jih je v zvezi z izpovedbo Niittynena izpostavljala zagovornik obdolženega ČRNKOVIČA in te okoliščine ponavlja na strani 11 pritožbe), skladna s finsko zakonodajo.

12. Takšnemu zaključku (na straneh 10 oziroma 14 pritožb) načeloma pritrjujejo tudi pritožniki, ki pa glede nadaljne presoje dovoljenosti s hišnimi preiskavami pridobljenih dokazov neutemeljeno grajajo ugotovitev prvostopnega sodišča, da so bila ta procesna dejanja (navkljub nekoliko drugačni ureditvi, ki velja na Finskem), vsebinsko skladna s standardi Republike Slovenije in da torej v zvezi s temi (na Finskem, zoper finske državljane) izvedenimi procesnimi opravili, v tem postopku procesuiranim obdolžencem niso bile kršene z Ustavo RS določene temeljne človekove pravice in svoboščine. Navedbam zagovornikov, da finska zakonodaja glede dopustnosti posega v nedotakljivost stanovanja ne dosega ustavnih standardov kot jih za ta poseg v 36. členu določa Ustava RS (sodna odločba in prisotnost dveh prič) in da skladno z določbo drugega odstavka 18. člena ZKP to terja izločitev v tujini (na Finskem) pridobljenih dokazov (kar zagovorniki obširno uveljavljajo tudi v pritožbah), prvostopno sodišče ob sicer pravilni ugotovitvi, da je (skladno s 3. členom petega poglavja Zakona o prisilnih ukrepih) odredbe za hišne preiskave izdal glavni finski preiskovalec KAJ BJORQVIST in da je bil (skladno z drugim odstavkom 4. člena petega poglavja Zakona o prisilnih ukrepih) kot priča prisoten „le“ višji kriminalistični preiskovalec J. OILINKI, utemeljeno ni sledilo.
13. Pri tem sodišče prve stopnje ocene glede (ne) upravičenosti ekskluzijskih zahtevkov ni gradilo, kot to storijo pritožniki, zgolj na osnovi formalnopravne dikcije 36. člena Ustave RS, ampak z vsebinsko presojo te ustavne določbe tudi skozi prizmo 5. člena Ustave RS in v povezavi s

testom nujnosti, primernosti in sorazmernosti (kot to izhaja iz odločbe Ustavnega sodišča RS, opr. št. U-I-295/05 z dne 19.6.2008). S takšnim načinom razlogovanja, kot ga je v zvezi s presojo skladnosti ravnanj tujih organov z domačimi procesnimi jamstvi, zavzelo prvostopno sodišče, pa po prepričanju sodišča druge stopnje s tem ni kršilo določbe 22. člena Ustave RS. Iz te določbe izhaja zahteva, da sodišče strank ne sme obravnavati neenakopravno, tako da bi v posamezni zadevi arbitrarno odstopilo od enotne in ustaljene sodne prakse. Skladno z odločbo Vrhovnega sodišča RS, opr.št. I Ips 90103/2010 to pomeni, da ob povsem enakem dejanskem stanju, ne sme priti do različne odločitve. Tudi po stališču Ustavnega sodišča je kršitev te pravice podana le, če so kumulativno izpolnjeni trije pogoji in sicer (1) da je o določenem vprašanju obstaja **enotna in ustaljena sodna praksa**, (2) da je sodišče od te prakse **odstopilo** in (3) da je odstop **arbitraren**, česar pa pritožniki s pritožbenimi navedbami v konkretnem primeru niso uspeli izkazati.

14. Sodišče druge stopnje ne deli mnenja pritožnikov, da so navedbe prvostopnega sodišča (na straneh 28 do 29 in 37 do 38 izpodbijanih sklepov) glede dometa varstva človekovih ustavnih pravic in svoboščin skozi določilo 5. člena Ustave RS nenavadne, težko razumljive in pravno povsem zgrešene. Pritožbeno sodišče, se tako kot že sodišče prve stopnje, v celoti pridružuje stališču uveljavljenih kazenskopravnih teoretikov dr. Katje Šugman Stubbs in dr. Primoža Gorkiča, kot sta ga med drugim podala tudi knjigi „Dokazovanje v kazenskem postopku“ (GV Založba, Ljubljana 2011), da je glede na določilo 5. člena Ustave RS, po katerem „država na svojem ozemlju varuje človekove pravice in temeljnje svoboščine“ potrebno upoštevati, da ob presoji skladnosti ravnanj tujih organov z domačimi procesnimi jamstvi, ne uporabimo tistih (jurisdikcijskih) ustavnih določb, ki lahko naslavljajo izključno slovenske organe kazenskega postopka, ki so dolžni varovati človekove pravice in svoboščine v postopkih, ki tečejo na slovenskem ozemlju, kjer lahko država izvršuje svojo suverenost. Sodišče druge stopnje se strinja z naziranjem izpodbijanega sklepa, da je (tudi glede na argumentacijo sprejeto v odločbi Ustavnega sodišča RS, U-I-216/07 z dne 4.10.2007, po kateri se sodna odredba kot predpostavka dovoljenosti posegov - v tem primeru - v komunikacijsko zasebnost zahteva šele, ko bi se poseg v komunikacijsko

zasebnost, ki jo varuje 37. člen Ustave, nanašal na naše državno območje ali na konkretno določeno osebo na tem območju) domet varstva vsake posamične ustavno varovane pravice in svoboščine potrebno presojati skozi vsebino, brez dvoma „univerzalne“ določbe 5. člena Ustave RS.

15. Glede vsebine 36. člena Ustave RS to pomeni, da dikcija „na podlagi sodne odločbe“ pojmovno zavezuje le organe RS in zato, kot pravilno ugotavlja sodišče prve stopnje, lahko dopustimo tudi tiste (zakonite) tuje dokaze, ki so bili v tujini (v konkretnem primeru na Finskem) pridobljeni brez sodne odredbe, čeprav naša Ustava za nek poseg zahteva tako odredbo. Po oceni pritožbenega sodišča s stališča kršitve človekovih pravic namreč ni ključnega pomena to, kateri organ je glede na pravno ureditev posamezne države članice EU odredil posamezni ukrep, pač pa je pomembna vsebina kršitve, torej rešitev vprašanja ali je bila kršitev dejansko podana in ali so v konkretnem primeru v zvezi s hišno preiskavo in drugimi preiskovalnimi ukrepi bili spoštovani standardi in načelo sorazmernosti med ukrepi in teži kaznivih dejanj, o čemer pa ima sklep z dne 27.5.2013 (na strani 39) prepričljive razloge. Tudi v delu, ko z natančno presojo s strani obrambe izpostavljenih odločb Evropskega sodišča za človekove pravice (ESČP) v zadevah Harju v. Finska in Heino v. Finska (na kateri se v pritožbi sklicuje zagovornik obdolženega Črnkoviča) po eni strani, s sklicevanjem na navedbe finskega Urada generalnega državnega tožilca ugotovi, da določbe, ki so takrat veljale na Finskem glede hišnih preiskav, zaradi pomanjkanja varovalnih mehanizmov resda niso v celoti zadostile zahtevi po zakonitosti iz 8. člena EKČP, kar je (ne da bi za nazaj prenehala veljavnost vseh postopkov, ki so se opirali na prej veljaven predpis) narekovalo zgolj spremembo finske kazensko pravne zakonodaje v smislu naknadne sodne kontrole hišne preiskave (7.a člen Zakona o prisilnih ukrepih, ki velja od 1.8.2011 dalje). Po drugi strani pa je potrebno ugotoviti, kar pritožniki spregledajo, da se omenjeni zadevi (v katerih sta se postopka zaključila že pred policijo oziroma tožilstvom in nobene naknadne sodne kontrole dela polistov ni bilo, saj ni bila vložena obtožnica), po vsebini vendarle bistveno razlikujeta od konkretnega primera, saj je bila v predmetnem postopku na Finskem (zoper Niittynena in ostale) vložena obtožnica in bodo osebe zoper katere so bile izvedene hišne preiskave lahko uveljavljale tako presojo zakonitosti njihove izvedbe kot dopustnost tako pridobljenih dokazov. To nenazadnje izhaja tudi iz dopisa zagovornika Reija Niittynana, Antti Riihela z dne 18.2.2013. Skratka, v obravnavanem primeru je

naknadna sodna kontrola omogočena, zato tudi po oceni pritožbenega sodišča zgoraj navedenih sodb ESČP, ki jih obramba tolmači preozko, enoznačno in ločeno od ocene konkretnega dejanskega stanja v smislu zatrjevane kršitve 8. člena EKČP ni moč aplicirati na primer „Patria“.

16. Kar se tiče pritožbenega očitka, da se sme preiskava opraviti samo v navzočnosti dveh prič (kot to določa četrti odstavek 36. člena Ustave RS) in da ta pogoj pri „finskih“ hišnih preiskavah ni bil izpolnjen, se pritožbeno sodišče strinja z razlogovanjem sodišča prve stopnje, da gre za formalno, postopkovno predpostavko za dopustnost posega v zasebne prostore. Finska kazenska procesna zakonodaja ne zahteva navzočnosti dveh prič pri preiskavi prostorov in tega, kar pritožniki zanemarijo, ne zahteva niti EKČP. Temeljna človekova pravica po Ustavi RS je „nedotakljivost stanovanja“, ki jo varuje tudi 8. člen EKČP. Navzočnost dveh prič pri preiskavi pa, kot v odgovoru na pritožbo pravilno izpostavlja vrhovni državni tožilec, pomeni zgolj procesno določilo oziroma pogoj, ki ga policisti morajo upoštevati ali izpolniti, da je njihovo delovanje zakonito. Prisotnost dveh prič, kot to določa 36. člen Ustave RS, skladno z že zgoraj navedenimi izhodišči, zavezuje torej le slovensko policijo na ozemlju Republike Slovenije, pri čemer je navzočnost dveh prič namenjena le izvajanju kontrole nad delom policije. Gre za tako imenovano procesno razsežnost ustavnih jamstev, ker jih je mogoče udejaniti le na ozemlju Republike Slovenije, pri čemer tudi slovenska zakonodaja izjemoma dopušča (četrti odstavek 215. člena ZKP in prvi odstavek 218. člena ZKP), da policisti opravijo hišno preiskavo brez poprejšnje izročitve odredbe oziroma sploh brez odredbe, kar pa tudi govori v prid zaključku, da gre pri navzočnosti dveh prič le za procesno izvedbo in kontrolo morebitne kršitve pravice do zasebnosti in ne za kršitev same pravice.

17. Neutemeljene so tudi pritožbene navedbe, ki nedoseganje ustavnih standardov v smislu določbe 36. člena Ustave RS vidijo v tem, da na Finskem, kjer se za odreditev hišne preiskave zahtevajo razlogi za sum, ni bila podana ustrezna stopnja suma, da je osumljenec (npr. Niittynen) storil kaznivo dejanje. To stališče je (na straneh 38 in 39 sklepa z dne 27.5.2013) prepričljivo ovrglo že sodišče prve stopnje, saj je ugotovilo, in takšni ugotovitvi se v celoti pridružuje tudi pritožbeno sodišče, da dokazna podlaga, s katero so finski preiskovalci razpolagali ob zahtevi za odreditev pripora in tudi ob odreditvi hišnih preiskav (bančna dokumentacija, zaslišanje prič in podatki, ki so jih pridobili s posebnimi metodami in

sredstvi), nedvomno dosega naše dokazne standarde (to je utemeljene razloge za sum in razloge za sum), kar z drugimi besedami pomeni, da bi bila na podlagi te dokazne podlage, ki ji pritožniki sicer niti z besedo ne oporekajo, tudi po naši zakonodaji odrejena enaka procesna dejanja. Po oceni sodišča druge stopnje tako ne more biti dvoma, da so bila procesna dejanja finskih preiskovalcev vsebinsko skladna s standardi Ustave RS, da se s temi dokazi v pravice in svoboščine v tem postopku procesuiranih obdolžencev ni posegalo, vsled česar s strani pritožnikov zatrjevana kršitev določb ZKP, ni podana.

18. Zagovornik obdolženega Črnkoviča (na strani 12 pritožbe) neutemeljeno graja ugotovitev izpodbijanega sklepa, da večje število dokazov, katerih izločitev se je zahtevala, sploh ni bilo pridobljeno s hišnimi preiskavami, pač pa z zasegi, ki po oceni sodišča prve stopnje predstavljajo neodvisen vir pridobitve dokazov. Pritožba se kot rečeno s slednjim ne strinja in navaja, da so bili vsi dokazi pridobljeni na podlagi opravljenih hišnih preiskav, ki pomenijo izvor vseh preostalih dokazov, ki bi morali biti po doktrini „sadežev zastrupljenega drevesa“ tudi izločeni. Takšni pritožbeni tezi sodišče druge stopnje ne more slediti, saj je pavšalna, protispisna, predvsem pa ne izpodbije prepričljivih razlogov, ki jih je v zvezi z zasegi na straneh 39 do 49 sklepa z dne 27.5.2013, navedlo prvostopno sodišče. Slednje je na podlagi obširne listinske dokumentacije (odredb o zasegu, odredb o hišnih preiskavah, zapisnikov o hišnih preiskavah in zasegu ter natančnih seznamov o zaseženih elektronskih sporočilih in internih Patrijinih dokumentov), pridobljene od finske policije in avstrijskega tožilstva, natančno ugotovilo kdaj, komu in na kakšen način je bila dokumentacija zasežena. Torej ali je bila zasežena ob hišnih preiskavah ali je šlo za samostojen zaseg zaseženih predmetov, ki po finski zakonodaji (4. poglavje Zakona o prisilnih ukrepih) predstavlja procesno dejanje, ki je podvrženo naknadni sodni kontroli na način kot je to pojasnjeno v izpodbijanem sklepu z dne 27.5.2013 (na straneh 33, 34 in 44 do 46). Tako je prvostopno sodišče na podlagi presoje pravnorelevantne dokumentacije, katere pritožnik v ničemer ne izpodbija, pravilno ugotovilo, da vsebina zasegov pod številkami TVP7 (gre za podatkovno vsebino mobilnega telefona Niittynena), TVP18 v povezavi s KEY9 (gre prostovoljno izročitev dokumentacije s strani Patrie in odvetnika Kallioniemija), TVP21 (gre za izročitev 5 LTO trakov - strežnika s strani Patrie Oy) in TVP62 (gre za izročitev s strani Niittynena), predstavljajo neodvisni vir pridobitve dokazov. Ob tem ne gre spregledati, da so bili praktično vsi dokumenti, ki

so se z namenom dokazovanja uporabljali tekom tega kazenskega postopka, zaseženi bodisi na strežniku Patrie, bodisi je bil del dokumentacije v skladu z odločitvijo upravnega odbora Patrie Oy prostovoljno predan policiji z namenom, da se uporabi v predhodni preiskavi. Ti dokumenti, ki so na straneh 40 in 41 izpodbijanega sklepa natančno navedeni, torej niso bili, kot pavšalno navaja pritožnik, pridobljeni samo s hišnimi preiskavami, temveč tudi z drugimi zakonitimi procesnimi dejanji, to je z zasegi. To pa pomeni, da je pritožba, ki v obravnavani zadevi nasprotuje uporabi doktrine „neodvisnega vira“ (independent source doctrine) neutemeljena.

19. Neutemeljeno je tudi pritožbeno stališče, ki zahtevek po izločitvi zapisnikov o zaslišanju finskih osumljencev utemeljuje z navedbami, da iz zapisnikov o zaslišanju ne izhaja, da bi bil slednjim dan pravni pouk, ki bi vseboval pravico do molka oziroma privilegij zoper samoobtožbo, kar v Sloveniji predstavlja kazensko-procesni ustavni standard, kot ga določa 4. odstavek 29. člena Ustave RS in ker v postopku na Finskem ta ustavni standard ni bil upoštevan, kot tudi ne dokazni standard, kot ga v primeru odvzema prostosti določa tretji odstavek 19. člena Ustave RS, to skladno z določbo drugega odstavka 18. člena ZKP narekuje izločitev dokazov. Takšnim navedbam, ki so jih zagovorniki uveljavljali že v postopku na prvi stopnji in jih je sodišče z obsežno argumentacijo (na straneh 29 ter 50 do 53 sklepov) prepričljivo ovrglo, pritožbeno sodišče ne more slediti. Glede na to, da je iz zapisnikov o zaslišanju finskih osumljencev razvidno, da so bili le-ti skladno z določbo 29. člena Zakona o predkazenskem postopku poučeni o svojem statusu v predkazenskem postopku (o tem, katerega kaznivega dejanja so osumljeni, da imajo med kazensko preiskavo pravico do zagovornika in da imajo pravico, da zaprosijo navzočnost priče na zaslišanju, kar nobeden od osumljencev ni zahteval), glede na to, da nihče od njih (čeprav jim je bila ta možnost dana) v zvezi s svojimi pravicami in dolžnostmi ni imel vprašanj oziroma so izjavili, da jih razumejo, glede na to, da so osumljenci podane izjave pregledali in s svojim lastnoročnim podpisom brez kakršnihkoli pripomb verificirali zapisnike in da je bil nenazadnje (kot garant poštenega postopka) ob zaslišanju osumljencev vsakokrat prisoten tudi zagovornik, ki bi v demokratični državi kot je Finska (ki ima v 7. členu Zakona o kazenski preiskavi določeno domnevo nedolžnosti) prvi protestiral, v kolikor bi bile osumljencem kršene kakršnekoli pravice, sodišče druge stopnje (navkljub sicer pravilni pritožbeni ugotovitvi, da pravni pouk o pravici do molka v zapisnikih

izrecno ni naveden) nima prav nobenih pomislekov, da so bili osumljenci s tem pravnim jamstvom, ki je tudi na Finskem splošno uveljavljen mednarodni standard, seznanjeni in o njem poučeni. Dejstvo je namreč, da ni edino zapis pravnega pouka tisti, ki zagotavlja pravico do izbire o tem, ali bo osumljeni molčal ali pričal, ampak je potrebno presojati konkretne okoliščine primera, ki pa v dani situaciji z vso potrebno zanesljivostjo kažejo na to, da so finski osumljenci to možnost izbire imeli. Slednje nenazadnje potrjuje izpovedba Niittynena, ki je na glavni obravnavi dne 26.11.2012 na vprašanje če je sam odločil, da bo podal zagovor in da ne bo molčal, pojasnil, da se je sam prostovoljno odločil, da bo podal zagovor in preiskovalcem zadevo pojasnil in to je bila torej njegova odločitev, kar povsem jasno kaže na to, da so finski preiskovalci osumljencem pustili, da so pasivni in so se sami zavestno, razumno in predvsem prostovoljno odločili, ali bodo dali izjave ali ne. Finski osumljenci se zatorej niso bili dolžni zagovarjati ter bi lahko odklonili dajati odgovore na vprašanja, zaradi česar jih ne bi doletela nobena sankcija, kar smiselno potrjuje tudi vsebina dopisa finskega Nacionalnega preiskovalnega urada z dne 28.9.2012.

20. V utemeljitev, da naj bi šlo pri zaslišanju Niittynena za nezakonit dokaz, zagovornik obdolženega Črnkoviča ponovno izpostavlja način, trajanje in pogostost zaslišanja tega osumljenca, pri čemer pa iz teh dejstvenih okoliščin, navkljub izrecnemu pojasnilu Niittynena, da nad njim ni bila vršena nobena psihična in fizična sila in da je bil ob vseh zaslišanjih prisoten njegov zagovornik, pritožba poda (tako kot že v postopku pred sodiščem prve stopnje, ki se do vseh teh okoliščin na straneh 57 in 58 sklepa z dne 27.5.2013 natančno opredeli) povsem neumesten zaključek, da so izjave Niittynena pridobljene s silo, zvijačo in grožnjo, torej v nasprotju z dokaznimi prepovedmi, kot jih pozna EKČP in Ustava RS (21. člen). Kar se tiče zatrjevanega prenizkega dokaznega standarda, ki je bil podlaga za odreditev pripora zoper Niittynena in Hulkkonena, pri čemer je v Zakonu o prisilnih ukrepih v 1. poglavju določeno, da se lahko pripre tisti, za katerega obstaja verjeten oziroma očit sum, da je storil kaznivo dejanje, ta pritožbena navedba, ki (za razliko od prvostopnega sodišča) prezre vsebinski vidik dokazne podlage, s katero so razpolagali finski preiskovalci in je deloma povzeta tudi v točki 16 te odločbe, prav tako ne vzdrži kritične presoje.

21. Iz spisovnih podatkov in tudi razlogov izpodbijanega sklepa je razvidno, da je bil Andrey Mladenov na lastno željo zaslišan v angleškem jeziku, da so mu bila v tem jeziku postavljena vprašanja, ki jih je razumel, da mu je ob koncu zaslišanja zagovornica ob predhodni verifikaciji prebrala (sicer v finščini napisan) zapisnik, katerega je podpisal. Upošteva je navedene dejstvene okoliščine je sodišče prve stopnje, tudi sklicujoč se na mednarodnopravno prakso v zvezi z uporabo jezika, pravilno ugotovilo, da je bilo Mladenovu omogočeno, da spremlja postopek v jeziku, ki ga razume in v njem tudi ustrezno sodeluje in da zato zatrjevana kršitev 62. člena Ustave ni podana. In teh razlogov zagovornik obdolženega Črnkoviča, s povsem enako argumentacijo, kot jo je podal že v postopku na prvi stopnji, tudi v pritožbenem postopku ne more izpodbiti. Pritožnik nadalje pavšalno zatrjuje, da Mladenov (ki je bil dvakrat zaslišan in je zaslišanje trajalo več kot 8 ur) ni dobil pravnega pouka, da se lahko brani z molkom. Navedena trditev je glede na prepričljivo in logično argumentacijo, ki jo je s tem v zvezi sprejelo sodišče prve stopnje (stran 56 sklepa z dne 27.5.2013) in ji pritožba pravzaprav v ničemer ne oporeka, neupoštevna.
22. Pritožniki torej niso uspeli s pritožbeno tezo, da so bili finski dokazi pridobljeni s kršitvijo ustavno določenih človekovih pravic in temeljnih svoboščin oziroma s kršitvijo človekovih pravic po EKČP, zato je povsem logično, da so neutemeljene tudi nadaljnje pritožbene navedbe, ki v skladu s teorijo o „sadežu zastrupljenega drevesa“ terjajo izločitev dokazov, ki so bili (na podlagi finskih dokazov) pridobljeni v Sloveniji in Avstriji in je zakonitost slednjih sodišče prve stopnje (kar pritožniki neupravičeno grajajo) dodatno presojalo tudi skozi prizmo slovenske kazenskopravne zakonodaje. Navedba zagovornikov obdolženega Janše, da v spisu ni zaprosila za mednarodno pravno pomoč naših organov organom R Avstrije, je protispisna, saj se ta dokumentacija nahaja v spisovnem gradivu (list. št. 7518-7519 in 7523-7524).
23. Neutemeljena je pritožbena navedba zagovornika obdolženega Črnkoviča, da je šlo v primeru opravljene hišne preiskave na naslovu Borovec 12, Trzin, za kršitev 215. člena ZKP in 36. člena Ustave, ker da preiskovalci za preiskavo prostorov na navedem naslovu niso imeli ustrezne odredbe. Sodišče prve stopnje je v zvezi s tem navedlo prepričljive razloge, zakaj šteje kot veljavno hišno preiskavo vseh prostorov Rotisa, saj so vsi prostori tvorili zaključeno celoto in prav za hišno preiskavo teh prostorov je po odredbi preiskovalnega sodnika tudi šlo. Graja pritožnika, da se sodnica v

svoji obrazložitvi ni opredelila do tega, da so se preiskovalci zavedali, da nimajo ustrezne odredbe, ki bi vključevala tudi pisarno na naslovu Borovec 12, Trzin, je neupravičena. V dokaznem postopku namreč ni bil ponuden niti en sam indic oziroma dokaz, ki bi potrjeval zavestno in zlonamerno početje policije, kot ga v pritožbi opisuje pritožnik, ki ob tem prezre, da se je preiskava pisarne Marije Badovinac Črnkovič, ki se je nahajala v sosednji stavbi, ki z na zunaj razpoznavnimi znaki ni omogočala prav nobenega sklepanja, da se nahaja na drugem naslovu (to so potrdile priče Črnkovič Badovinac, Repas in Godec), opravila šele po tistem, ko je bila policija s strani obdolženega Črnkoviča seznanjena, da se tam nahaja dokumentacija v zvezi s projektom Patria 8x8, katero je bil osumljenec očitno pripravljen prostovoljno izročiti. Iz spisovnih podatkov povsem nedvoumno izhaja, da je Marija Črnkovič Badovinac šele ob pečatenju zaseženih predmetov, torej takrat, ko je bila preiskava praktično že zaključena, policistom pojasnila na katerem naslovu se nahaja njena pisarna in torej ne že pred prihodom v le-to, kot brez podlage v spisu zatrjuje pritožnik, katerega teza, da so policisti (ob prava neukih strankah) v tem primeru želeli izkoristiti priložnost, da brez ustrezne odredbe preiščejo tudi „druge“ prostore, se izkaže za povsem nelogično, neživljensko in neprepričljivo. Sodišče druge stopnje (enako kot prvostopno sodišče) tako ugotavlja, da v obravnavani zadevi (v zvezi s preiskavo poslovnih prostorov družbe Rotis d.o.o.) torej ni šlo za nezakonit poseg v ustavno pravico do nedotakljivosti stanovanja in drugih pristorov, kar pa pomeni, da ob tej priliki opravljeni zasegi predmetov in s tem povezani dokazi, niso nezakoniti in jih iz spisa, za kar se neutemeljeno zavzema pritožnik, ni potrebno izločiti.

24. Odločitev razpravljajoče sodnice, ki je zavrgla s strani zagovornikov podano zahtevo za njeno izločitev, je pravilna in zakonita. Iz spisovnih podatkov izhaja, da je zagovornik obdolženega Janše na naroku za glavno obravnavo dne 12.9.2011 podal zahtevo za izločitev sodnice iz razloga po 4. točki 39. člena ZKP, ki določa, da sodnik ne sme opravljati sodniške dolžnosti, med drugim tudi zato, če je v isti kazenski zadevi opravljal preiskovalna dejanja. To predstavlja tako imenovani izključitveni razlog, pri katerem gre vselej za neovrženo zakonsko domnevo, da ta vpliva na nepristranskost sodnika in kakor hitro je podan kateri izmed izključitvenih razlogov (navedenih od 1. do 5. točke 39. člena ZKP-F), mora biti sodnik izločen. Dejstvo je, da je bil zagovornik s postopanjem sodnice, ki je še pred razpisom glavne obravnave (na podlagi obrazloženega tožilkinega

predloga z dne 14.9.2010) pribavila določene podatke od bank in MORS-a (česar pritožnik niti ne napada), seznanjen dne 23.8.2011. In ker je (če se upošteva vsebina podane zahteve) zagovornik očitno menil, da so na strani sodnice podane takšne okoliščine, ki preprečujejo, da bi v tej zadevi lahko nastopala kot (nepriistranska) razpravljaljoča sodnica, je to od zagovornika nedvomno terjalo takojšnjo reakcijo. Še posebej ob vedenju, da je (že) razpisan narok za glavno obravnavo, na katerem pa, kot je očitno ocenil zagovornik obdolženega Janše, sodnica, ki je narok razpisala za dne 12.9.2011, na tem naroku sploh ne bi smela sodelovati. Zato tudi po oceni pritožbenega sodišča ne more biti prav nobenega dvoma, da je bilo ravnanje zagovornika, ki mu določba drugega odstavka 41. člena ZKP izrecno nalaga, da mora izločitev sodnika zahtevati takoj, ko izve za razlog izločitve, v nasprotju s citirano zakonsko določbo. Pri tem ne gre prezreti, da tudi sam pritožnik ugotavlja, da je namen citiranega zakonskega določila v tem, da se z zahtevo za izločitev ne zavlačuje kazenski postopek in da se ne zlorablajo procesne pravice, ki jih imajo stranke v postopku in da je pooblastilo sodnika za zavrženje zahteve kot prepozne le v primeru, če ugotovi, da stranka ni podala zahteve takoj, ker je želela zavlačevati postopek oziroma je želela zlorabiti svoje pravice. In prav slednje (poleg neupravičenega časovnega zamika, ki je potekel od takrat, ko je zagovornik izvedel za razlog za izločitev in do takrat, ko je zahtevo podal) navaja tudi sodišče prve stopnje, ki je (ob dejstvu, da je s strani zagovornikov grajano, sicer pa po določbi 289. člena ZKP opravljeno ravnanje, kvečjemu lahko predmet pritožbenih navedb zoper končno sodbo) pravilno zaključilo, da gre za očitno neutemeljeno zahtevo, ki jo je zagovornik obdolženega Janše (in zagovornik obdolženega Črnkoviča) podal z namenom spodkopavanja avtoritete sodišča. Do tega pa brez predhodne zlorabe procesne pravice vložnika, po logiki stvari niti ne more priti. Stališču zagovornika, da je sodnica odločila arbitrarno in v nasprotju z določbo petega odstavka 42. člena ZKP tako ni moč slediti, kar pa nadalje pomeni, da zatrjevana bistvena kršitev določb kazenskega postopka iz drugega odstavka 371. člena ZKP, ni podana.

25. Zagovornik obdolženega Janše nadalje graja odločitev prvostopenega sodišča, ko je na glavni obravnavi kot priče zaslišalo več finskih in avstrijskih državljanov, med drugim Reija Niittynena, Heikki Hulkkonena, Tuomasa Korpija, Jorma Wiitarkorpija, Wolfgang Riedla in Petra Wilhelmerja in sicer s pritožbeno utemeljitvijo, da gre za osebe, ki so bili osumljenci oziroma obdolženci v tem postopku, kar je ob splošno sprejetem

in tudi v sodni praksi uveljavljenem načelu, da obdolženec ne more biti zaslišan kot priča v lastni zadevi, pravno zgrešeno in zakonsko nedopustno. S takšnim naziranjem se sodišče druge stopnje, ki se sicer v celoti pridružuje razlogom izpodbijane sodbe, ne more strinjati. Dejstvo je namreč, da zoper zgoraj navedene osebe v Sloveniji ni tekel noben kazenski postopek, kar smiselno ugotavlja tudi sama pritožba, ko zapiše, da se (zgolj zaradi medsebojnega dogovora sklenjenega v okviru Skupne preiskovalne skupine med Slovenijo, Avstrijo in Finsko) pred slovenskim sodiščem niso znašli kot obdolženi določeni finski in avstrijski državljani, ki pa bi se, glede na naravo obdolženemu Janši očitane kaznivega dejanja in opisa kot ga je vseboval obtožni akt in ga povzema izpodbijana sodba, po oceni pritožnika v vlogi obdolženca morali pojaviti pred slovenskim sodiščem, pri čemer zagovornik v nadaljevanju pritožbe navede celo pravno kvalifikacijo kaznivih dejanj, ki bi jih bilo tem (domnevnim) obdolženim tujim držaljanom moč očitati. Takšno sugeriranje obrambe ob tem, da o uvedbi kazenskega postopka v Sloveniji odloča pristojni državni tožilec, je nedopustno in neupoštevno. Enako pa velja tudi za nadaljnjo pritožbeno navedbo, ko zagovornik v okviru Skupne preiskovalne skupine med Slovenijo, Avstrijo in Finsko sprejet cilj, da se kaznuje storilce kaznivega dejanja v domači državi, razlaga na način, da je bila taka odločitev sprejeta zgolj z namenom, da bi bilo v teh treh državah procesuirane osumljence kasneje moč zaslišati kot priče, kar pa (glede na podatke v spisu – A59 do A85) ne vzdrži kritične presoje.

26. Tako je tudi neutemeljena pritožbena navedba, da je šlo (pri že omenjenem dogovoru v okviru JIT) za nedopustno izigravanje zakona in da je podana bistvena kršitev določb kazenskega postopka iz 8. točke prvega odstavka 371. člena ZKP, ker da sodišče pri zaslišanju že omenjenih prič, tem „pričam“ ni dalo ustreznega pravnega pouka, določenega po drugem odstavku 227. člena ZKP in da se zato na tako izpovedbo po desetem odstavku citirane zakonske določbe, sodba ne sme opirati. Navedeni pravni logiki sodišče druge stopnje nikakor ne more slediti, saj je iz spisovnih podatkov in tudi iz razlogov izpodbijane sodbe povsem nedvoumno razbrati, da so bili zgoraj omenjeni finski in avstrijski državljani na glavni obravnavi (skladno z določili Konvencije EU) zaslišani zgolj in samo v vlogi priče in skladno s tem svojstvom jim je bil tudi podan pravni pouk (drugi odstavek 240. člena ZKP), kar pa sicer s procesnimi jamstvi, ki jih terja obramba in se nanašajo na status obdolženca, v obravnavani zadevi nima nobene relevantne zveze.

27. Že sodišče prve stopnje je v sodbi pravilno pojasnilo, da po točki (e) petega odstavka 10. člena Konvencije EU zaslišana oseba lahko uveljavlja pravico do odklonitve pričanja, ki jo ima po pravu zaprosene države ali države prosilke, ki je v tem primeru R Slovenija. Navedene „pravice do odklonitve pričanja“ pa ni moč tolmačiti v tem smislu, da se priča (za katero je v zaprosilu države prosilke jasno definirano v kakšen svojstvu bo zaslišana oseba) kar na splošno, brez vsakršnega utemeljenega oziroma pravnorelevantnega razloga lahko odreče pričanju. Do oprostitev (celotnega) pričanja skladno z določili ZKP, namreč lahko pride le v procesni situaciji, kot jo določa 235. člen ZKP oziroma 236. člen ZKP. Sicer pa v kolikor noben od teh pogojev ni izpolnjen (kot je bilo to v obravnavi zadevi), je priča dolžna izpovedovati (240. člen ZKP), seveda ob hkratno zagotovljenem pravnem jamstvu, da tudi v tem primeru ni dolžna odgovarjati na posamezna vprašanja, če je verjetno, da bi s tem spravila sebe in svojega bližnjega sorodnika v hudo sramoto, znatno materialno škodo ali v kazenski pregon (238. člen ZKP). In skladno s temi procesnopravnimi določbami je ravnalo tudi prvostopno sodišče.

28. Tako ne drži pritožbena navedba, da je pričel Riedlu (ki v tem postopku, kot že rečeno, nikoli ni bil procesuiran kot obdolženec in glede na dogovor v JIT, te možnosti tudi nikoli ni bilo) dalo napačen pravni pouk oziroma, da ga je s pravnim poukom (po tistem ko je Riedl navedel, „da bo izkoristil pravno dobroto in da v postopku pred slovenskim sodiščem ne bo pričal“), zavajalo. Da je bilo postopanje prvostopnega sodišča korektno in zakonito, nenazadnje izhaja iz dejstva, da Riedl (ko je bil seznanjen s pravico, ki mu gre po 238. členu ZKP) pričanju ni nasprotoval in glede na to, da se je v nadaljevanju zaslišanja začel sklicevati na svoje izpovedbe, dane pred deželnim sodiščem na Dunaju, ob tem da je v navzočnosti svojega odvetnika in avstrijskega sodnika (pri čemer nobeden od njiju zaslišanju ni nasprotoval) to storil povsem prostovoljno, to vsekakor napotuje na zaključek, da pri zapisnikih, ki jih je prvostopno sodišče pribavilo in tekom dokaznega postopka (v skladu z načelom proste presoje dokazov) prebralo kot del celotne Riedlove izpovedbe, ne gre za nedovoljen dokaz, ki bi ga bilo potrebno iz spisa izločiti. Drži sicer pritožbena navedba, da je finski sodnik pred začetkom zaslišanja finskih prič izrazil pomisleke v tem smislu, da so osebe, ki so bile zaslišane, na Finskem obdolžene storitve hudih kaznivih dejanj, vendar pa po tistem, ko je slišal pravni pouk v smislu določbe 238. člena ZKP, finski sodnik njihovemu zaslišanju ni nasprotoval. Tudi v tem primeru so se priče, ki v obravnavani zadevi torej nikoli niso

bile procesuirane kot obdolženci, prostovoljno odločile, da bodo pričale, zato pritožbena teza, da se na njihove izpovedbe (ki so bile nenazadnje dane v času, ko je bil na Finskem v teku „šele“ predkazenski postopek) izpodbijana sodba ne sme opirati, ni utemeljena. To pa nadalje pomeni, da s strani obrambe zatrjevana kršitev ni podana.

O vsebinskem delu pritožbe zagovornika obdolženega Ivana Janše

29. Še preden sodišče druge stopnje odgovori na pritožbene navedbe (ki se v okviru različnih pritožbenih razlogov v določeni meri ponavljajo), je potrebno na tem mestu najprej poudariti, da gre v obravnavani zadevi (v pretežnem delu) za tako imenovano indično sodbo. O indični sodbi govorimo takrat, kadar sodišče odločilnih dejstev ne ugotovi na podlagi neposrednih (materialnih ali personalnih) dokazov, ampak na podlagi posrednih dokazov, tako imenovanih indicev. To pomeni, da sodišče iz znanega dejstva sklepa o resničnosti drugega, še neznanega dejstva, pri čemer obsodilno sodbo izda takrat, če gre za takšen niz nedvoumno ugotovljenih indicev, ki so med seboj trdno in logično povezani ter se tako dopolnjujejo, da tvorijo zaprt krog in je na podlagi njih mogoče z gotovostjo sklepati, da je obdolženec storil kaznivo dejanje (tako sodba Vrhovnega sodišča RS, Kp 4/2006). Zagovornik navaja, da s strani tožilstva predstavljeni indici ne omogočajo takšnega sklepanja, s čimer pa se ne strinja pritožbeno sodišče, ki hkrati ugotavlja, da je sodišče prve stopnje (tudi glede kaznivih dejanj, ki se očitata obdolženima Ivanu Črnkoviču in Antonu Krkoviču) v celoti in pravilno ugotovilo dejansko stanje, ko je izvedlo vse potrebne dokaze, te dokaze posamično in v povezavi enega z drugim logično in natančno ocenilo, na tej osnovi napravilo pravilne dokazne zaključke in zanje navedlo obširne in prepričljive razloge ter je na tej podlagi (ob odsotnosti materialnih in procesnih kršitev, na katere opozarja pritožnik in na katere mora sodišče druge stopnje paziti tudi po uradni dolžnosti), s stopnjo gotovosti (izven razumnega dvoma) obdolženega Ivana Janšo, pa tudi preostala dva obdolženca utemeljeno spoznalo za krive očitanih kaznivih dejanj.
30. Zagovorniki obdolženega Janše (v okviru pritožbenih razlogov zmotne in nepopolne ugotovitve dejanskega stanja, kršitve pravice do obrambe in kršitve kazenskega zakona) z obširnimi in mestoma ponavljajočimi pritožbenimi navedbami napadajo opis kaznivega dejanja, češ da je nepopoln, sam s seboj v nasprotju in tudi povem nerazumljiv, nadalje, da ne

vsebuje vseh elementov, kot jih določa 269. člen KZ, da sodba nima odločilnih dejstev o tem kdaj, na kakšen način in kje naj bi obdolženec sprejel obljubo nagrade, da iz opisa dejanja ne izhajajo niti dejanski, niti pravni vidiki obtožbe, ki bi obdolžencu omogočali učinkovito obrambo (kot jo določa 29. člen Ustave RS), nadalje, da v opisu dejanja ni navedeno, da je obdolženi sprejel obljubo plačila z namenom, da bo izkoristil svoj vpliv in posredoval, da se opravi uradno dejanje, da ni opisan njegov domnevni vpliv na koga naj bi vplival, da ni opisano uradno dejanje, pri katerem naj bi posredoval, kot tudi ni navedeno kakšna je sploh bila višina dane obljube, ki naj bi jo obdolženi sprejel.

31. Te pritožbene navedbe niso utemeljene. Kot je (sklicujoč se na obširno judikaturu) povsem pravilno ugotovilo že sodišče prve stopnje, ki je v zvezi s tem navedlo prepričljive razloge, je opis kaznivega dejanja, ki se očita obdolženemu Janši (pa tudi obdolženemu Antonu Krkoviču) razumljiv in sklepčen, glede na to, da iz opisa izhajajo vsi zakonski znaki kaznivega dejanja sprejemanja daril za nezakonito posredovanje po 269. členu KZ in tudi odločilna dejstva, ki po objektivni in subjektivni plati konkretizirajo to kaznivo dejanje. Očitano kaznivo dejanje (ki je že po svojem bistvu kompleksnejše, kot npr. kaznivo dejanje tatvine, ki običajno ne terja obsežnega opisa) ni konkretizirano zgolj skozi dejstvene okoliščine, ki jih pritožnik navaja na 2. in 3. strani pritožbe (gre za povzemanje vsebine druge alineje na strani 5 in druge alineje na strani 6 izpodbijane sodbe), ampak je potrebno upoštevati kompleten, v sodbi ponujen opis poteka dogajanja, ki skupaj z abstraktnim dejanskim stanjem predstavlja celoto. Ne drži pritožbena trditev, da iz opisa sploh ni razvidno, kdaj je obdolženi Janša (preko Zagožna, za stranko SDS) sprejel obljubo plačila provizije, saj je časovni okvir z navedbo „v času od 10.8.2005 do 22.8.2005“ v zadostni meri specificiran oziroma opredeljen, pri čemer so v celotnem opisu dejanja (kar pritožnik spregleda) datumsko konkretizirani tudi drugi pomembni oziroma ključni sestanki, dogodki in druga opravila, ki prav tako časovno determinirajo vsebino očitane kaznivega dejanja. Zgolj dejstvo, da iz opisa (v katerem se sicer navajajo določene krajevne okoliščine) ni razvidno kje točno, na katerem kraju (v RS) je obdolženi Janša sprejel obljubo plačila nagrade (ob tem, da obramba v zvezi s to domnevno „hibnostjo“ obtožbenega akta oziroma sodbenega izreka ne problematizira nobenih materialnopravnih prvin, katerih presoja oziroma uporaba posamezne določbe kazenskega zakona, bi bila odvisna od navedbe „kraja“ kaznivega dejanja, npr. glede jurisdikcije domačega sodišča, določitve

krajevne pristojnosti sodišča, zastaranja...) ne pomeni, da je opis v tem delu nesklepčen in da ne omogoča učinkovite obrambe obdolženca v smislu določbe 29. člena Ustave RS. Še posebej, ker podatek o kraju in času storitve kaznivega dejanja, kot je (sklicujoč se na sodno judikaturu) pravilno navedlo že sodišče prve stopnje, zgolj pripomore k individualizaciji konkretnega kaznivega dejanja, sicer pa (razen v izjemnih primerih) to nista zakonska znaka, niti nista, kot to zmotno meni pritožnik, odločilni okoliščini, ki bi (v konkretnem primeru) kakorkoli vplivali na obstoj očitane kaznivega dejanja oziroma na kazensko odgovornost obdolženega Janše. Ravnanje slednjega je tudi v točki glede „načina“ izvršitve v zadostni meri konkretizirano, glede na to, da je zakonski znak „sprejem obljube“ vsebinsko (ker gre za neke vrste subjektivni znak kaznivega dejanja) dovolj določno determiniran že v samem zakonu in tega zakonskega znaka, razen v abstraktnem opisu kaznivega dejanja (kjer se navaja očitke sprejema obljube) v konkretnem dejstvenem opisu niti ne bi bilo potrebno še natančneje opredeliti. To pomeni, da bi bila sklepčnost izpodbijane sodbe podana tudi v primeru, če se v opisu dejanja sploh ne bi navajala dikcija „na neugotovljen komunikacijski način“, ki pa se z okoliščinami, navedenimi v sodbenem izreku in predvsem z okoliščinami navedenimi v obrazložitvi izpodbijane sodbe, povsem konkretno in določno izkazuje skozi različne, tekom dokaznega postopka ugotovljene oblike komunikacije udeležencev, pri obravnavanih kaznivih dejanjih (elektronska in SMS sporočila, osebni kontakti na sestanskih in srečanjih, telefonski pogovori). Obdolženemu Janši se očita, da je za drugega, to je za stranko SDS sprejel obljubo provizije in sicer z namenom, da bi (v korist predstavnikov družbe Patria, ki so provizijo obljubili in se z obljubo provizije strinjali) izkoristil svoj vpliv kot predsednik vlade in SDS, bivši minister za obrambo ter vplivna osebnost in da bi posredoval, da se opravi uradno dejanje in sicer da predlagani lokalni zastopnik, ki uživa podporo vladajoče stranke (v konkretnem primeru je bil to Rotis d.o.o.), dobi povabilo k oddaji ponudbe MORS in da bi skupaj z Zagožnom vplivala pri osebah na MORS-u, ki so sodelovale v postopku pregleda in ocenjevanja ponudb in v postopku oddaje naročila, da bi bil ta lokalni zastopnik najprej izbran kot najugodnejši ponudnik, po tem pa bi bila z njim sklenjena pogodba. Vsebina teh očitkov, ki so v izreku izpodbijane sodbe z navedbo dejstvenih okoliščin še natančneje opredeljeni, ovržejo pritožbeno tezo glede nekonkretiziranosti zakonskih znakov očitane kaznivega dejanja po 269. členu KZ, ki je v delu glede „vpliva“ pomensko odprt, kar pomeni, da je očitano kaznivo dejanje uresničeno že tedaj, ko storilec sprejme ponudbo

koristi in ko niti ni nujno, da bi moral pri drugih (konkretno pri zgoraj omenjenih osebah na MORSU-u) dejansko posredovati, kot to zmotno meni pritožnik. Tudi višina s strani obdolženca sprejete obljube provizije (čeprav v sodbenem izreku ni navedena v točnem znesku) je po oceni pritožbenega sodišča v zadostni meri določena oziroma konkretizirana, predvsem pa je s podatki spisa podprta in v smislu učinkovite obrambe tako v celoti preverljiva.

32. Pritožbena trditev, da je prvostopno sodišče okoliščino o tem, da je med obdolženim Janšo in Zagožnom obstajala kontinuirana komunikacija, gradilo le na podlagi podatkov o zabeleženih telefonskih kontaktih, je protispisna. Ugotovitev izpodbijane sodbe (stran 90), da so med Janšo in Zagožnom potekali bolj redki telefonski kontakti, se namreč izrecno nanaša na časovni okvir med 26.11.2006 in 19.11.2008. Torej gre za obdobje, za katerega je bilo (upoštevaje zakonske omejitve), še moč pridobiti podatke od mobilnih operaterjev in se torej ti podatki (ki so sicer v celoti ovrgli zagovora Janše in Zagožna, da kontaktov med njima sploh ni bilo) neposredno ne nanašajo na čas storitve očitane kaznivega dejanja, v okviru katerega pa prvostopno sodišče očitek kontinuirane komunikacije ni ugotavljalo kar tako na splošno, ampak ga je vezalo na pripravo, potek in realizacijo postopka oddaje naročila zaupne narave MORS za nabavo osemkolesnikov. Predvsem zato, ker so izsledki dokaznega postopka, ki jih izpodbijana sodba (za razliko od pritožnikov) obravnavana celostno in logično povezano, povsem nedvoumno pokazali, da Zagožen ni bil zgolj (na gospodarskem in političnem področju) vplivna oseba, ampak predvsem tudi oseba, ki je imela močan vpliv v vladajoči politični opciji in ji je zaupal tudi obdolženi Janša, ki je bil v že omenjen projekt (iz razlogov, ki bodo pojasnjeni v nadaljevanju) vključen prav preko Zagožna, ki je dejansko predstavljal ključni vezni člen med predsednikom vlade Janšo oziroma stranko SDS in predstavniki Patrie Vehicles Oy. Kot pravilno ugotavlja izpodbijana sodba in na to v odgovoru na pritožbo opozarja tudi vrhovni državni tožilec, namreč Zagožen ni mogel biti dejavnik, s katerim bi se Patria ukvarjala več let, če ne bi bil povezan z Janšo in SDS, da bi lahko zagotovil to, kar je Patria neposredno od njega tudi zahtevala (101a.doc in 129. doc). To pa je bil predlog oziroma priporočilo vlade glede takšnega lokalnega industrijskega partnerja, ki mu bo zaradi „politične primernosti“ zagotovljena zmaga pri izbiri, upoštevajoč okoliščino, da bi bil vsak konkurenčni proizvajalec že vnaprej izločen, če se na razpisu ne bi pojavil z lokalnim partnerjem. Dejstvo pa je, da je politično primerno izbiro in s

tem vpliv na izbiro proizvajalca in dobavitelja, lahko zagotovila le vlada, v kateri je bila SDS vladajoča stranka. In torej ne Zagožen, ki je bil vsled takšne (tudi s strani finskih prič potrjene) okoliščine in glede na dejstvo, da se je v mesecu februarju 2005 (1.2.), maju 2005 (18.5.), septembru 2005 (1.9.) in decembru 2005 (12.12.) sestal s predstavniki Patrie in je z njimi (neposredno ali preko Wolfa) tudi sicer večkrat kontaktiral, nedvomno v povezavi tudi s predsednikom vlade in predsednikom SDS – Janšo, s katerim je bil tako tudi po prepričanju pritožbenega sodišča (glede na ključne momente poteka projekta „Patria“) v kontinuirani komunikaciji.

33. Neutemeljena je pritožbena teza, da gre za sklepanje sodišča brez kakršnih koli dokazov, saj je iz cele palete spisovnih podatkov (elektronske komunikacije med Riedlom in Niittynenom in med Riedlom in Zagožnom, iz Zagožnovih zabeležk v rokovniku in računalniku, pa tudi iz zapisnikov srečanj in sestankov), povsem jasno razbrati, da je npr. do kontakta med Janšo in Zagožnom (pa tudi med Zagožnom in Krkovičem, pod oznako „Krko-oklepniki“) prišlo dne 20.5.2005, dan po tistem, ko je bila na Zagožna s strani Riedla (ki se je zahvalil za sestanek prejšnjega dne) dne 19.5.2005 podana zahteva, da vlada da priporočilo glede lokalnega industrijskega partnerja (101a. doc); do kontakta je prišlo tudi v mesecu juliju 2005 (19.5.2005), ko je bilo oblikovanje predloga za lokalnega industrijskega partnerja (ko je Riedl v tem času večkrat „pritiskal“ na Zagožna, da bi se v tej zvezi dobila in o poteku projekta pogovorila) očitno v prelomni fazi, ki se je na nek način realizirala na sestanku dne 1.9.2005, na katerem je bil Zagožen (po zapisu Niittynena) tretiran kot predstavnik predsednika vlade Janše; kontakt med Janšo in Zagožnom (in med Zagožnom in Črnkovičem) je zabeležen tudi za dne 11.8.2005, torej kratek čas pred „prelomnim“ sestankom dne 1.9.2005 in le dan po tem, ko je bilo med Niittynenom in Riedlom govora o usklajevanju višine provizije in je Riedl, ki se je s predlaganimi odstotki strinjal, pojasnil, da mora vseeno govoriti „z Walterjem Wolfom (WW) in on z organizacijo“ (123. doc), kot so se po podatkih spisa, na katere se upravičeno sklicuje izpodbijana sodba, nedvomno označevali Wolfovi „podizvajalci“, „pomočniki“ oziroma „podporniki“- Zagožen, Janša oziroma stranka SDS (270. doc); neposredni kontakt med predsednikom vlade Janšo in Zagožnom je med dogodki v koledarju slednjega zabeležen tudi za dne 24.8.2006, torej tega dne, ko je bilo s strani Patrie pisno odobreno 30 % predplačilo provizije (262. doc), ki jo je sodeč po vsebini elektronske komunikacije med Riedlom in Niittynenom, zahteval prav Zagožen. Da je komunikacija med Zagožnom in

Janšo (navkljub izostalim podatkom mobilnih operaterjev) v kritičnem času obstajala, pa je prvostopno sodišče pravilno sklepalo tudi na podlagi drugih, že zgoraj omenjenih dokaznih virov, ko je bilo iz vsebine komunikacije, ki je glede na izsledke dokaznega postopka največkrat potekala na relaciji Niittynen – Riedl – Wolf - Zagožen, nedvomno razbrati, da so bile informacije, dokumenti in predlogi Patrie, preko Zagožna (o čemer so izpovedale tudi finske priče, pa tudi Riedl) posredovane Janši. Slednji je bil s potekom projekta ne le dodobra informiran oziroma seznanjen, ampak je v tem projektu, katerega se zaradi nevarnosti kompromitacije navzven sicer ni hotel udeleževati (160.doc, 161.doc, 168. doc, 169. doc, 170.doc), preko Zagožna aktivno sodeloval (89.doc, 101.b doc, 129.doc) in tudi glede dane obljube ni bil zgolj „pasivni opazovalec“, ampak jo je dejansko tudi sprejel, o čemer ima izpodbijana sodba prav tako prepričljive razloge.

34. Drži sicer pritožbena navedba, da je priča Karel Erjavec, takratni obrambni minister, na glavni obravnavi pojasnil, da se Janša za postopek nabave osemkolesnikov sploh ni zanimal in da ga je sam dvakrat seznanil s to zadevo v fazi izbire ponudnika in ob podpisu pogodbe z njim. Vendar pa te okoliščine, ki se vsebinsko pravzaprav skladajo z že zgoraj omenjeno „strategijo“ Janše, ki se tudi s predstavniki Patrie ni hotel sestati vedoč, da je to preveč tvegano zanj (169.doc) in se je zato s Korpijem dne 12.12.2005 sestal Zagožen, ne pritrjujejo zagovorni navedbi, da Janša s projektom Patria ni imel nič, še posebej, ker se je tudi priči Erjavcu, tako je sam pojasnil, zdelo nenavadno, da Janša kot predsednik vlade, čeprav je šlo za velike denarje, ni kazal prav nobenega interesa, kar pa je po oceni sodišča druge stopnje, če ne upoštevamo vidika obravnavane zadeve, skregano z vsako razumsko logiko.
35. Zaključka o obdolženčevi aktivni vlogi prav tako ne morejo izpodbiti pritožbene navedbe, ki se sklicujejo na zagovor Janše, ki je vse stike z Zagožnom kategorično zanikal in na to, da je bil predsednik vlade in torej varovana oseba 24 ur na dan in da so bili vsi njegovi premiki in sestanki zabeleženi. Sodišče prve stopnje je namreč na podlagi med seboj dopolnjujočih spisovnih podatkov oziroma različnih dokaznih virov ugotovilo, s čimer se strinja tudi pritožbeno sodišče, da so se zgoraj omenjeni kontakti med Janšo in Zagožnom realizirali, zato ni bilo potrebe, da bi sodišče v tej smeri po uradni dolžnosti v skladu z inkvizicijsko maksimo (17. člen ZKP) samo izvajalo še kakršnekoli dodatne aktivnosti. Še posebej, ker se tudi obrambi obdolženega Janše ugotavljanje oziroma

„razčiščevanje“ teh okoliščin, navkljub poznavanju dokazne podlage tožilstva, očitno ni zdelo pravno relevantno, saj nobenega dokaznega predloga v tej smeri niso podali, čeprav so to možnost ves čas postopka nedvomno imeli. To pa pomeni, da pritožbeni tezi o nepopolno ugotovljenem dejanskem stanju, ni moč slediti. Kar se tiče zapisa v Zagožnovem rokovniku za dne 11.8.2005 se pritožbeno sodišče sicer strinja s pritožnikom, da je bil zapis besedila „KOSILO ZANO RIBIŠKI DOM + ŽUČE“, s strani tožilstva in prvostopnega sodišča najverjetneje res napačno razumljen in da se ta zapis nanaša, kot navaja pritožba „na kosilo z Ano v ribiškem domu Luče“. Slednje pa sicer v ničemer ne spremeni ugotovitve, da je pred tem zapisom, z drugačno barvo pisala zabeležena oznaka „JJ“, kar pa napotuje na edino logičen zaključek, da je Zagožen dne 11.8.2005 kontaktiral ne le z Ivanom Črnkovičem (kontakt je zabeležen pod oznako „Črnkovič-Patria-Črnkovič“) ampak, kot pravilno ugotavlja sodišče prve stopnje, tudi z obdolženim Janšo.

36. Sodišče prve stopnje je glede telefonske številke 040/464-051, upoštevajoč podatke Simobil-a (list. št. 11955) povsem pravilno ugotovilo, da je ta številka (v pregledanem obdobju) pripadala SDS. Ker pa je s to številko v primerih, ki jih izpodbijana sodba navaja na strani 89, komuniciral Zagožen, je sodišče (upoštevajoč podatke s katerimi razpolagalo) logično sklepalo, da je šlo za komunikacijo med njim in obdolženim Janšo. Neutemeljena je pritožbena navedba, da slednji ni uporabljal telefonske številke 040/464-050. Gre za telefonsko številko, ki je po podatkih spisa pripadala, ne SDS kot trdi zagovornik, ampak Kabinetu predsednika vlade (dopis Si.mobil z dne 21.5.2012 – list. št. 9954) in glede na to, da sta Zagožen in Leban v imenikih svojih mobilnih telefonov, ob tej številki imela označbo „JJ“ oziroma „Janša“, se prej omenjena pritožbena teza, tudi v delu, da naj bi prvostopno sodišče glede komunikacije, ki je med Zagožnom in Janšo potekala v letih 2006 do 2008, ugotovilo, da se nanaša na projekt Patria, pokaže kot povsem neprepričljiva in v slednjem primeru tudi protispisna.
37. Neutemeljena je pritožbena navedba, da je prvostopno sodišče povsem zmotno ugotovilo dejansko stanje o tem, kdaj naj bi bil finski družbi Patria Vehicles Oy predlagan lokalni industrijski partner Rotis d.o.o. in kdaj naj bi bila obljubljen nagrada in zakaj in da je sodba v tem delu popolnoma brez odločilnih dejstev. S takšnim naziranjem ob ugotovitvi, da ima izpodbijana sodba tudi v tem grajanem segmentu obširne in prepričljive

razloge (na straneh 90 do 94 obrazložitve), se sodišče druge stopnje ne more strinjati. Iz dokazov, ki jih navaja sodišče prve stopnje in na katere se v določenem obsegu, vendar izven okvirov celovite dokazne ocene, sklicuje tudi zagovornik, je namreč povsem logično razbrati, da se je ključno srečanje, na katerem je bila s strani predstavnika predsednika vlade Janše, torej s strani Zagožna, podana zahteva (!), da naj Patria v naslednjih dneh imenuje Rotis kot partnerja za industrijsko sodelovanje, odvijalo dne 1.9.2005, na sestanku na HSE, na katerem se je stvar „prelomila“, kot se je v svojih internih zabeležkah plastično izrazila tudi Marija Badovinac Črnkovič, katere nadaljnji zapis, „da jutri dobijo obvestilo, da bo PARIA v Sloveniji delala z nami“, se je tekom naslednjih dni dejansko realiziral. Družba Rotis d.o.o. je namreč od Patrie dne 6.9.2005 prejela Imenovanje za zastopnika za izdelke Patria AMV 6x6 in 8x8 (list. št. 7548). Pritožnik pomen tega dokumenta glede na dejstvo, da je Patria pogodbo o zastopanju z Rotisom podpisala v mesecu decembru 2005, skuša relativizirati, vendar pa v svojem početju, ki je do neke mere razumljivo, saj je v vsebinsko-časovni korelaciji s sprejemom obljube plačila provizije, kar se je zgodilo v času med 10.8.2005 in 22.8.2005, ne more uspeti.

38. Sodišče prve stopnje je (na straneh 101 do 102 in 109 do 115 sodbe) natančno obrazložilo, na kakšni podlagi šteje, da je v že omenjenem časovnem obdobju prišlo do tega, da je bila s strani Patrie dana obljuba provizije, da sta bila s to obljubo Zagožen in obdolženi Janša seznanjena in da sta to obljubo nagrade (najkasneje dne 22.8.2005, ko je bilo po dneh 9.8.2005 in 10.8.2005 narejeni shemi vplivov - 123. doc, s strani Ridla (po predhodni komunikaciji z Wolfom) dano obvestilo, da so z obljubo „že vsi pokriti“ in je bilo to treba le še pisno potrditi s posebnim potrdilnim pismom glede 30% predplačila- 125. doc)) tudi sprejela, kot se izrecno navaja v prvem odstavku na 115. strani sodbe, v okviru katere pa je tudi z drugimi dokumenti (SMS sporočilo z dne 1.7.2006, 241. doc, 241a.doc, 247.doc, 249.doc, 258.doc, 259.doc, 261.doc, 265.doc) nedvomno izkazano, da je do sprejema obljube dejansko prišlo.
39. Neutemeljena je pritožbena graja, da je dejansko stanje nepopolno ugotovljeno v delu, ko se navaja, da je Niittynen obljubil nagrado, z njo pa so se strinjali najmanj Korpi, Hulkkonen in Niittynen, ker da iz obrazložitve sodbe, niti iz opisa v krivdoreku ne izhaja, kdaj so se o tem dogovorili in kako so se dogovorili. Kako, na kakšen način in iz kakšnih razlogov je bila na strani Patrie oblikovana odločitev, da obljubijo (v tem postopku

inkriminirano in tudi z njihove strani usklajevano) provizijo, je prvostopno sodišče obširno pojasnilo na straneh 103-105 izpodbijane sodbe. Z z natančno in s kritično analizo izpovedb Riedla in finskih prič Korpija, HulKkonena in Niittynena, v povezavi z vsebino elektronske komunikacije (93.doc, 96.doc, 123.doc) ter vsebino internega dokumenta Patrie (115.doc), torej tudi na podlagi dokazov, ki časovno determinirajo okoliščino glede dane obljube (ki je bila po logiki stvari seveda umeščena v čas preden je bila le-ta s strani Zagožna in Janše sprejeta), je prvostopno sodišče zaključilo, s čimer se strinja tudi pritožbeno sodišče, da je tudi ta del obtožbenega očitka (ki dokazuje tudi tudi korelacijski odnos med tistim, ki obljubo nagrade daje in tistim, ki obljubo le-te sprejme) izkazan in utemeljen. Sodišče druge stopnje, ki sicer ugotavlja, da je s strani obrambe grajan sodbeni izrek (tretji odstavek na strani 5) določen in z bistvenimi okoliščinami dovolj konkretiziran, se v celoti pridružuje zgoraj omenjenim razlogom izpodbijane sodbe, katerih pritožnik s posplošeno navedbo po vsebini sploh ne napada, vsled česar z uveljavljanjem kršitve glede nepopolnega dejanskega stanja ne more uspeti.

40. Trditev pritožnika, da se v elektronski komunikaciji (poleg Janše kot predsednika vlade) pojavlja tudi minister Erjavec, kot oseba na katero je potrebno vplivati, ni upoštevana. V dokumentu 180.doc, ki ga omenjajo pritožniki, se resda omenja Erjavec kot minister za obrambo, na katerega naj bi se obrnil Jure Cekuta in se mu z vizitko predstavil kot predstavnik Patrie in naj bi minister odreagiralo tako, da je klical Zagožna, slednji pa Wolfa, vendar pa vsebina tega dokumenta, ki se je tekom postopka izkazala za netočno, kar velja tudi za podatek, da naj bi se Erjavec dne 21.12.2004 udeležil sestanka na Dunaju, za katerega je Cekuta Riedlu dne 16.12.2004 sporočil, da je potrjen (67.doc), na zaključek prvostopnega sodišča o aktivni vlogi obdolženega Janše, nima vpliva. Ni res, da sodišče prve stopnje prezre dokumente, v katerih se omenja Erjavec, glede katerega (upoštevajoč dejstvo, da je Patria, ker je šlo pri Janši za osebo iz vodilne politične stranke v vladi in je le za takšno stranko in njenega predsednika izkazala interes) izpodbijana sodba pravilno ugotovi, da Erjavec izven pristojnosti, ki jih je imel kot minister za obrambo, v obravnavanem projektu očitno ni igral nobene vloge. Nепrepričljive in pavšalne so navedbe pritožnika, da je šlo pri pisanju Riedla za špekulacijo in napihovanje v želji dobiti posel, kot so sicer navajali obdolženi Janša ter priči Kryžanovski in Mladenov. Za

Mladenova obramba prezre, da se (kot so povedale finske priče) njegove ugotovitve (ki jih je podal v okviru dveh „poročil“) niso bistveno razlikovale od ugotovitev Riedla, ki s strani predstavnikov Patrie, kot rečeno ni bil ocenjen kot nezanesljiv vir informacij.

41. Glede elektronskega sporočila 133a.doc, katerega naj bi Marija Badovinac Črnkovič (kot navaja pritožnik) napisala zato, da bi naredila vtis o povezavah družbe Rotis, z željo po pridobitvi posla in da je pri pisanju zlorabila ime Janše, kar je opazil njen mož Ivan Črnkovič in takšnega neresničnega sporočila zato nikoli ni poslal naprej (to je obdolženi Črnkovič potrdil), je sodišče prve stopnje na strani 97 sodbe navedlo prepričljive razloge, ki jih pritožbeno sodišče tudi v celoti sprejema. Sicer je točna navedba zagovornika, da je bila pogodba o zastopanju med Patrio in družbo Rotis d.o.o. podpisana dne 24.12.2005, vendar pa to dejstvo ob pravilni presoji vseh ostalih pravnorelevantnih okoliščin v zvezi s sestankom na HSE dne 1.9.2005 (ko je bila s strani Zagožna dana zahteva, da Patria v naslednjih dneh imenuje Rotis kot lokalnega partnerja), ko je Badovinčeva naslednjega dne glede tega srečanja zapisala, da „se je stvar prelomila“ in je Rotis dne 6.9.2005 od Patrie prejel pismo o imenovanju za Patriinega zastopnika za AMV 6x6 in 8x8, za kar so si prizadevali pravzaprav že od septembra 2004, ne omogoča sklepanja, da je šlo pri pisanju Badovinac Črnkovičeve o tem, „da bodo morali to odločitev uskladiti še s predsednikom vlade, na čemur trenutno delajo“, zgolj za delanje vtisa in za „duvanje“. Sicer pa, v kolikor bi slednje držalo, ni bilo prav nobene ovire za to, da bi Ivan Črnkovič nemudoma podpisal ponujeno pismo o imenovanju (kot je bil naprošen v tem dokumentu - list. št. 328), pa tega ni storil. Kot je razbrati iz elektronskega sporočila 159.doc (katerega pritožnik povzame le delno), je namreč Niittynen dne 3.11.2005 (v zvezi z zaskrbljenostjo Črnkoviča, da še nima pogodbe) pisal Riedlu, da pravzaprav ne razume njegove zaskrbljenosti, ker so si dopisovali glede glavne strukture sodelovanja in nadalje, „da je z njihove strani pismo o imenovanju za Rotis d.o.o. veljavno in podpisano, da pa na njem še nimajo Ivanovega podpisa“. Skratka, sodišče druge stopnje razlagi dokumenta, kot jo ponuja pritožba, ob tem da pravzaprav ni videti nobenega razloga, da bi si Rotis kot resna družba, kot je bila tekom postopka predstavljena, oziroma sploh katerakoli gospodarska družba za svojo promocijo nepooblaščno izbrala prav predsednika Vlade, ne more slediti, ker je takšna logika neprepričljiva in neživljenjska.

42. Neutemeljena je pritožbena navedba, da so zaključki prvostopnega sodišča o obljudi provizije za stranko SDS, zmotni, ker da je iz opisa krivdoreka razvidno, da naj bi obdolženi Zagožen po navodilih Janše 22.8.2005 terjal 30% predlačilo od obljudljene provizije, iz elektronskih sporočil, ki jih navaja izpodbijana sodba pa da izhaja, da v tistem času provizija med Patrio in družbo RHG (Riedlom) sploh še ni bila dogovorjena in določena in tudi še ni bil določen posebni bonus za Wolfa v 4,2 % proviziji, ki naj bi bila vključena v 7,5% za RHG. Pravilne so ugotovitve sodišča prve stopnje o tem kdaj, kako in na kakšen način so se (v okviru prizadevanja Patrie za uspeh v slovenskem postopku oddaje naročila zaupne narave in med izbiranjem lokalnega industrijskega partnerja v Sloveniji) začeli pogovori in dogovori o plačilu provizije, ko je bilo (sodeč po vsebini večih internih Patriinih dokumentov- kjer se npr. že dne 10.5.2005 izpostavi „vprašanje stranke premiera Janše in njegove stranke - 93.doc, sodeč po elektronski komunikaciji, ki je od meseca maja 2005 naprej potekala med Riedlom in Niittynenom in upoštevajoč izpovedbo slednjega) bolj ali manj jasno: da se bo provizija za Jureta Cekuto (JC) in Walterja Wolfa (WW) izplačala iz provizije, ki bo določena za Riedla oziroma za družbo RHG (ki je bila v pogodbenem odnosu s Patrio) in da provizija za Wolfa (ki je bil podagent Riedla) ni namenjena samo njemu, ampak, da se bo naprej preko Wolfa delila („on bo razdelil“ - list. št. 8841) njegovim „pomočnikom“ oziroma „podzastopnikom“, ki so v dokumentih (ki jih na večih mestih navaja izpodbijana sodba) poleg inicialke WW, označeni z „Dr.Z +++“, „+++“, „organizacija“ ali „nogometno društvo“. Pri tem je pravilna in tudi s številnimi dokazi podprta ugotovitev sodišča prve stopnje, da je pod temi oznakami, s katerimi se povsem očitno prikriva identiteta prejelnika nagrade, ki je bila s strani Patrie (v okviru deleža, ki je pripadal Wolfu, četudi z njim niso bili v pogodbenem odnosu, večkrat usklajevana) mišljen Jože Zagožen in organizacija oziroma stranka takratnega predsednika vlade Janše - SDS, kar neposredno izhaja iz internega Patriinega dokumenta zaseženega Wolfu (270. doc), to je nenazadnje razbrati tudi iz izpovedb Riedla in Niittynena. Slednji je namreč na glavni obravnavi potrdil svoje navedbe finskim preiskovalcem, da je Zagožen omenjen v njegovi korespondenci in je njegovo ime vključeno v odstotnem deležu, ker je šlo za prispevek stranki in da v kolikor je v zapisniku o zaslišanju napisano, da zapis „WW+++“ pomeni Janševo stranko in podporo njej, je gotovo tako povedal. Niittynen je še pojasnil, da je točno vedel od začetka, kako se bodo deleži pogodbe razdelili, saj to izhaja iz številnih dokumentov, kjer je razdelitev deležev predstavljena in da je bil seznanjen s tem, da se del

avansa, ki ga je treba plačati RHG, morda posreduje dr. Zagožnu oziroma, da sta z Riedlom načrtovala, da se prispevki stranke plačajo iz Wolfovega deleža. Slednje posredno potrjuje tudi interni dokument družbe RHG – 310.doc.

43. Iz spisovnih podatkov, razlogov izpodbijane sodbe in izreka le-te izhaja, da je bila Pogodba o svetovanju med Patrio in družbo RHG oziroma Aneks k tej pogodbi (v okviru katere je bila za družbo RHG določena provizija v višini 7,5 %) podpisana dne 6.9.2005 in da se je odstotni delež provizije za Wolfa (ki je bil v okviru provizije za RHG dne 10.8.2005 dogovorjen v višini 4,2% - 123. doc) tudi kasneje še usklajeval (140. doc do 143.doc, 150.doc), pri čemer je v končni fazi ostal nespremenjen in je znašal 4,2% - 270.doc. Te okoliščine pa sicer v ničemer ne vplivajo na obstoj očitane kaznivega dejanja oziroma na pravilno ugotovitev sodišča prve stopnje, da je bila obljuba plačila provizije, ki je bila v okviru deleža Wolfa dogovorjena kot poseben bonus („obračun plačil družbe RHG“- list. št. 9051 in 310.doc) in do katere niti Zagožen niti Janša oziroma stranka SDS v nikakršnem znesku nista bila upravičena, sprejeta v časovnem okviru kot ga navaja izpodbijana sodba, ki izračun in potek finančnega toka (v zvezi s 30% predplačilom provizije) natančno pojasni na straneh 113 do 114 obrazložitve, ki pa ni deležna nobene pritožbene graje. Da je bila s strani Zagožna dne 22.8.2005 (prvič) dana zahteva po 30% predplačilu obljubljen provizije in je bila ta informacija Niittynenu posredovana preko Riedla in Wolfa, izhaja iz 125.doc, pri čemer pritožbena navedba, da obdolženi Janša Zagožnu ni dajal nobenih navodil, sodišča druge stopnje nikakor ne prepriča. Glede na povsem jasno in z dokazi podprto ugotovitev postopka, da je Zagožen nastopal kot ključni vezni člen med Patrio in obdolženim Janšo, ki je v projektu (preko Zagožna in naprej po že večkrat opisani komunikacijski verigi) aktivno sodeloval. Nenazadnje, kot pravilno ugotavlja izpodbijana sodba, tudi v zvezi z zahtevami po predplačilu provizije, ko se v komunikaciji med Riedlom in Niittynenom izrecno navaja „organizacija za malim možem“ (241.doc), „organizacija dr. Z“ (241a.doc), „Zagožen je v imenu svojega „šefa“ vprašal Wolfa za točen znesek, od katerega bodo obračunani odstotki“ (265.doc); tudi v komunikaciji dne 5.2.2007 (ko je predplačilo Patrie družbi RHG zamujalo zaradi tehničnih težav) in so tudi za dne 2.2.2007 spisovno izkazani kar precej obsežni telefonski stiki med Wolfom in Zagožnom (list. št. 3002), je Riedl sporočil, „...da bo popoldne o tem informiran šef dr. Z., ker dr. Z ne more več sam nositi odgovornosti“ (274a. doc). Tovrstnih zapisov (ki se jih Riedl ni

mogel enostavno izmisliti in se jih tudi ni), pa elektronska komunikacija ne bi vsebovala, v kolikor bi bil v aktivnosti v zvezi s postopkom oddaje naročila zaupne narave vključen zgolj in samo Zagožen, katerega „šef“ je v obravnavanem primeru, kot pravilno ugotavlja prvostopno sodišče, lahko bil samo obdolženi Janša.

44. Pritožbene navedbe, da je sodišče prve stopnje z napačno oceno, s strani obrambe izpostavljenih in na strani 7 pritožbe (v manjšem obsegu ponovno navedenih) dokazov, zagrešilo bistveno kršitev določb kazenskega postopka iz 11. točke prvega odstavka 371. člena ZKP, ker da gre za nasprotje med listinami v spisu in razlogi sodbe, pri čemer pritožniki po vsebini pravzaprav uveljavljajo zmotno ugotovitev dejanskega stanja, niso utemeljene. Ni res, da bi sodišče prve stopnje obrambno tezo, da gre za s strani Riedla izmišljene navedbe, pavšalno zavrnilo, saj ima izpodbijana sodba v tem delu, ko se natančno opredeli do vseh s strani zagovornikov problematiziranih dokumentov, na strani 80 do 82 obrazložitve obširne razloge, ki jim ničesar ni moč dodati. Ti razlogi, ki jih zagovorniki (s ponavljanjem enakih okoliščin, do katerih se je opredelilo že sodišče prve stopnje) v pritožbenem postopku ne morejo izpodbiti, pa sicer rezultirajo v pravilni ugotovitvi, da vsebina dokaznih virov, ki jih obramba za razliko od prvostopnega sodišča presoja selektivno, parcialno in ne da bi (glede odločilnih dejstev) upoštevala celotnega dokaznega postopka, verodostojnosti Riedla ne more omajati in utemeljenosti obtožbenih očitkov ne more ovreči. Trditvi pritožbe, da si je Riedl (tako kot nekatere druge posamezne navedbe, ki so se izkazale za netočne) izmislil tudi zgodbo o proviziji za stranko SDS in sodelovanje Ivana Janše v tem poslu, s katerim ne eden ne drugi nista imela nič, sodišče druge stopnje ne more slediti. Še posebej ker so se, na kar v odgovoru na pritožbo pravilno opozarja vrhovni državni tožilec, kot realne pokazale vse bistvene okoliščine glede namembnosti t.i. provizije in dogodki v zvezi s tem. Ni namreč moč prezreti, da je obljubo spremljal, že zgoraj omenjeni realni finančni tok (o tem so izpovedovale finske in avstrijske priče, to izhaja iz internih dokumentov Patrie in družbe RHG in obširnih listin glede opravljenih bančnih nakazil), ki pa ni bil namenjen le Riedlu. Delež Riedla (ki je po nakazilu 30% predplačila provizije, večji del le-te nakazal na zasebni račun Wolfa) je bil skoraj najmanjši, ker je bila njegova vloga, da denar pride v roke oseb, ki naj bi (na način, kot je opisan v sodbenem izreku) zagotovile vpliv na izbiro oklepnikov. Sicer pa tedaj ni bilo niti kazenskega postopka, niti kake druge okoliščine, ki bi terjale Riedlovo lažno prikazovanje

dejstev, saj Patria v tem primeru z njim sploh ne bi sodelovala, o čemer ima izpodbijana sodba na straneh 75 do 76 obrazložitve tudi prepričljive razloge, ki jih pritožba zagovornikov obdolženega Janše pravzaprav sploh ne napada.

45. Sodišče prve stopnje je pravilno ugotovilo, da je obdolženi Janša očitano kaznivo dejanje storil v sotorilstvu z Jožetom Zagožnom, pri čemer je na strani 115 sodbe navedlo ustrezne razloge, ki jih po eni strani pritožba povzema, po drugi strani pa trdi, da iz obrazložitve sodbe ne izhaja, da je bilo dejanje storjeno v sotorilstvu in tako zagovornik pravzaprav sam s seboj prihaja v nasprotje. Pritožbena trditev, da iz opisa kaznivega dejanja ni razvidno, da bi obdolženi Janša in Jože Zagožen skupaj neposredno udejanila izvršitveno ravnanje, je neupoštevna in protispisna, saj iz dejstvenih okoliščin navedenih v izreku, predvsem pa tudi v obrazložitvi izpodbijane sodbe povsem jasno izhaja, da je šlo med že omenjenima akterjema za zavestno in v tolikšni meri prepleteno sodelovanje, da brez udeležbe enega ali drugega, čeravno sta bila tako Zagožen kot Janša (zaradi svojih funkcij, zadolžitev in položaja) vplivni osebi, ki sta pri predstavnikih Patrie (preko Riedla in Wolfa) očitno skupaj ustvarila prepričanje, da bi lahko vplivala na uspešen izid postopka oddaje naročila zaupne narave osemkolesnikov, brez njunega usklajenega delovanja kaznivo dejanje ne bi bilo izpeljano. Dejstvo je, da so bila ravnanja obdolženega Janše nedvomno odločilen pogoj za uspeh kaznivega dejanja in so bila z neposrednimi izvršitvenimi ravnanji Zagožna časovno povezana in vsebinsko usklajena. Po drugi strani pa so bila tudi ravnanja Zagožna (ki je nastopal predvsem tudi kot vezni člen med Janšo in predstavniki Patrie) takšne narave, da jih brez Janše (ki se kot že rečeno navzven projekta zaradi lastne kompromitacije ni hotel udeleževati in se zaradi velikega tveganja javno izpostavljati, kot izhaja iz 168.doc, 169.doc, 170.doc) ni mogel sam izvršiti. Pri tem ni dvoma, da so bila ravnanja Zagožna in obdolženega Janše tekom celotnega inkriminiranega obdobja usklajena in usmerjena v isto prepovedano posledico, ki se izkazuje kot sprejem obljube provizije, katero je, kot pravilno ugotavlja sodišče prve stopnje, Zagožen sprejel najmanj zase, Janša pa za stranko SDS. Drži sicer pritožbena navedba, da se (za razliko od konkretnega opisa) v abstraktnem delu navaja, da je Zagožen zase in za drugega sprejel obljubo nagrade, vendar pa je ob ugotovitvi, da je

očitek iz konkretnega opisa vsebinsko ožji, ta okoliščina irelevantna in na obstoj kaznivega dejanja in na zaključek o sotorilstvu (za katerega pritožba neutemeljeno navaja, da je ta institut pri očitnem kaznivem dejanju pojmovno izključen) nima nobenega vpliva.

46. Kot tudi ne dejstvo, ki ga izpostavlja pritožnik, češ da se Zagožnu očita terjanje obljube nagrade in obenem sprejem obljube nagrade, s čimer pa se sodišče druge stopnje ne strinja. Upošteva dejstvene okoliščine, navedene v konkretnem opisu kaznivega dejanja v zvezi z zahtevami po 30% predplačilu obljubljenih provizij in upošteva sodbene razloge s tem v zvezi, je namreč evidentno, da dikcija, da je Zagožen „zase in za drugega terjal obljubo nagrade“, zgolj navidezno predstavlja samostojno izvršitveno obliko kot jo določa 269. člen KZ. Očitek terjanja obljube nagrade v smislu inkriminiranega kaznivega dejanja je namreč pogojen s predhodnim aktivnim ravnanjem storilca, to pa v konkretnem primeru s strani tožilstva ni bilo zatrjevano, niti tekom dokaznega postopka in v razlogih izpodbijane sodbe ni bilo ugotovljeno. Zato je v obravnavani zadevi terjanje predplačila obljubljenih provizij (22.8.2005, 1.7.2006, 6.7.2006, 11.7.2006, 17.7.2006 in 27.7.2006) potrebno razumeti kot zahtevo po realizaciji oziroma delni izvršitvi pred tem dane in s strani Zagožna ter obdolženega Janše sprejete obljube. Skratka, odločitev prvostopnega sodišča o tem, da je obdolženi Janša očitano kaznivo dejanje storil v sotorilstvu z Zagožnom, je pravilna in zakonita in ni arbitrarna in obremenjena s kršitvijo 11. točke prvega odstavka 371. člena ZKP ter v nasprotju z določbo 22. člena Ustave RS, kot to zatrjuje pritožba.
47. Iz spisovnih podatkov in razlogov izpodbijane sodbe (stran 23 obrazložitve) izhaja, da je sodišče prve stopnje na naroku za glavno obravnavo dne 7.1.2013, skladno z določbo 33. člena ZKP, sprejelo sklep, da kazenski postopek iz razlogov smotrnosti izloči zoper dva (v prvotnem obtožnem aktu procesuirana) obdolženca in sicer zoper Jožeta Zagožna (iz zdravstvenih razlogov) ter zoper Walterja Wolfa (ker je bil sodišču nedosegljiv in je bil v nadaljevanju postopka zoper njega odrejen pripor in razpisana tiralica). Navedeno postopanje grajajo pritožniki, katerih pritožbene navedbe (med katerimi na večih mestih, povsem neumestno govorijo o „razdružitvi“ postopka), so neutemeljene. Kot je razbrati iz zapisnika, je sodnica na že omenjenem naroku pojasnila razloge zaradi katerih je bil kazenski postopek zoper Zagožna izločen, zato teh (niti ne odločilnih) dejstev, s katerimi so bile vse stranke dobro seznanjene, saj je

bil v zvezi z zdravstvenim stanjem Zagožna celo angažiran izvedenec in predložena obširna zdravstvena dokumentacija, v izpodbijano sodbo ni bilo potrebno povzemati oziroma posebej obrazlagati, za kar se sicer zavzemajo zagovorniki obdolženega Janše, ki v zvezi s tem tako neutemeljeno uveljavljajo kršitev iz 11. točke prvega odstavka 371. člena ZKP.

48. Sodišče druge stopnje sicer pritrjuje ugotovitvi pritožnikov, da je s procesnega stališča nekoliko nenavadna, ker sodnik lahko pričakuje, da bo morebiti prišlo do ponovne združitve postopka in bi bilo potrebno vse dokaze ponoviti, pa v sodni praksi niti ne tako izjemna situacija, da se je kazenskega postopka, tudi po naroku dne 7.1.2013 še vedno udeleževal in aktivno sodeloval zagovornik obdolženega Zagožna. To pa sicer v ničemer ni (negativno) vplivalo na položaj obdolženega Janše in na njegovo pravico do obrambe. Obtožni akt (ki mu je prvostopno sodišče sledilo) je bil glede na zgoraj opisano procesno situacijo v abstraktnem delu glede Zagožna ustrezno spremenjen, pri čemer so glede na očitek sistorilstva neutemeljena pritožbena pričakovanja, da bi morala biti iz konkretnega opisa izpuščena izvršitvena ravnanja Zagožna, ki pa z izpodbijano sodbo nikakor ni bil procesuiran kot obdolženec, kot to s sklicevanjem na kršitev iz 7. točke prvega odstavka 371. člena ZKP neutemeljeno navaja pritožnik.
49. Zagovorniki nadalje na straneh 25 in 26 pritožbe v šestih alinejah zatrjujejo, da izpodbijana sodba nima razlogov o odločilnih dejstvih glede tega, da je bil obdolženi Janša seznanjen s predlogom, ki so ga na Zagožna naslovili Niittynen, Riedl in Wolf, nadalje glede očitka, da je skupaj z Zagožnom spremljal priprave na izvedbo postopka oddaje naročila zaupne narave in ga nadzoroval, pa glede tega, da je bil Janša seznanjen z dogovori Zagožna z Niittynenom in Riedlom in kakšna navodila je le-tem dajal, kdaj, kje, kako in na kakšen način. Zatrjevana kršitev iz 11. točke prvega odstavka 371. člena ZKP, ni podana. Pritožbeno sodišče namreč ugotavlja, da je prvostopno sodišče vse okoliščine in dejstva, ki so predmet obtožbe in tudi druge odločitve, ki jih je sprejelo v zvezi z obtožbo (s presojo velikega števila med seboj povezanih in dopolnjujočih dokaznih virov - elektronska komunikacija, zapisniki sestankov, interni dokumenti Patrie in družbe RHG; zabeležke v Zagožnovem rokovniku in računalniku in nenazadnje izpovedbe prič Riedla, Niittynena, Korpija in Hullkkonena) zelo natančno analiziralo, prepričljivo in obširno obrazložilo in se praktično do vsake najmanjše podrobnosti opredelilo. Skratka, izpodbijana sodba ima obširne razloge o vseh odločilnih dejstvih, ki pa jih (glede na kompleksnost zadeve,

ki predstavlja vsebinsko logično celoto) ni moč analizirati in ugotavljati na način kot to storijo pritožniki, ki izpostavljajo zgolj posamezne iz dejstvenega opisa iztrgane okoliščine, za katere, neupoštevajoč dokazno oceno, kot jo je sodišče prve stopnje sprejelo in obrazložilo na straneh 83 do 100 sodbe, pavšalno navajajo, da te okoliščine niso obrazložene, kar pa ne vzdrži kritične presoje.

50. Če se torej v izogib ponavljanju obširne dokazne ocene, ki jo sodišče druge stopnje v celoti sprejema in se nanjo sklicuje, na tem mestu izpostavijo zgolj in samo ključne ugotovitve prvostopnega sodišča o tem kako in na kakšen način so se začele izvajati aktivnosti na strani Patrie, da bi si zagotovila uspeh v postopku oddaje naročila zaupne narave, kako je bil že na prvem sestanku med Niittynenom, Riedlom in Wolfom dne 20.1.2005 (med osebami s katerimi je v smislu pridobivanja politične podpore, potrebno vzpostaviti kontakt) izrecno omenjen PM Janša in Zagožen, s katerim se bo povezal Wolf in organiziral nadaljnje sestanke; kako, kje in kdaj je do teh sestankov z Zagožnom (ki je predstavljal vez med Patrio in Janšo) v ključnih momentih prišlo in so bila ta srečanja (kot je bilo v določeni meri že povzeto v točki 33 te sodbe) časovno in vsebinsko usklajena s kontakti med Janšo in Zagožnom, ki je s povratnimi informacijami in predlogi, osebno ali preko Wolfa in Riedla informiral Niittynena; kako je bilo že od vsega začetka s strani Patrie (vedoč, da je za uspeh v projektu zelo pomembno lobiranje, politična podpora in politične odločitve) kot bistveno v smislu uspeha na razpisu, izpostavljeno vprašanje glede lokalnega industrijskega partnerja, ki bo zaželen, primeren oziroma politično sprejet s strani vlade oziroma s strani vladajoče stranke SDS; kako je bil s to zadevo (preko internih dokumentov in neposrednih kontaktov s predstavniki Patrie in Wolfom) seznanjen Zagožen s povsem jasnim namenom, da od predsednika vlade oziroma od predsednika vladajoče stranke, torej od obdolženega Janše pridobi ustrezen predlog, ki je bil (skladno s pričakovanjem Patrie, „da bodo predstavniki predsednika vlade Janše povedali, katero podjetje bi bil pravi industrijski partner v Sloveniji, o čemer so spraševali dr. Z že marca 2005“ - 129.doc), na sestanku na HSE dne 1.9.2005 (skladno z 101a.doc) tudi posredovan s strani Zagožna, ki je ob tej priliki tudi izrecno navedel, „da je AC-Intercar najboljši partner podjetja Viator Vektor in jasno podpira staro vladno stranko“, ter „da je sedaj pod Janševo vlado nova situacija“. Ne gre prezreti, da je te slednje okoliščine zapisal Niittynen, iz čigar zapisa izhaja tudi to, „da toplo priporoča, da to ekipo uporabijo in da si je težko v tej

situaciji predstavljati močnejšo podporno bazo, ki jim je na srečo naklonjena zaradi nove vlade“. In če se ob zgoraj navedenih okoliščinah upošteva še dejstvo, da je bil v večjem številu dokaznih virov, ki so nastali v kritičnem času (in jim obramba verodostojnosti v ničemer ni uspela izpodbiti) obdolženi Janša označen kot oseba, preko katere bosta Wolf in Zagožen zagotovila politično podporo; kot oseba, s katero se bo Zagožen po sestanku 1.2.2005 sestal in mu izročil s strani Patrie pripravljen „Dosje“, kar se je po zagotovitvi Wolfa, ki je o tem obvestil Riedla, tudi zgodilo; kot oseba, ki bo eden izmed odločevalcev v tem projektu (101b. doc); kot oseba, s katero morajo uskladiti odločitev (133a. doc), pri čemer je dne 22.7.2005 (torej le tri dni po tem, ko je izkazan kontakt med Zagožnom in Janšo ter je Riedl, kot je sam povedal, informacije dobil od Wolfa, ki je dne 21.7.2005 očitno kontaktiral z Zagožnom, kot izhaja iz rokovnika slednjega) Riedl sporočil Niittynenu, „s strani predsednika vlade in dr. Z. nam je obljubljen, da bodo podprli le nas“ (119. doc); po telefonskih kontaktih, ki jih je imel z Wolfom in Zagožnom, pa je dne 28.7.2005 Riedl obvestil Niittynena tudi o tem, „da je dr. Z. zagotovil, da skrbno spremlja projekt in da imata on in premier vse pod nadzorom“ (121. doc) - skratka, kritična analiza vseh zgoraj navedenih dejstev in okoliščin, v povezavi tudi z ostalimi ugotovitvami izpodbijane sodbe, ki jih na tem mestu sodišče druge stopnje niti ni povzelo, jasno izkazuje, da v točki 7 pritožbe zatrjevana kršitev določb kazenskega postopka ni podana. Tudi ne v delu, ko pritožnik izpostavlja časovne in krajevne okoliščine sprejema obljube, katere kot je bilo že predhodno pojasnjeno, niti ne predstavljajo odločilnih dejstev. Le-ta pa so v delu glede obtožbenega očitka, da je po že večkrat opisani (in s strani pritožnika prezrti) komunikacijski verigi Niittynen – Riedl – Wolf – Zagožen- Janša, obljubo plačila provizije Zagožen sprejel najmanj zase, obdolženi Janša pa za stranko SDS, v konkretnem opisu jasno navedena in tudi v izpodbijani sodbi prepričljivo obrazložena (na straneh 101 do 102 in 109 do 114). Dejstvena navedba, da je bilo po sestanku dne 12.12.2005 med Korpijem in Zagožnom dokončno odločeno, da bo lokalni zastopnik Patrie družba Rotis d.o.o. ne pomeni, da je bila odločitev o lokalnem industrijskem partnerju le v njuni (Korpijevi in Zagožnovi) domeni, kot to zmotno zaključuje pritožnik. Slednji namreč ob tem spregleda, da je pri oblikovanju in podaji že omenjenega predloga ključno vlogo brez dvoma odigral predsednik takratne vlade in predsednik SDS - obdolženi Janša, s katerim si je Patria, sodeč po komunikaciji med Riedlom in Niittynenom (163. doc) močno prizadevala stopiti v neposredni stik, do katerega pa iz razlogov, ki jih zelo nazorno izkazuje vsebina

elektronske komunikacije (89.doc, 156. doc, 161.doc, 166.doc, 168.doc, 169.doc) ni prišlo in je zato, kot pravilno ugotavlja sodišče prve stopnje, prišlo do uresničitve predlagane alternative za srečanje s predsednikom vlade, to je do srečanja med Korpijem in Jožetom Zagožnom.

51. Zagovorniki v točki 8 pritožbe (na straneh 27 do 30) opisujejo primere, ko naj bi bila sodba sama s seboj v nasprotju. Skladno z 11. točko prvega odstavka 371. člena ZKP uveljavljajo kršitev, da so razlogi o odločilnih dejstvih v precejšnji meri sami s seboj v nasprotju in da je o odločilnih dejstvih precejšnje nasprotje med tem kar se navaja v razlogih sodbe o vsebini listin ali zapisnikov in med samimi temi listinami in zapisniki. Po prepričanju sodišča druge stopnje zatrjevane kršitve, v okviru katerih zagovorniki v pretežnem delu pravzaprav izpodbijajo dokazno oceno prvostopnega sodišča, niso podane. Niso upoštevne pritožbene navedbe, ki se nanašajo na okoliščine zaslišanja Niittynena, Riedla in Wilhelmerja, saj kot je sodišče druge stopnje ugotovilo že v točkah 25 do 28 te odločbe, ni šlo za zaslišanje obdolžencev ampak za zaslišanje prič, ki so bile skladno z določili ZKP in tudi po določilih Konvencije EU, o svojih procesnih jamstvih v celoti in pravilno poučene. Torej v obsegu in na način, kot je razvidno tudi iz zapisnikov o glavni obravnavi, ki pa niso v nasprotju z obrazložitvijo sodbe kot to trdi zagovornik, ki pritožbeno tezo očitno gradi na zmotnem tolmačenju točke (e), petega odstavka 10. člena Konvencije EU. Okoliščine opisane pod drugo alinejo na strani 28 pritožbe niso upoštevne, saj gre zgolj za neke parcialne, iz konteksta iztrgane navedbe, ki pa jih ni moč vrednotiti in ocenjevati na tak „črkobralski“ način, kot se ga, tudi v tretji alineji, poslužijo zagovorniki. Pritožbene navedbe glede uporabe telefonskih števil in v zvezi z ugotovitvijo prvostopne sodbe glede „redke“ oziroma „kontinuirane“ komunikacije, ne predstavljajo odločilnih dejstev, predvsem pa se s tem graja ugotovljeno dejansko stanje, ki pa v tem delu, kot izhaja iz točk 31 do 32 in 35 te sodbe, ni bilo nepopolno oziroma zmotno ugotovljeno. V tretji alineji na strani 29 pritožbe zapisane okoliščine, ki imajo podlago v spisovnih podatkih, niso same s seboj v nasprotju, pač pa kažejo na pomen in vlogo, ki jo je v zadevi odigral takratni predsednik vlade. Okoliščine, ki se citirajo v nadaljnji alineji so protispisne in jih na strani 90 obrazložitve prvostopne sodbe ni najti. Zagovorne navedbe ne predstavljajo odločilnih dejstev, pri čemer je trditev izpodbijane sodbe, da obdolženi Janša ni bil seznanjen s projektom, vsekakor v kontekstu njegovih pojasnjevanj, da o zadevi ni vedel nič, da v projekt Patrie niti formalno niti neformalno ni bil vključen in da se z

nikomer o tej zadevi ni posvetoval ali kakorkoli kontaktiral. Sodišče prve stopnje je pravilno ugotovilo, da so bili formalno- pravni akti, ki so bili podlaga za izpeljavo predmetnega postopka v zvezi z nakupom osemkolesnikov, sprejeti v času vlade Antona Ropa, sam projekt pa se je (navkljub dejstvu, da je bilo še v času predsedovanja Ropa, med MORS-om in Sistemsko tehniko glede izdelave oklepnikov podpisano nezavezujoče pismo o nameri) brez dvoma operativno realiziral (šele) v času nove vlade, torej vlade, kateri je predsedoval obdolženi Janša, zato so vsakršna nadaljnja pojasnila glede „načelnih odločitev“ odveč in pritožbeni trditvi, da je sodba v tem delu neobrazložena in zmotna, ni moč slediti. Izpodbijana sodba ima o tem, da je bil obdolženi Janša (preko Zagožna) dejansko neformalno seznanjen s potekom projekta in s samim postopkom, obsežne, prepričljive in tudi že v tej sodbi na večih mestih izpostavljene razloge, zato pritožnik z nasprotno, povsem posplošeno trditvijo, ne more uspeti. Enako velja tudi za navedbe v nadaljnji alineji na strani 30 pritožbe, kjer gre za povzemanje zgolj določenega manjšega izseka iz sodbene obrazložitve (navaja se celo le del stavka v drugem odstavku na strani 98), ne da bi se upoštevala celotna vsebina le-te, s tem da nadaljne, domnevno protislovne pritožbene navedbe z ničemer niso izkazane oziroma so protispisne. Pritožbeni trditvi, da je izpodbijana sodba v delu glede vpliva in vloge Zagožna sama s seboj v nasprotju, ni moč slediti, saj okoliščine, ki jih v zvezi z utemeljevanjem sistorilstva na strani 115 obrazložitve navaja prvostopno sodišče in jih pritožba (ponovno) povzema le v določenem manjšem izseku, nikakor ne pomenijo, da Zagožen ni imel vpliva, kot to trdi pritožnik. Ugotovitev izpodbijane sodbe, ki povzema navedbe Niittynena, da je šlo za tiho odobritev Patriinega denarja organizaciji dr. Zagožna, ni v nasprotju s krivdorekom, da so predstavniki Patrie nagrado obljubili in se z njo strinjali, kot to meni pritožnik, ki v tej zvezi prezre nadaljnje pojasnilo Niittynena. Slednji je namreč pojasnil (kar izpodbijana sodba izrecno navaja), da ga je Riedl obvestil, da se od njegovega honorarja za svetovanje del nameni dr. Zagožnu in njegovi organizaciji, kar pa ni bila stvar Patrie in tudi, da mu je Riedl rekel, da bo del denarja namenjen za Wolfa in Cekuto. In če se ob tem upošteva še nadaljnja izpovedba Niittynena, da do predhodne preiskave o vsem tem ni mogel biti 100% prepričan, v preiskavi pa so mu bili pokazani dokumenti, iz katerih je razvidno, da je do plačil prišlo, saj je Riedl izplačal denar Cekuti in nekemu Wolfovemu podjetju, je moč ugotoviti, da zgoraj zatrjevana pritožbena kršitev ni podana.

52. Pritožbena navedba (zadnja alineja na strani 30), da izpodbijana sodba nima razlogov o odločilnih dejstvih, ker se na strani 109 obrazložitve govori le o tem, da sta bila Zagožen in obdolženi Janša (v podanem časovnem okviru) seznanjena z obljubljenim plačilom provizije, katero je Zagožen večkrat terjal..., ne navaja pa se zakonski znak „sprejem obljube nagrade“, ni utemeljena. Da sta bila obdolženi Janša in Zagožen seznanjena z obljubo provizije in da je bilo praktično v istem časovnem obdobju tudi že zahtevano 30% predplačilo provizije (125. doc z dne 22.8.2005), ki je bila v nadaljevanju še večkrat terjana, po logiki stvari pomeni zgolj in izključno samo to, da sta oba akterja (potom že večkrat opisane komunikacijske verige) dano obljubo sprejela. Prav to pa na osnovi natančne analize elektronske komunikacije in SMS sporočil, pa tudi listinske dokumentacije glede načina, obsega, višine in vsebine nakazil (na straneh 110 do 115 obrazložitve) v prvem odstavku na strani 115 izpodbijane sodbe izrecno zaključijo tudi sodišče prve stopnje, ki o tem, da je obdolženi Janša obljubo provizije sprejel in da se je to tudi navzven manifestiralo (125.doc, 129.doc, 169.doc, 170.doc, 239a.doc, 262.doc, 245.doc, 247.doc, 261.doc, 265.doc...) poda obširne in prepričljive razloge, ki pa se jim zagovornik v pritožbi izogne oziroma jih, skladno s selektivno pritožbeno taktiko, ne navede. Sodišče druge stopnje torej ocenjuje, da prvostopno sodišče pri podajanju dokazne ocene ni ravnalo samovoljno in arbitrarno in pritožnikovo sklicevanje na (v pritožbi citirano) ustavno odločbo, takšnega zaključka ne more omajati.
53. V okviru „kršitev kazenskega zakona“ pritožnik ponovno polemizira z opisom kaznivega dejanja in z vprašanji vezanimi na sotorilstvo, vendar pa s temi (ponavljajočimi se) navedbami, do katerih se je sodišče druge stopnje že opredelilo, zagovornik (ki v zastopanju teze, da je bilo Zagožnu in ne obdolženemu Janši predlagano, da naj vlada imenuje in predlaga lokalnega zastopnika Patrii, prezre, da je bil Janša predsednik takratne vlade in ne Zagožen) ne more uspeti. Navedba pritožnikov, da iz opisa ni razvidno, da je Zagožen sprejel takšno ponudbo, je (glede na sodbeni izrek iz katerega izhaja, da je Zagožen obljubo plačila provizije sprejel in je to pojasnjeno tudi v obrazložitvi prvostopne sodbe) neupoštevna. Iz spisovnih podatkov in razlogov izpodbijane sodbe je povsem jasno razbrati, da izbira lokalnega industrijskega partnerja (ki je moral biti politično primeren oziroma sprejet s strani takratne vlade oziroma s strani vladajoče stranke SDS - 129.doc) pravzaprav predstavlja *condictio sine qua non* in del same možnosti, da bi storilci (katerim je bila prav s tem namenom

obljubljena provizija in je bila z njihove strani tudi sprejeta) vplivali na potek postopka izbire. Dejansko torej predstavlja pogoj in sredstvo, da bi bili za opremljanje Slovenske vojske preko lokalnega zastopnika izbrani kolesniki 8 x 8, ki jih proizvaja Patria in zato ni mogoče trditi, kot to navajajo pritožniki, da izbira lokalnega partnerja ne posega v postopek na MORS, saj je v resnici prav nasprotno. Z določitvijo partnerske gospodarske družbe že daleč pred razpisom, ki se bo zaradi dane obljube nagrade sploh pojavila na razpisu, je bila namreč utrta pot (in seveda tudi sam vpliv) na izbiro na samem razpisu in to vpliv na izbiro gospodarske družbe, ki je bila, kot sta pojasnili priči Vartianien in Niittynen, „nekompetentna“ oziroma „ne najbolj kompetentna“ v smislu proizvodnih zmogljivosti. Je pa dokazni postopek pokazal, da si je z izbiro Rotisa kot lokalnega partnerja, Patria z obljubo nagrade (ki so jo sprejeli že večkrat omenjeni „podporniki“- Zagožen in Janša za stranko SDS) zagotovila zanesljivost izbora in s tem možnost vpliva na samo pridobitev posla. Skratka, pritožbeni tezi, da gre (pri izbiri lokalnega predstavnika) za opis dogajanja v času priprav na izvedbo postopka, ki naj ne bi imel z očitanim kaznivim dejanjem nobene zveze, sodišče druge stopnje ne more slediti.

54. Neutemeljena je pritožbena trditev, da v opisu dejanja ni opisa domnevnega vpliva obdolženega Janše in da ni opisano, na koga bi Janša vplival, oziroma da mora imeti storilec tega kaznivega dejanja (kot na strani 35 navaja pritožnik) nasproti določeni uradni osebi takšen položaj, da lahko pri njej intervenira oziroma mu njegov položaj omogoča poslovanje s to uradno osebo in s tem tudi vpliv na to uradno osebo, kar pomeni, da naj bi bilo potrebno za presojo tega vpliva opredeliti uradno osebo oziroma krog uradnih oseb, ki izvršujejo uradno dejanje, na katere naj bi storilec vplival. Stališče, ki ga zastopa obramba je napačno, saj kot je pravilno ugotovilo že sodišče prve stopnje v okviru presoje sklepčnosti sodbenega izreka (stran 56 obrazložitve), je vpliv kot zakonski znak kaznivega dejanja, ki se očita obdolženemu Janši, vezan na posameznikov uradni ali družbeni položaj in je lahko izkoriščen tako tedaj, ko je storilec neposredno nadrejen uradni osebi, kot tedaj, ko takšnega razmerja med njima ni in tudi takrat, ko ne delujeta znotraj istega družbenega podsistema. V tem smislu je zakonski dejanski stan kaznivega dejanja po prvem odstavku 269. člena KZ pomensko odprt, uresničen pa je že tedaj, ko storilec, v konkretnem primeru obdolženi Janša, sprejme ponudbo koristi in ko niti ni nujno, da bi moral pri drugih, torej pri osebah na MORSU-u, ki so sodelovale v postopku pregleda in ocenjevanja prispelih ponudb, dejansko posredovati. Zato so v

tej zvezi irelevantne v četrtem odstavku na strani 35 pritožbe navedene okoliščine, v okviru katerih pa pritožnik vendarle spregleda relevantno dejstvo, da predlog za imenovanje Rotisa (kot politično primernega industrijskega partnerja) na predstavnike Patrie Vehicles Oy ni bil naslovljen s strani takratnega ministra za obrambo (ki je bil, kot pritožba sama navaja, prvak stranke DESUS), ampak s strani predsednika vladajoče stranke SDS, v čigar korist je obdolženi Janša tudi sprejel obljubo plačila provizije. Do slednje, v zvezi s predmetnim postopkom oddaje naročila zaupne narave, pa stranka SDS (ki se kot rečeno skupaj s PM Janzo, v smislu „organizacije“, ki ji je namenjena provizija, izrecno omenja v Patriinem internem dokumentu - 270.doc) v nikakršnem znesku ni bila upravičena.

55. Nobenega dvoma ni, da je izvedba postopka oddaje naročila zaupne narave, sam postopek oddaje naročila zaupne narave, kakor tudi sklenitev pogodbe z najbolj ugodnim ponudnikom, uradno dejanje v smislu določila 269. člena KZ. Gre namreč za ravnanja, ki so se opravila na določeni pravni podlagi, po vnaprej predpisanem postopku in v okviru pooblastil in pristojnosti oseb določenega državnega organa (MORS), o čemer ima izpodbijana sodba na straneh 67 do 72 obširne in prepričljive razloge. Le-teh navedbe pritožnikov (ki očitek kaznivega dejanja po členu 269. KZ zmotno vežejo na ravnanje „uradne“ osebe), ne morejo ovreči. Zagovornik navaja, da izbira lokalnega industrijskega partnerja za družbo Patria Vehicles Oy in vsa dogajanja okoli te izbire (predlogi, priporočila, dogovori, potrditve) ne predstavljajo uradnega dejanja in da so te navedbe v opisu dejanja nepotrebne in nenavadne. Slednje pa ob povsem jasni ugotovitvi dokaznega postopka, da je bila izbira lokalnega industrijskega partnerja (kar je za sabo očitno potegnilo celo vrsto, tudi v pritožbi omenjenih aktivnosti), poleg pridobitve politične podpore ter podpore na MORS-u (o čemer priča že večkrat omenjena elektronska komunikacija, interni dokumenti Patrie, zapisi sestankov- npr. 129.doc...) bistvenega pomena za uspeh, o čemer je bilo govora tudi že v točki 53 te odločbe, ne vzdrži kritične presoje. Skratka, gre za opise dejanj, ki so časovno in vsebinsko - logično povezana z že omenjenim uradnim dejanjem do te mere, da jih je nedvomno šteti kot del izvršitvenega ravnanja, pri katerem pa sta (na že pojasnjen način) kot sotorilca delovala Zagožen in obdolženi Janša. Glede na v izpodbijani sodbi predstavljene dokazne vire o spremljanju, nadzoru in navodilih, kako naj se dejanje prikrije (119.doc, 121.doc, 168. doc, 169.doc, 170.doc); kako, kdaj in na kakšen način se je zahtevalo predplačilo obljubljenega

provizije (125.doc, 239a. doc, 241.doc, 245.doc, 247.doc, 257.doc) in nenazadnje o postavljanju vprašanja, ki ga je Zagožen v imenu svojega „šefa“ naslovil na Wolfa glede točnega zneska od katerega bodo obračunani odstotki in je to vprašanje Riedl naslovil na Niittynena (265.doc), pa je tudi po oceni pritožbenega sodišča, edina logična ugotovitev, da Janšev sprejem obljube nagrade (za SDS), ne predstavlja miselnega delikta, ampak da gre za zavestno in voljno obdolženčevo ravnanje, ki se je v zunanjem svetu (preko številnih med seboj povezanih in dopolnjujočih dokazov) jasno in povsem nedvoumno manifestiralo.

O vsebinskemu delu pritožbe zagovornika obdolženega Ivana Črnkoviča

56. Pritožnik zatrjuje kršitev kazenskega zakona po 2. točki prvega odstavka 370. člena ZKP v zvezi s 1. točko prvega odstavka 372. člena ZKP, češ da opis kaznivega dejanja v katerem se navaja le to, da je obdolženi ustvaril zapis - t.i. šablono, ne vsebuje konkretizacije zakonskega znaka, torej na kakšen način je obdolženi dal obljubo. S takšnim naziranjem se sodišče druge stopnje ne more strinjati, pri čemer se v celoti pridružuje ugotovitvi izpodbijane sodbe (na straneh 55 do 57 obrazložitve), da je (tudi) opis kaznivega dejanja, ki se očita obdolženemu Ivanu Črnkoviču, sklepčen in da vsebuje vsa odločilna dejstva, ki po objektivni in subjektivni plati konkretizirajo kaznivo dejanje po prvem odstavku 269a. člena KZ. Način obljube nagrade je v opisu dejanja (ki je časovno in krajevno determinirano) v zadostni meri pojasnjen z označbo komu je bila nagrada obljubljena (Jožetu Zagožnu, Antonu Krkoviču in za stranko SDS), da gre za delež profita družbe Rotis d.o.o. in da se bo znesek (po vnaprej pripravljeni „šabloni“) delil na „štiri enake dele po računu med TK, JZ, Ivan + stranka. S takšnim dejstvenim opisom je s strani pritožnika problematiziran zakonski znak dovolj konkretiziran; sicer pa je s podrobnejšimi okoliščinami (iz katerih je razvidno, da je bila nagrada resnično obljubljena in na drugi strani sprejeta) obširno pojasnjen v obrazložitvi izpodbijane sodbe. To pomeni, da zatrjevana kršitev ni podana in da se zagovornik (v smislu določbe prve točke 358. člena ZKP) neupravičeno zavzema za izrek oprostilne sodbe.
57. Pritožbeni razlog zmotne in nepopolne ugotovitve dejanskega stanja zagovornik uveljavlja z utemeljitvijo, da ne obstajajo dokazi, da je obdolženi očitano dejanje res storil, da je tudi Črnkovič v zagovoru jasno

povedal, da sam ni nikoli nikomur obljubil nobene nagrade za to, da bi izkoristil svoj vpliv in posredoval, da bi se opravilo kakšno uradno dejanje in da je podrobno in prepričljivo pojasnil vse očitke v zvezi s poslom glede dobave pehotnih bojnih vozil – 8 x 8, predvsem tudi glede t.i. šablone, ki po oceni obrambe v ničemer ne dokazuje, da naj bi obdolženi Črnkovič storil očitano mu kaznivo dejanje. Navedeno pritožbeno naziranje v izsledkih dokaznega postopka, ki jih je prvostopno sodišče obravnavalo kritično, življenjsko– logično in celovito, nima opore, pri čemer tudi obširne pritožbene navedbe (v katerih pritožnik pravzaprav podaja zgolj drugačno oceno posamičnih, v postopku na prvi stopnji izvedenih dokazov), takšnega zaključka ne morejo ovreči.

58. Vsebino in pomen sestanka, ki je dne 1.9.2005 potekal v prostorih HSE in na katerem so bili nedvomno navzoči Riedl, Niittynen, Zagožen, Črnkovič in Anton Krkovič, je na podlagi natančne analize elektronske komunikacije med Niittynenom in Riedlom (124.doc, 125.doc, 127.doc), na podlagi zapisa, ki je ob tej priliki nastal (129.doc), na podlagi internih zabeležk Rotisa (list. št. 3444-3465), pa tudi na podlagi izpovedb prič, za razliko od pritožnika, ki dogodek relativizira, sodišče prve stopnje povsem ustrezno ovrednotilo. Tako je pravilno ugotovilo, da ni šlo zgolj za slučajno srečanje večih oseb, ki naj bi se na delovnem mestu Zagožna bolj kot ne dobile zgolj na kavi, ampak, da je šlo za sestanek, ki je bil vsebinsko determiniran, s strani Wolfa organiziran, vnaprej dogovorjen in tudi časovno usklajen z vsemi zgoraj navedenimi udeleženci. Slednje nedvomno velja tudi za obdolženega Krkoviča, katerega zagovorne navedbe, da se je na tem sestanku znašel čisto slušajno, zgolj na povabilo Črnkoviča, s katerim sta bila pred tem na kosilu, so bile z izvedenimi dokazi povsem prepričljivo ovržene in tudi v pritožbenem postopku zagovornik obdolženega Črnkoviča s temi navedbami ne more uspeti.

59. Ne gre namreč prezreti, da dne 21.8.2005 Riedl ni obvestil Niittynena zgolj o tem, da je imel nekaj telefonskih pogovorov z Zagožnom, s katerim se je dogovarjal za sestanek konec avgusta oziroma v začetku septembra 2005 in je Niittynenu predlagal, da se ga udeleži, da bo sam videl, da lobi dobro dela, ampak tudi o tem, da se bodo razen z dr. Zagožnom sestali tudi z visokim generalom MORS, ki v celoti podpira organizacijo dr. Zagožna. In če se upošteva, da je dne 29.8.2005 Riedl Niittynenu sporočil, da je govoril z Wolfom in da datum sestanka ta teden še ni bil dokončno potrjen, ker je težko uskladiti termine z generalom in da delajo na tem, pri čemer je iz

zapisa z dne 1.9.2005 (129.doc) razvidno, da je bil ob tej priliki navzoč Krkovič (s strani Niittynena) označen kot „gen. Tone Herkovic, namestnik načelnika generalštaba, Slovenska vojska“ in da nobena druga oseba, ki bi jo bilo moč povezati s Slovensko vojsko oziroma z MORS-om takrat ni bila prisotna, tudi po oceni pritožbenega sodišča, navkljub sicer pravilni zagovornikovi navedbi, da Krkovič nosi čin brigadirja oziroma brigadirnega generala, ne more biti prav nobenega dvoma, da se vsi ti dokazni viri ne nanašajo, tako kot navaja pritožnik, na generala Zupana (ki je bil v elektronski komunikaciji označen kot „GPZ“ ali „gen Z), ampak da se nanašajo na obdolženega Antona Krkoviča, katerega udeležba na zgoraj omenjenem sestanku, kot pravilno ugotavlja izpodbijana sodba, je bila z razlogom načrtovana in vnaprej dogovorjena. Skratka, ni šlo za to, da bi, kot trdi pritožba, obdolženi Črnkovič ob tej priliki Krkoviča le „izkoristil v svoje namene“, da se je pred predstavnikom Patrie z njim „pohvalil“ in pridobil na pomembnosti, ampak je šlo (v zvezi s projektom „Patrie“) za vnaprej načrtovane aktivnosti, v katere je bil Krkovič (tudi sodeč po obsežni komunikaciji, ki je v mesecu juliju in avgustu 2005 potekala med njim in Zagožnomn ter Črnkovičem in Wolfom) neposredno vpet. To nenazadnje potrjuje tudi vsebina zapisa z dne 1.9.2005, iz katerega je povsem jasno razbrati, da obdolženi Krkovič ni bil le pasivni opazovalec, ki bi si, kot trdi pritožnik, s predstavnikom Patrie izmenjal le nekaj vljudnostnih fraz, ampak se je pogovora (skupaj s Črnkovičem) v obsegu in na način kot izhaja iz izreka izpodbijane sodbe aktivno udeležil. Pritožnik ponovno izpostavlja na strani Krkoviča domnevno prisotne jezikovne prepreke, ki pa jih je povsem suvereno ovrglo že sodišče prve stopnje (prvi odstavek na strani 131 sodbe) in tem ugotovitvam drugostopno sodišče nima kaj dodati.

60. Pritožbena navedba, da je bil sestanek dne 1.9.2005 namenjen zgolj predstavitvi družbe Rotis d.o.o. Patrii, da bi se le-ta odločila in izbrala Rotis za lokalnega zastopnika, ni povsem točna, saj iz zapisa (129.doc) izhaja, da je bilo med drugim govora tudi o posredovanju na MORS, pa o tem kar sta izrecno pojasnila Krkovič in Črnkovič, da poznata tehnično prednost AMV in da „če Patria ne bo vplivala, bodo zahteve bolj v skladu z delovanjem Pandurja II“. Takšne navedbe (ki v kolikor ne bi bile izrečene, jih Niittynena ne bi zapisal) pa so v nasprotju s tem kar pritožnik navaja v

zadnjem odstavku na strani 20 pritožbe, v okviru katere pa sicer zagovornik na večih mestih omenja vedenje obdolženega Črnkoviča, da Patria želi lokalnega zastopnika, ki je blizu vladajoči stranki, do česar pa se pritožnik (za razliko od prvostopnega sodišča) nikoli kritično ne opredeli.

61. Iz spisovnih podatkov in razlogov izpodbijane sodbe izhaja, da v obravnavani zadevi pomemben dokazni vir predstavljajo podatki (Outlook opravila), ki jih je policija pridobila s pregledom nosilcev podatkov v digitalni obliki (uradni zaznamek z dne 9.7.2010- list. št. 3719 do 3747). Torej s pregledom računalnikov, ki so bili dne 25.3.2009 zaseženi ob hišni preiskavi, opravljeni v družbi Rotis d.o.o. in pri obdolženemu Črnkoviču, pri čemer je iz zapisnikov o kopiranju nosilcev podatkov v digitalni obliki (A 319 in A 320) razbrati, da je bila pri odpečatenju in pregledu računalniške opreme, skladno z določbo 222. člena ZKP, navzoča Marija Badovinac Črnkovič. Načinu pridobitve, načinu prenosa (kopiranju), pregledu in „obdelavi“ ter nenazadnje vsebini teh dokazov, razen v delu, ko je Črnkovič navajal, da je pri sinhronizaciji podatkov iz njegovega mobilnega telefona na računalnik, občasno prišlo do določenih anomalij, obramba tekom postopka na prvi stopnji ni ugovarjala oziroma izpodbijala in tudi sodišče prve stopnje ni ugotovilo nobenih nepravilnosti.
62. Pač pa zagovornik obdolženega Črnkoviča v zvezi s temi dokazi, ki naj bi bili pridobljeni na nezakonit način in bi morali biti izločeni iz spisa in se sodba na njih ne bi smela opirati, sedaj v pritožbenem postopku uveljavlja bistveno kršitev določb iz 8. točke prvega odstavka 371. člena ZKP. Pri tem se med drugim sklicuje tudi na vsebino dveh „izvedenskih mnenj“, ki jih je (po naročilu obrambe) po zaključku postopka na prvi stopnji dne 22.10.2013 in 24.10.2013 izdelal Boštjan Kežmah, sodni izvedenec za informatiko in programsko opremo in katera je zagovornik (kot nov dokaz) priložil k pritožbi. In sicer s pojasnilom, da je obramba šele s prejemom izpodbijane sodbe ugotovila, kakšno je stališče prvostopnega sodišča glede delovanja računalniškega programa Microsoft Outlook, ki naj bi bil brezhiben in brez napak. Skratka, sodnica naj bi se sama spustila v laične razlage informacijskih sistemov in na tej podlagi zato tudi ni sledila zagovorni navedbi, da je do napak pri sinhroniziranju podatkov prihajalo, vsled česar je obramba, da dokaže nasprotno dejstvo (ki pa za zadevo niti ni odločilno), angažirala ustreznega izvedenca.

63. Zatrjevana kršitev ni podana. Skladno z določbo 83. člena ZKP-K (ki je veljal v času sojenja na prvi stopnji) so smele stranke zahtevati izločitev zapisnikov in drugih dokazov samo do začetka glavne obravnave, na glavni obravnavi pa samo, če tega niso mogle zahtevati že prej. Kot je bilo pojasnjeno že zgoraj, zagovornik obdolženega Črnkoviča do zaključka postopka na prvi stopnji nikoli ni uveljavljal tozadevnega ekskluzijskega zahtevka, s katerim, tudi če se v smislu določbe četrtega odstavka 369. člena ZKP upošteva vsebina na novo predloženih dokaznih virov (ki jih glede na določbo 245. člena ZKP, ker ni bilo sodne odredbe, seveda ni moč smatrati kot izvedenski mnenji), v pritožbenem postopku ne more uspeti. V zvezi s preiskavo nosilcev elektronskih podatkov za obdolženega Črnkoviča, pri kateri je bilo v računalniku obdolženca ustvarjenih več Outlook opravil, se obramba neutemeljeno sklicuje na določbi 223. in 219a. člena ZKP, saj zagovornik spregleda, da v času zasega računalnikov in pregleda le-teh, ta dva člena še nista bili v veljavi, pač pa šele z novelo ZKP-J (Uradni list. RS št. 77/2009), ki je pričela veljati dne 17.10.2009. Pravno podlago za postopanje policije v zvezi z zasegom, pečatenjem, odpečatenjem ter pregledom vsebine računalnika, je v kritičnem času tako predstavljala določba 220. člena ZKP in v postopku na prvi stopnji izvedeni dokazi, v tej zvezi niso in tudi sedaj ne izkazujejo nobenih nepravilnosti in nepravilnosti v zvezi s presojo odločilnih dejstev, v tej zvezi pravzaprav niti pritožnik ne navaja.
64. Pritožba se sicer sklicuje na mnenje „izvedenca“ Kežmaha, ki naj bi zgolj na podlagi teoretične analize domnevno pomankljivega policijskega zapisnika z dne 30.3.2009, prišel do (teoretične in vsebinsko nepreverjene) ugotovitve, da postopek izdelave forenzične kopije ni bil opravljen tako kot predvidevajo določila ZKP (?) in stroka (?) in da obstaja možnost, da zavarovani podatki niso enaki izvornim podatkom na zaseženem nosilcu podatkov, kar pa je nesprejemljivo. Takšne pritožbene navedbe so namreč ne le brez podlage v (kritičnem času veljavnem) procesnem zakonu, ampak, kar je še pomembneje, so tudi brez vsake realne podlage v na prvi stopnji, izvedenem dokaznem postopku. V okviru le-tega namreč nikoli ni bil ugotovljen niti en sam indic, kaj šele dokaz, da bi policija na kakršenkoli način (nezakonito) posegla v vsebino zavarovanih podatkov, katerih verodostojnost nenazadnje tudi obdolženi Črnkovič in njegov zagovornik

nikoli nista izpodbijala. Skratka, teza pritožnika, da gre za nezakonito pridobljene dokaze je pavšalna in ni utemeljena, vsled česar tudi zatrjevana kršitev (ki je brez podlage v določilu drugega odstavka 18. člena ZKP) ni podana.

65. Sicer pa se zagovornik v nadaljevanju pritožbe (v okviru zmotne ugotovitve dejanskega stanja) sklicuje na obširne ugotovitve „izvedenca“ Kežmaha, ki se nanašajo na, v tej zadevi velikokrat omenjeno, pod datumom 3.9.2005 ustvarjeno Outlook opravilo: „SABLONA JZ TK“. Kot povzema pritožba, je Kežmah z upoštevanjem atributov glede nastanka opravila (CreationTime), glede zadnje spremembe opravila (LastModificationTime), glede naziva opravila kakršen je bil ob nastanku (ConversationTopic) ter serijsko številko opravila (ConversationIndex) ugotovil, da se je t.i. šablona, ki se je ob domnevnem nastanku (CreationTime) dne 3.9.2005 imenovala najprej samo „SABLONA“, kasneje neugotovljeno mnogokrat preimenovala in ko je bila dne 9.5.2006 zabeležena zadnja sprememba (LastModification Time), se je opravilo imenovalo „SABLONA JZ TK“; da pa je moč, ker gre po vsebini in naslovu za zelo podobno zadevo, sklepati, da gre za eno in isto opravilo, ki je bilo pred dnem 25.5.2006 tudi izbrisano. Ker pa je v telefonu obdolženega opravilo še vedno obstajalo z naslovom „SABLONA“, je bilo kasneje ob naslednji sinhronizaciji, ki se je izvedla 25.5.2006 ponovno preneseno na osebni računalnik, ki pa ni zaznal konflikta pri sinhronizaciji (isto opravilo, različno ime), ker je bilo takrat že izbrisano in posledično nerelevantno. Pritožba povzema mnenje Kežmaha, da glede na že omenjene datume 3.9.2005 in 9.5.2006 (datum zadnje spremembe) obstaja možnost, da so se podatki glede vsebine že omenjenega Outlook opravila v vmesnem času spremenili in da obstaja utemeljen dvom tako v pravilnost ugotovljenih datumov oblikovanja/spreminjanja oziroma brisanja, kot tudi v pravilnost vsebine posameznih v Microsoft Outlook ustvarjenih opravil, ki so bila najdena v računalniku obdolženega.
66. Po oceni drugostopnega sodišča zgoraj navedene pritožbene navedbe (ki so v pritožbi še obširneje povzete), ne morejo vnesti dvoma v pravilnost odločilnih dejstev oziroma zaključkov, ki jih je sodišče prve stopnje sprejelo glede nastanka, vsebine in presoje v računalniku obdolženega Črnkoviča ustvarjenega Outlook opravila, t.i. šablone. Predvsem glede na povsem preprosto dejstvo (s katerim Kežmah očitno ni bil seznanjen, zagovornik pa ga tudi prezre), da je obdolženi Črnkovič sam v svojem

zagovoru (tako v tistem, ki ga je podal v mesecu septembru 2011, kot tudi v dopolnjenem zagovoru, ki ga je podal v mesecu aprilu 2013) zelo natančno in obširno komentiral, ne le vsebino s strani tožilstva predstavljenega obremenilnega dokaza, ampak je zelo koncizno pojasnil tudi kdaj, kako, ob kakšni priliki in zakaj je predmetno besedilo napisal, kar že v osnovi ovrže vsakršen dvom o tem, da bi bil avtor zapisa lahko kdo drug. Iz obširnih in zelo nazornih pojasnil obdolženega Črnkoviča (npr. na straneh 6 do 8 dopolnjenega zagovora z dne 8.4.2013) tako nedvoumno izhaja, da je outlook opravilo z nazivom „SABLONA JZ TK“ s spremljajočim (in tudi v izreku izpodbijane sodbe povzetim) komentarjem, napisal dne 3.9.2005 in sicer ko je pred dogovorjenim sestankom s Hamovičem dne 6.9.2005, razmišljal o projektu in finančni konstrukciji ter načinu izpeljave in si je to v svojem računalniku v soboto dne 3.9.2005 popoldne tudi zapisal. Črnkovič je za vsako zapisano vrstico posebej pojasnil, kaj je imel s tem v mislih in kaj je kakšna kratica ter posamezen izrazil pomenil. Skratka, v pisnem zagovoru je obdolženi natančno pojasnil časovne in krajevne okoliščine nastanka ter namen in vsebino zapisanega besedila, ki ga tudi sam imenuje z nazivom „SABLONA JZ TK“, pri čemer ne gre spregledati, da se je enak zapis glede t.i. šablone v Črnkovičevem računalniku nahajal tudi v osebni mapi „Stiki“ za Jožeta Zagožna in Antona Krkoviča, o čemer bo govora v nadaljevanju.

67. Kot pravilno ugotavlja izpodbijana sodba, je šablona v drugi obliki zapisa navedena tudi pod opravilom z nazivom „PATRIA“, kar je Črnkovič pojasnjeval s tem, da gre za štiri tematsko različne zapise, ki med seboj niso povezani in naj bi se na istem mestu znašli zaradi anomalije pri kopiranju zapisov iz njegovega mobilnega telefona na računalnik. Takšni zagovorni navedbi sodišče prve stopnje (ki se nikakor ni postavilo v vlogo računalniškega izvedenca) ob preprosti, zdravo razumski logiki, da je povsem neverjetno, da bi računalniški program (za katerega izpodbijana sodba nikjer ne navaja, da je brezhiben in brez napak) samoiniciativno skupaj zbral vsebinsko ločene zapise obdolženca in jih združil v vsebino, obremenjujočo za obdolženca in to še celo pod naslovom „PATRIA“, utemeljeno ni sledilo. Takšnega zaključka (ki ne terja, kot zmotno meni pritožnik, angažiranje izvedenca računalniške stroke) tudi ugotovitve Kežmaha (na katerega se na straneh 29 in 30 sklicuje pritožba) ne morejo ovreči.

68. Po oceni drugostopnega sodišča tako obe „izvedenski mnenji“ (navkljub številnim podatkom) pravzaprav v ničemer ne izpodbijeta in v ničemer ne postavljata v drugačno luč same vsebine odločilnih dejstev, ki jih je natančno in prepričljivo ugotovilo prvostopno sodišče, ki ni ocenjevalo zgolj časovnih okoliščin posameznih zapisov t.i. šablone, pač pa je te zapise (ki naj bi po ugotovitvah Kežmaha sicer obstajali najprej pod nazivom opravila „SABLONA“ in nato „SABLONA JZ TK“, pa tudi v opravilu „PATRIA“ in pod kontaktoma „KRKO“ in „ZAGOZEN JOZE“) povezalo tudi z drugimi dokumenti in na tej podlagi prepričljivo ocenilo, kakšna je verodostojnost obdolženčevega zagovora v zvezi z lesenimi sekanci oziroma biomaso nasploh. Skratka, po trdnem prepričanju sodišča druge stopnje vsebina dokaznih virov, ki jih je zagovornik predložil v pritožbenem postopku ni taka, da bi lahko dosegla ekskluzijo dokazov, niti ne omogoča ugotovitve, da je bilo dejansko stanje glede obstoja odločnih dejstev (v zvezi z inkriminiranim zapisom) zmotno ali nepopolno ugotovljeno.
69. Obrambno tezo, da se zapis v t.i. šabloni ne nanaša na projekt „Patrie“, ampak da je to povezano s projektom biomase, s katerim naj bi se družba Rotis d.o.o. začela ukvarjati v letu 2004 in je s tem nadaljevala tudi v letu 2005, sta obdolženi Črnkovič in njegov zagovornik neuspešno uveljavljala že v postopku na prvi stopnji in s ponavljanjem enakih dejstev, stališč in okoliščin, do katerih se natančno opredeli že izpodbijana sodba, ki ima o tem obširne in prepričljive razloge (na straneh 118 do 121), pritožnika zgolj z drugačno oceno dejanskega stanja v postopku pred sodiščem druge stopnje ne moreta uspeti. Kritična analiza vsebine zapisane „šablone“ in časovnega nastanka le-te (dva dni po prelomnem sestanku na HSE), v povezavi z vsebino izpovedb prič Jožeta Zupančiča in Matije (Tičeta) Krkoviča (ki o poslu z biomaso nista vedela povedati praktično nič oprijemljivega in konkretnega) in vsebino predhodnih dogajanj, v katere sta bila poleg obdolženega Črnkoviča, nedvomno vključena tudi Jože Zagožen in obdolženi Anton Krkovič, ki sta z aktivnostmi v korist Črnkoviča oziroma družbe Rotis d.o.o. (v zvezi s projektom Patria) nedvomno nadaljevala tudi po datumu 3.9.2005, ko je nastal inkriminiran zapis, namreč tudi po oceni pritožbenega sodišča z vso potrebno gotovostjo pokaže, da že omenjena teza obrambe, ki jo zagovornik (v zvezi s poslom z biomaso) ponavlja v pritožbi na straneh 26 in 28, nikakor ne vzdrži kritične

in logične presoje. Enako velja tudi v delu, ko pritožnik navaja, da sta bila Krkovič in Zagožen v zvezi s poslom s Patrio udeležena le na sestanku na HSE dne 1.9.2005 in nikjer drugje, kar pa so izsledki dokaznega postopka v celoti in prepričljivo ovrgli.

70. Pritožbena navedba, da bi predmetni zapis, v kolikor bi se nanašal na posel s Patrio, nedvomno z enako vsebino našli tudi pri drugih obdolžencih, ali v Sloveniji, na Finskem ali v Avstriji, je neprepričljiva. Obljuba plačila profita je bila namreč dana s strani Črnkoviča, ki pa v svojo „delitveno formulo“ (ki ni ostala samo v njegovi glavi) ni vključil Niittynena, Hulkkonena, Riedla in Wittarkorpija in zato ni logično pričakovanje, da bi bil zapis najden tudi pri katerem od njih. Kar pa se tiče Jožeta Zagožna in Antona Krkoviča, za katera je sodišče prve stopnje pravilno ugotovilo, da sta obljubo nagrade sprejela, gre na tem mestu ponovno opozoriti, da se je zapis t.i. šablone med drugim nahajal tudi v datoteti „osebne mape.pst pod stikom „KRKO“ in v datoteki „xosebne mape.pst“ pod stikom „ZAGOZEN JOZE“. To pa ob dejstvu, da je bila obrazložitev Črnkoviča s tem v zvezi zelo neprepričljiva (o čemer bo več govora v nadaljevanju) in ob ugotovitvi, da JZ in TK v „zapisu“ ne pomenita Jožeta Zupančiča in Tičeta Krkoviča, ampak v zvezi s „Patrio“ povezana Jožeta Zagožna in Antona Krkoviča, tudi po prepričanju sodišča druge stopnje govori v prid utemeljenosti obtožbenega očitka.
71. Pritožbena graja, ko se je sodišče prve stopnje v zvezi z ugotovitvijo, da se je delitev provizije Rotisa vsaj posredno omenjala tudi v drugi listinski dokumentaciji, oprlo na vsebino elektronske komunikacije, ki je dne 14.11.2005 potekala med Niittynenom in Riedlom (163. doc), je neutemeljena. Sodišče druge stopnje se ne strinja z zagovornikom, da gre v pogovoru, ko se med drugim navaja, „da je zato samo logično, da PM izbere tako podjetje, ki je blizu in zvesto njegovi organizaciji. Ivanu lahko zaupa, Ivan ne bo razkril, kam so bile določene vsote nakazane“, za domneve in špekulacije, ki s kakršnokoli obljubo delitve profita Rotisa nimajo nobene zveze. Prav nobene potrebe namreč ni bilo, da bi se sogovornika (ki sta že od vsega začetka aktivno sodelovala pri projektu „Patria“ in sta bila seznanjena tudi s tem, da je bil Rotis na sestanku dne 1.9.2005 Patrii – preko Zagožna- predlagan s strani predsednika vlade obdolženega Janše oziroma vladajoče stranke SDS) pogovarjala o očitno prikritem izplačilu določenih denarnih sredstev, ki jih bo nakazal Ivan (torej družba Rotis d.o.o.), v kolikor s temi okoliščinami ne bi bila seznanjena.

Slednje velja še toliko bolj če se upošteva nadaljnja vsebina (s strani pritožnika sicer prezrtega) sporočila, ki ga je Riedl v zvezi s sicer nikoli realizirano idejo o konzorciju (o kateri je bilo govora tudi na sestanku med predstavniki Patrie in Rotisa dne 15.11.2005- list. št. 8899-8900) posredoval Niittynenu dne 6.12.2005 (183. doc), ko je zapisal „Tako niti PVE (Patria Vehicles Oy) niti AK (Avtocommerce) ne bosta vedela, kaj je Rotis vključil za organizacijo dr. Z“, s katero pa so se (sodeč po vsebini elektronske komunikacije, internih dokumentih Patrie in izpovedbah prič Riedla in Niittynena) „pokrivali“ predvsem interesi vladajoče stranke SDS, katere predsednik je bil obdolženi Janša, ki se v svojstvu premierja (PM), v 163. doc in 270. doc tudi izrecno omenja.

72. Sodišče druge stopnje se strinja z oceno izpodbijane sodbe, da je vsebina sporočila, ki ga je dne 29.5.2006 (236b.doc) obdolženi Črnkovič pisal vodilnim ljudem v Patrii obremenilna in sama po sebi tako zgovorna, da razlaga, kot jo v obširnih pritožbenih navedbah na strani 27 in 28 ponuja zagovornik, ker je povsem neživljenjska in neprepričljiva, nikakor ni moč slediti. Še posebej če se upošteva, da je bil Rotis d.o.o. že nekaj mesecev pogodbeni zastopnik Patrie, da je bila ponudba slednje že v mesecu aprilu 2006 oddana in da je bil postopek izbire najugodnejšega ponudnika v zaključni fazi oziroma je po podatkih spisa strokovna komisija za izvedbo NZN PVB- k 8x8 s poročilom z dne 29.5.2006 (!) kot najugodnejšo ocenilo ponudbo ponudnika Rotis d.o.o., katerega direktor pa je bil (sodeč po celotni vsebini 236b.doc) z izidom izbirnega postopka (še pred prejemom uradnega obvestila z dne 8.6.2006) očitno že seznanjen. Da so informacije iz MORS-a po neuradnih kanalih dejansko „odtekale“ (kar so priče sicer zanikale), potrjuje tudi sporočilo, ki ga je o tem, „da je pri Ministrstvu za obrambo in ocenjevalni skupini Patria definitivno favorizirana in da se je na MORS-u nekako izvedelo (brig. K ????)“, da je Patria tudi politično favorizirana“ (221. doc), dne 13.4.2006, torej takoj po tistem, ko je Patria Vehicles Oy oddala ponudbo na MORS, Niittynenu poslal Riedl. Početje slednjega pritožnik (ponovno) označi kot špekulacijo oziroma ugibanje z utemeljitvijo, da Riedl ni mogel vedeti za kakršnokoli takšno informacijo, saj obdolženi Črnkovič in njegova družba Rotis d.o.o. dejansko ni imela nikakršnih zvez v politiki oziroma ni poznala pomembnih ljudi, kar pa je glede na funkcije, položaje, reference in nenazadnje „vpetost“ Janše, Zagožna in Krkoviča (torej oseb katere je Črnkovič dolga leta poznal, z njimi prijateljeval in tudi službeno sodeloval) v projekt „Patria“, po oceni sodišča druge stopnje povsem neupoštevno.

73. Pritožbeni navedbi, da dejstvo, da so zapisa z enako vsebino kot je „SABLONA JZ TK“ pri obdolženemu Črnkoviču našli tudi pod stikoma „KRKO“ z navedeno telefonsko številko 051/372567 in „ZAGOZEN JOZE“ z navedeno telefonsko številko 051/670287, ničesar ne dokazuje, saj datumi zapisa in datumi sprememb stikov kažejo na to, da šablona ni povezana v zvezi z osemkolesniki, saj je obdolženi prepričljivo pojasnil, zakaj je bil zapis šablone zapisan pod prej omenjeni imeni, sodišče druge stopnje nikakor ne more slediti. Kot je pravilno ugotovilo sodišče prve stopnje, o čemer je bilo govora že zgoraj, je dokazni postopek z vso potrebno gotovostjo pokazal, da se zapis t.i. šablone (tudi v delu glede „stranke“, ki ni pomenila poslovnega partnerja - kupca, distributerja ali zastopnika, ampak zapis predstavlja „stranko SDS“) nanaša na projekt „Patria“ in ne na posel z biomaso. Le-ta je bil po prepričljivih izpovedbah Jožeta Zupančiča in Matije (Tičeta) Krkoviča, šele v povsem začetni, nedorečeni, idejni fazi, torej v takšni fazi, ki še ni omogočala razmišljanja o profitu in še manj o delitvi profita, kot je to izven okvirov splošno sprejete poslovne logike skušal prikazati obdolženi Črnkovič, ki pa je bil tudi v zgoraj omenjeni tezi glede zapisa pod „stikoma“, neprepričljiv in protisloven. Če bi namreč držalo to kar navaja pritožnik, da je Jože Zagožen ves čas od nastanka in razvoja projekta biomase sodeloval z obdolženim Črnkovičem in mu pri realizaciji važnih stvari tudi pomagal, mu svetoval in ga usmerjal in da je iz tega razloga šablono pisal pod njegov „stik“, bi bilo potem edino logično pričakovati, da bi se tudi kratica „JZ“ v šabloni nanašala nanj, kar pa pritožba zanika, s povsem „za lase privlečenim“ izgovorom, da Zagožen v načrtih obdolženca za prihodnost projekta biomase ni imel nikakršne vloge. Edino vlogo, ki jo je obdolženi predvideval pri razvoju projekta naj bi imel Jože Zupančič, pri katerem pa t.i. šablona, kar bi bilo glede na dana pojasnila logično pričakovati, ni bila zabeležena. Tako kot tudi ni bila zabeležena pri Matiju (Tičetu) Krkoviču, ampak pri njegovem bratu obdolženemu Antonu Krkoviču („KRKO“), s pritožbenim pojasnilom, da (telefonskega) stika pod Tičetom Krkovičem takrat še ni imel vnesenega, kar pa je povsem v nasprotju z zagovorno navedbo, da naj bi bil slednji (poleg Jožeta Zupančiča) v poslu z biomaso pravzaprav ključni poslovni partner Črnkoviča oziroma podjetja Rotis d.o.o.. Pritožnik se tudi na tem mestu sklicuje na mnenje „izvedenca“ Kežmaha, torej, da naj bi bil stik z imenom „JOZE ZAGOZEN“ ustvarjen zadnji, šele 15.1.2007 in nazadnje spremenjen dne 19.1.2008, kar pa ob pojasnilu obdolženca in priče Marije Badovinac Črnkovič, da je ideja o poslu z biomaso (zaradi pridobitve projekta „Patria“) v letu 2006 zamrla,

dodatno izkazuje pritožbene nelogičnosti in protislovnosti.

74. Kar se tiče zapisa, ki je bil tudi najden kot zapis opravila na računalniku obdolženega Črnkoviča z nazivom „PATRIA“ z besedilom, ki je navedeno na strani 118 izpodbijane sodbe in je povzeto tudi na strani 29 pritožbe, se sodišče druge stopnje v celoti pridružuje razlogovanju prvostopnega sodišča, da gre pri vseh štirih (s presledki ločenih) zapisih za besedila, ki so povezana s projektom „Patrie“, kar pomeni, da pritožnik s tezo, da gre pri drugem zapisu (DELITI CISTI DOBICEK+FIRMA ROTIS 5% STANEK NA 4 DELE TK JZ IVAN STRANKA) in pri tretjem zapisu (ENAKI DELI PO RACUNU, NEREZIDENTNI BIH ALI PODOBNO JOZE BO KAJ RESIL) za materijo, ki je povezana s projektom biomase, tudi v pritožbenem postopku ne more uspeti, saj zagovornik ponavlja okoliščine, ki so neživljenjske in nelogične in tudi v dokaznih virih (ki jih je predlagala obramba) nimajo potrebne opore. Pritožba izpostavlja ugotovitev Kežmaha, da je zanesljivo trditi, da je vsebina nekaterih opravil nastajala daljše obdobje, kar zagovornik aplicira na v tej točki obravnavano opravilo. Vendar pa tudi če bi sprejeli navedeno sklepanje, to prav v ničemer ne vpliva na pravilnost ugotovitve prvostopnega sodišča, da do „naborka“ že omenjenih zapisov, ki so bili združeni pod zelo zgovornim nazivom „PATRIA“, iz razlogov, ki so že povzeti v točki 67 te odločbe, ni moglo priti zaradi samovoljnega ravnanja računalnika oziroma, kot navaja obdolženec, zaradi napake v delovanju Outlook programa pri kopiranju zapisov iz telefona na računalnik, saj tudi po prepričanju drugostopnega sodišča ni potrebno biti računalniški strokovnjak, da bi se prišlo do zaključka, da nekaj takšnega kot zatrjuje Črnkovič, preprosto ni mogoče.
75. Pritožnik navaja, da je na izrecno vprašanje Hulkkonena, če je potrebno dati kakršnokoli podkupnino ali vplivati na kogarkoli v Sloveniji, obdolženi Črnkovič pojasnil, da Slovenija ni skorumpirana država in da ne bodo dajali nobene podkupnine in da obdolženec, ker je bil prepričan v kvaliteto Patrijinega vozila AMV, sploh ni hotel, da kdo vpliva na MORS, saj je bil prepričan, da ni nobene potrebe po posredovanju na MORS, še najmanj pa, da bi obljubil nagrado za kakršnokoli tako vplivanje in posredovanje. Po oceni sodišča druge stopnje pa te pritožbene navedbe, če se upošteva, da izbira Rotisa d.o.o. kot lokalnega industrijskega partnerja ni bila slučajna, da je bilo v te aktivnosti, ki so bile pogojene s politično podporo predsednika vlade oziroma vladajoče SDS (in je bil torej pomemben politični vidik in ne dejanske zmogljivosti podjetja) vključenih več vplivnih

oseb, da je bilo na sestanku dne 1.9.2005 izrecno govora o vplivanju in povezavah na MORS, s katerim je imel Črnkovič v postopku oddaje naročila za nakup osemkolesnikov in najmanj v fazi razpisa nedvomno neformalne povezave in vire (o tem izpodbijana sodba na strani 127 in 128), ne vzdržijo kritične presoje. Da je do odtekanja informacij iz MORS-a dejansko prišlo, evidentno potrjujejo interni dokumenti oziroma listine, ki so bile najdene v Rotisu, kar je ob predočbi teh podatkov (list. št. 3502/48, 49 in 50) smiselno potrdila tudi priča Goran Vidrih.

76. Trditev pritožnika, da je obdolženi Črnkovič o domnevnih kontaktih med Zagožnom in Patrio izvedel šele na sodišču, je nesprejemljiva in na testu verodostojnosti pade že ob dejstvu, da se je za Rotis pomemben sestanek, na katerem se je „stvar prelomila“, odvijal na sedežu HSE, kjer je bil zaposlen Zagožen, h kateremu pa so tako Riedl in Niittynen, kot tudi Anton Krkovič in Črnkovič prišli po vnaprej dogovorjenem terminu, nedvomno vedoč o čem bo tekla beseda, kot je razbrati tudi iz zapisnika z dne 1.9.2005 (129.doc). Sicer pa na tem mestu tudi ne gre prezreti s konkretnimi podatki (razvidnimi iz Zagožnovega rokovnika) podprtega dejstva, kar ugotavlja tudi sodišče prve stopnje, da je imel Črnkovič (v mesecu avgustu 2005) intenzivne kontakte z Zagožnom. Tako je za dne 7.8. - zapis: Finci-Riedl-priporoči ROTIS Črnkovič, obvestiti Črnkoviča; za dne 11.8. - zapis: Črnkovič-Patria-Črnkovič; za dne 17.8.- zapis: Riedl, Krkovič, Črnkovič-Zg. Kim - jaz rezerviram in javim; za dne 18.8 - zapis: Krkovič, Črnkovič; za dne 25.8.- zapis: Črnkovič-Krkovič-Brinovec in za dne 29.8.- zapis: kliči Riedl za sest. in javi I. Črnkoviču. Skratka, te okoliščine (ob tem, da je spisovno izkazano, da je Zagožen v istem časovnem obdobju imel precejšnje stike tudi z ostalimi „akterji“ Riedlom, Wolfom in obdolženim Krkovičem) po oceni pritožbenega sodišča povsem logično kažejo na to, da je šlo za kontakte, ki se nanašajo na projekt „Patria“. Zato pritožbena navedba, da je obdolženčeva edina aktivnost z Jožetom Zagožnom in Tonetom Krkovičem povezana s sestankom dne 1.9.2005 in da Črnkoviču tudi njune nadaljnje aktivnosti niso bile znane, ne vzdrži kritične presoje. Kar se tiče kontakta, do katerega je dne 10.4.2006 v gostilni Žabar prišlo med Zagožnom in obdolženim Črnkovičem, je sodišče prve stopnje na podlagi kritične ocene vseh, s tem v zvezi povezanih okoliščin, pravilno ugotovilo, da srečanje ni bilo naključno, ampak med Črnkovičem in Zagožnom (ki se je, sodeč po fotografijah, ob tej priliki

očitno pridružil ekipi Patrie in Rotisa pri proslavljanju oddaje ponudbe na MORS) vnaprej načrtovano in obojestransko dogovorjeno in nasprotno pritožbeno zatrjevanje, ki je brez podlage v spisu, takšnega zaključka ne more izpodbiti.

77. Pritožbeno stališče, da elektronsko sporočilo 133a.doc z dne 8.9.2005 predstavlja le poskus Marije Badovinac Črnkovič, da bi naredila dober vtis na predstavnike Patrie ter jih tako prepričala, da je Rotis d.o.o. najprimernejša družba za lokalnega zastopnika in da je šlo pri lažnem sklicevanju na predsednika vlade zgolj za „nakladanje“, saj so se tudi sicer hvalili koga vse poznajo, ker so želeli narediti vtis kako močna je družba Rotis d.o.o., je nelogično, neživljenjsko in glede na izsledke dokaznega postopka (ki jih izpodbijana sodba natančno analizira), tudi povsem neprepričljivo. Če se namreč upošteva, da je Rotis d.o.o. že v mesecu septembru 2004, potom lastne predstavitve družbe, vzpostavil poslovni kontakt s predstavniki Patrie in da so slednji (v skladu z „zahtevo“, ki je bila s strani predsednika vlade - potom Zagožna- podana na sestanku na HSE dne 1.9.2005) nekaj dni po tem prelomnem sestanku, točno 6.9.2005, Rotisu d.o.o. poslali pismo o imenovanju za Patriinega zastopnika za AMV, potem je, navkljub sicer pravilni pritožbeni ugotovitvi, da takrat pogodba med Patrio Vehicles Oy in Rotisom d.o.o. še ni bila podpisana, na dlani edino logičen zaključek, da za takšno „duvanje“, kakršnega so (sicer zelo skladno) omenjali obdolženi Črnkovič in priči Repas ter Marija Badovinac Črnkovič, ni bilo prav nobene potrebe. Če bi šlo dejansko za to kot trdi pritožba, da je hotela Marija Badovinac Črnkovič vplivati, da bi se Patria dokončno odločila za družbo Rotis d.o.o., potem bi bilo skladno s profesionalno poslovno politiko družbe, kateri se je realno obetal (tudi s finančnega vidika) precej velik posel, vsekakor pričakovati, da bo obdolženi Črnkovič kot znamenje pravno veljavnega sprejetja, prejeto pismo o imenovanju (katerega pritožnik brez vsakršne utemeljene osnove relativizira) nemudoma podpisal in ga vrnil predstavnikom Patrie. Tega pa kot je bilo že omenjeno, sodeč po vsebini 159.doc (ko Niittynen v zvezi z zaskrbljenostjo Črnkoviča, ker še nima pogodbe, nadalje zapiše - s strani pritožbe spregledano besedilo- „da je z naše strani pismo o imenovanju za Rotis veljavno in podpisano, da pa na njem še nimajo Ivanovega podpisa“), obdolženi Črnkovič očitno ni storil. Pritožba sicer zatrjuje nasprotno in navaja, da je obdolženec takoj ko je prejel pismo o imenovanju, le-tega podpisal in vrnil Patrii, kar naj bi dokazovala pritožbi priložena listina („appointment“- B164), kar pa sodišča druge stopnje ob dejstvu, da je

obramba to pomembno okoliščino prvič (!) omenila šele v pritožbenem postopku, nikakor ne prepriča. Sodišče druge stopnje se tako v celoti pridružuje ugotovitvi izpodbijane sodbe, da vsebina predmetnega osnutka sporočila (navkljub dejstvu, da ga je Črnkovič, očitno zavedajoč, da je zapis preveč direkten, prirejenega nato poslal, a ne Riedlu, ampak Niittynenu in navkljub dejstvu, da je zahteva za imenovanje Rotisa bila podana že dne 1.9.2005), potrjuje zaključek o aktivni in še kako pomembni vlogi tedanjega predsednika vlade obdolženega Janše. Slednjega si namreč Badovinčeva (kot „desna roka“ direktorja družbe Rotis d.o.o.) nikakor ne bi drznila kar tako na slepo omenjati oziroma se (po prejemu Patriinega pisma o zastopanju) sklicevati na najvišjega predstavnika izvršne veje oblasti in predsednika vladajoče stranke, v kolikor ne bi bila seznanjena s tem, da je obdolženi Janša v projekt „Patrie“ dejansko vključen. Še posebej, ker je tudi Niittynen izrecno pojasnil, da je Patriina izbira Rotisa prišla preko Janševe stranke. Pravilnost takšnega zaključka nenazadnje potrjuje izpovedba Badovinac Črnkovičeve, ko je na glavni obravnavi dne 9.1.2012 pojasnila, da je Patria pričakovala, da bi bil njihov partner nekdo, ki je močno povezan z vladajočo politiko in da je bil Zagožen zaprosen za svojo aktivnost na sestanku dne 1.9.2005 zaradi bližine stranke SDS z Janšo kot predsednikom Vlade. Slednjega pa sta obdolženi Črnkovič in priča Marija Badovinca Črnkovič, v zapisu, da čakajo stališče in odločitev „z vrha“, očitno imela v mislih tudi v sporočilu z dne 3.3.2006 (208a.doc), saj pritožbeni tezi (na strani 35), da je v tem primeru mišljeno Ministrstvo za obrambo oziroma državni sekretar Franci Žnidaršič, tako kot izpodbijana sodba, tudi sodišče druge stopnje (glede na način zapisa, ki je v narekovaju in celotno vsebino izsledkov dokaznega postopka, ki jih sicer pritožnik obravnava parcialno) nikakor ne more slediti.

78. Pritožbene navedbe v katerih se skuša relativizirati pomen sestanka, ki je dne 12.12.2005 v Ljubljani potekal med Tuomasom Korpijem in Jožetom Zagožnom, niso utemeljene. Ob upoštevanju (s strani zagovornika prezrtih) okoliščin o tem kje, kdaj, kako, zakaj in na kakšen način je prišlo do predmetnega srečanja, o čemer sta izpovedala tudi Riedl in Korpi (stran 100 do 101 izpodbijane sodbe), namreč pritožbena trditev, da omenjeni sestanek ni imel nikakršnega vpliva na dne 13.12.2005 izvedeno pošiljanje dokumentov družbi Rotis d.o.o. (pismo o zastopanju, sporazum o sodelovanju ter osnutek pogodbe o sodelovanju), ne vzdrži kritične presoje.
79. Prvostopno sodišče je na podlagi kritične analize elektronske komunikacije,

vsebine zabeležk v računalniku Črnkoviča, vsebine Rotisovih in Patriinih internih zapisov in vsebine (ob hišni preiskavi) zasežene dokumentacije pravilno ugotovilo, da je obdolženi Črnkovič v postopku oddaje naročila za nakup osemkolesnikov in najmenj v fazi razpisa, brez dvoma imel neuradne povezave in vire na MORS-u. Slednje graja pritožnik in navaja, da gre pri zapisih Rotisa, češ da imajo dobre zveze na Ministrstvu za obrambo, da obdolženi Črnkovič lahko v nekaj dneh organizira sestanke na MORS-u in s fanti glede specifikacije, zgolj za „napihnjene“ govorice, saj se je Črnkovič le hvalil in širokoustil koga vse pozna in kako lahko vse „zrihta“, da nič od navedenega ni res in da je obdolženi Črnkovič hotel le napraviti dober vtis na predstavnike Patrie, pa čeprav na račun laži. Zagovornik s takšnimi navedbami, ki v smislu tolmačenja obremenilnih dokazov pravzaprav pomenijo stalnico obrambne taktike obdolženega Črnkoviča, ki se je po drugi strani ves čas postopka predstavljal kot verodostojen in kredibilen gospodarstvenik, sodišča druge stopnje nikakor ne more prepričati in tudi razlogov izpodbijane sodbe ne more ovreči.

80. Pritožba nadalje navaja, da dokumentacija, ki je bila najdena v družbi Rotis d.o.o. (glede tega kakšne bodo splošne tehnične zahteve ponudbe) ni pomenila dejansko nobene prednosti. To očitno ne drži, saj sicer Črnkovič internih dokumentov MORS-a (ki, kot so povedale priče, so vsebovali podatke, ki niso bili javno dostopni ponudnikom in ki so ponudniku, ki je z njimi razpolagal, lahko koristili pri izdelavi ponudbe) ne bi pridobil in z njihovo (očitno relevantno) vsebino ne bi razpolagal oziroma z le-to ne bi že dne 27.10.2005 seznanjal Niittynena (list. št. 3520/42). Kar se tiče kontaktov Rotisa z osebo s priimkom Pojbič, pa pritožbena trditev, da je šlo zgolj kontakte v zvezi s projektom „OSKRBA“ ni prepričljiva glede na obseg kontaktov in nenazadnje tudi ob dejstvu, da je, kot izhaja iz spisovnih podatkov, ravno to ime (na roko) izpisano na Sklepu o potrditvi investicijskega programa projekta PBV-k (list. št. 3502/48). Torej gre za interne dokumente, ki so bili v zvezi s projektom „Patria“ izdelani na MORS-u in so bili, čeprav se niso pošiljali potencialnim ponudnikom, zaseženi obdolženemu Črnkoviču. Slednji pa je, kot pravilno navaja izpodbijana sodba (stran 108), med drugim tudi na sestanku s predstavniki Patrie dne 17.2.2006 (list. št. 3502/25) pojasnil, da ima Patria podporo na MORS, da Rotis uživa simpatije s strani slovenskih politikov in da bo Rotis prejel natančnejše informacije glede ponderja v enem mesecu. V zapisniku je navedeno tudi, da morajo vse te informacije ostati med Rotisom in

Patrio, sicer ima Ivan lahko velike težave, pri čemer v kolikor bi res šlo za legalno in povsem transparentno delovanje kot je to zatrjeval obdolženi Črnkovič (katerega obremenjujejo tudi Rotisovi interni zapisi v „Seznamu aktivnosti“), potrebe po takšnem zapisu sploh ne bi bilo.

81. Izpodbijana sodba je v okviru očitanih kaznivih dejanj upravičeno sledila ugotovitvi tožilstva glede „dvojnosti“ predvidene nagrade stranki SDS in Jožetu Zagožnu - pri sami Patrii, nato pa še pri družbi Rotis d.o.o., ki tudi po oceni pritožbenega sodišča glede na vsebinsko povezanost celotne zadeve ni bila slučajna, kot to navaja pritožnik, ki v tej zvezi omenja delovanje oseb v kriminalni združbi, kar pa je izven obtožbenih očitkov in v razlogih prvostopnega sodišča brez vsakršne podlage. Zagovornik pritrjuje ugotovitvi izpodbijane sodbe, da je bila s strani Patrie za družbo Rotis d.o.o. (po pogodbi) predvidena provizija v višini 2,5 %, kar naj bi po navedbah Riedla znašalo 8,1 milijona EUR, pri čemer se ta znesek, sicer v zvezi s podatkom glede 3,5 % provizije, navaja tudi v internem dokumentu Patrie, ki je bil zasežen Wolfu (270.doc), ki ga prvostopno sodišče zgolj (korektno) povzema. Sicer pa zatrjevana nesorazmernost posameznih provizij, ki naj bi bile s strani Patrie dogovorjene in izplačane, na obstoj in dokazanost očitane kaznivega dejanja, v okviru katerega je, kot pravilno ugotavlja izpodbijana sodba, obdolženi Črnkovič na že opisan način Zagožnu, Krkoviču in stranki SDS obljubil plačilo deleža profita Rotisa d.o.o., ki bi mu pripadlo kot zastopniku Patrie Vehicles Oy, nima prav nobenega vpliva.
82. Sodišče prve stopnje je na strani 122 sodbe natančno navedlo „drugo“ (torej ne Rotis-ovo) listinsko dokumentacijo, ki izkazuje delitev provizije Rotisa. Na strani 126 sodbe se sklicuje na to dokumentacijo, katere na tem mestu (v izogib ponavljanju) ne navede, s čimer pa (glede na celotno strukturo sodbe, ki jo je zaradi vsebinske, časovne in logične povezanosti posameznih dokaznih virov, potrebno obravnavati in brati kot celoto) sodišče ne zagreši bistvene kršitve določb kazenskega postopka iz 11. točke prvega odstavka 371. člena ZKP, kot to na strani 36 pritožbe trdi zagovornik, ki tudi z drugačnim tolmačenjem sestanka med Črnkovičem in Kryžanovskim (glede na govorice, ki jih je slednji dobil na MORS-u, da Zagožen in Črnkovič delata skupaj in predvsem glede na komunikacijo, ki je v nadaljevanju potekala med Riedlom in Niittynenom - 163.doc) ne more uspeti. Nenazadnje ne gre prezreti, da je Riedl že dne 16.9.2005 v elektronski komunikaciji sporočil Niittynenu, „da je dr. Z ponovno zatrdil,

da družba SFF zagotovo ne bo pridobila tega naročila“ (144. doc), zato se ob podani politični podpori predsednika vlade oziroma predsednika vladajoče stranke SDS družbi Rotis (129.doc) in v tej zvezi izkazanem sodelovanju Zagožna in obdolženega Črnkoviča, pritožbena teza, da naj bi slednji zgolj preverjal možnost sodelovanja Rotis-a z družbo AC-Intercar oziroma skupnega zastopstva za Patrio, izkaže kot povsem neprepričljiva.

83. Pritožbenemu razlogovanju, da je podana relativna bistvena kršitev določb kazenskega postopka po drugem odstavku 371. člena ZKP, ker da je razpravljajoča sodnica neutemeljeno zavrgla zagovornikov predlog za njeno izločitev, sodišče druge stopnje (ki se v tem delu v celoti sklicuje na razloge izpodbijane sodbe) ne more slediti. Iz spisovnih podatkov izhaja, da je sodnica po prejemu obtožnega predloga postopala skladno z določbo 435. člena ZKP (formalni in materialnopravni preizkus obtožnega akta in razpis glavne obravnave). Zgolj dejstvo, da je na podlagi določbe 289. člena ZKP (ki se skladno z določbo 429. člena ZKP smiselno uporablja tudi za skrajšani postopek pred okrajnim sodiščem), še pred prvim narokom za glavno obravnavo pribavila določene podatke, kot je to po vložnem obtožnem aktu predlagalo tožilstvo (kar nikakor ne predstavlja fazo preiskovalnih dejanj), pa ne pomeni, da je postopala nezakonito oziroma da bi bila zaradi opisanega ravnanja sodničina nepristranskost (v smislu 6. točke 39. člena ZKP) kakorkoli postavljena pod vprašaj, kot to zmotno meni pritožnik. Slednji pa „okuženost“ sodnice povezuje tudi z njeno (domnevno) udeležbo na kazenskopravni šoli v letu 2009, ko naj bi bila pri eni izmed tem, o katerih sta predavala Drago Kos in Roman Prah, omenjena zadeva „Patria“. Ta okoliščina tako po objektivnem kot tudi po subjektivnem kriteriju presoje ne more vzbuditi prav nikakršnega dvoma v nepristranost sodnice, katere izločitev je bila, kot pravilno ugotavlja izpodbijana sodba zahtevana prepozno (o čemer je bilo govora že v točki 23 te odločbe), pa tudi z namenom spodkopavanja avtoritete sodišča. V konkretnem primeru je torej prvostopno sodišče predlog za izločitev sodnice utemeljeno zavrglo oziroma s strani predsednice sodišča zavrnilo in z drugačnim stališčem pritožnik, ki niti ne pojasni kako naj bi s strani obrambe problematizirane okoliščine vplivale na zakonitost in pravilnost izpodbijane sodbe, nikakor ne more uspeti.
84. Pritožbena trditev, da se je prvostopno sodišče (glede na strani 77 sodbe ugotovljeno značilnost korupcijskih kaznivih dejanj in težavnost njihovega odkrivanja in dokazovanja) za utemeljevanje dokazanosti obdolženemu

Črnkoviču očitane kaznivega dejanja zadovoljilo z uporabo nižjega dokaznega standarda, je neutemeljena in protispisna. Iz obširne dokazne ocene, v okviru katere se je prvostopno sodišče opredelilo do vseh pravnorelevantnih okoliščin in s tem povezanih (obširnih in zelo raznolikih) dokaznih virov (ki jih, kot je bilo že večkrat poudarjeno, zagovornik tolmači nekritično in parcialno), po oceni pritožbenega sodišča namreč izhaja edino logičen zaključek, da je bila obdolženčeva krivda ugotovljena s stopnjo gotovosti. To z drugimi besedami pomeni, da je prvostopno sodišče ravnalo skladno z določbo drugega odstavka 3. člena ZKP in torej ni podana kršitev iz 14., 22., 27. in 28. člena Ustave, kot s povsem neumestnim minimiziranjem in z napačnim vrednotenjem t.i. posrednih dokazov navaja pritožnik, ki s sklicevanjem na načelo „in dubio pro reo“ v konkretni zadevi, kjer gre tudi po prepričanju drugostopnega sodišča (pri vseh inkriminiranih ravnanjih) za zaključen krog indicev, ne more uspeti.

O pritožbi zagovornika obdolženega Antona Krkoviča

85. Pritožbeni trditvi, da so sodbeni očitki popolnoma nerazumljivi, nejasni, abstraktni in nekonkretizirani, sodišče druge stopnje ne more slediti. Vsa odločilna dejstva, ki konkretizirajo kaznivo dejanje sprejemanja daril za nezakonito posredovanje po 269. členu KZ, ki se v okviru historičnega dogodka (ki skupaj z abstraktnim opisom predstavlja celoto) očita obdolženemu Antonu Krkoviču (ki je podal obširen zagovor, česar ne bi storil, če bi bila obtožba res nejasna in nerazumljiva), so zajeta v sodbenem opisu, ki očitek o sprejetju obljube nagrade že samostojno postavlja v okvir šablone „TK, JZ, Ivan + stranka“, pri čemer je opisana tudi vzročna zveza med pričakovanim Krkovičevim ravnanjem zaradi sprejetja obljube nagrade, ki ustreza abstraktnemu delu zakonskega opisa „da bi“ (in ne „da je“) izkoristil svoj vpliv za to, da bi družba Rotis d.o.o. postala lokalni zastopnik, ki bi uspel na razpisu in bi bila s tem finska družba Patria Vehicles Oy izbrana kot najugodnejši ponudnik. Ni res, da je očitek in navedba o podpori, ki naj bi jo obdolženi Krkovič dajal družbi Rotis d.o.o., popolnoma posplošena in nerazumljiva, saj je ta očitek z navedbo konkretnih okoliščin, ki jih pritožnik v tretjem odstavku na strani 3 pritožbe tudi sam povzema, glede vsebine izvršitvenega ravnanja dovolj jase in sklepčen. Z datumi navedenimi v sodbenem opisu, ki se nanašajo na čas po 3.9.2005, ko je bila s strani Črnkoviča sestavljena t.i. šablona in s tem v zvezi dana obljuba plačila deleža profita, ki se nanašajo na datum ko je bilo „povabilo k oddaji ponudbe dne 12.1.2006“ in na čas, ko je bilo obvestilo

Riedla dne 13.4.2006, da je za Ministrstvo za obrambo in za „evalvacijsko ekipo Patria definitivno favorit“, je po prepričanju pritožbenega sodišča časovni okvir kaznivega dejanja v zadostni meri opredeljen, specificiran in tudi s strani prvostopnega sodišča obrazložen. Drži sicer pritožbena navedba, da iz opisa dejanja ni razvidno točno kje, v katerem kraju in na kakšen (komunikacijski) način je bil Krkovič s strani Ivana Črnkoviča seznanjen z obljubo nagrade, katero je tudi sprejel, vendar pa v tem delu, kot je bilo v zvezi s pritožbo zagovornika obdolženega Janše predhodno že pojasnjeno v točkah 30 in 31 te odločbe, na kar se drugostopno sodišče v izogib ponavljanju na tem mestu v celoti sklicuje, ne gre za opredelitev zakonskih znakov oziroma za odločilni okoliščini, ki bi v danem primeru lahko vplivali na obstoj kaznivega dejanja, ki se očita obdolženemu Krkoviču, na njegovo pravico do obrambe in na njegovo kazensko odgovornost.

86. Pritožbena navedba, da je sodišče prve stopnje dokazno gradivo interpretiralo samovoljno, je protispisna in ni utemeljena. Slednje nedvomno velja tudi za oceno izpovedbe priče Wolfganga Riedla, glede katerega zagovornik (za razliko od prvostopnega sodišča, ki je v zvezi s presojo tega personalnega dokaza, skladno z načelom proste presoje dokazov upoštevalo celo vrsto pravnorelevantnih dejstev in tudi pravil logičnega sklepanja) izpostavlja zgolj okoliščino, da je Riedl ob zaslišanju pred kriminalisti in ob podaji zagovora na glavni obravnavi pred sodiščem na Dunaju pojasnil (kar je bilo, ker se je na to skliceval, prebrano tudi v tem postopku), da je v opravičilo svoje provizije in da bi svoje morebitne storitve za Patrio predstavil v najlepši možni luči in zato, da bi poudaril pomembnost, podal tudi pretirane predstavitve in da je različne dopise, ki jih je oddal, potrebno gledati v tej luči. Na podlagi takšne izjave Riedla, katero zagovornik obdolženega Krkoviča (neupravičeno) šteje kot priznanje, slednji poda zaključek, da celotna „zgodba o Patrii“ temelji na fantazmah, lažeh in - bolj redko- na polresnicah Wolfganga Riedla, nemara tudi Walterja Wolfa, plasiranih na Finsko, zgolj z enim samim namenom, da se s sklicevanjem na slovenske „podpornike“, predvsem predsednika vlade, doseže plačilo visoke provizije in zgolj zato, da bi takšno provizijo upravičil, je Riedl moral „uporabiti“, prav „zlorabiti ime“ in osebnost predsednika vlade, Janeza Janše, svoj prostor in svoje resda manj pomembno mesto in v stranski vlogi, pa je pripadlo tudi „tesnemu prijatelju“ predsednika vlade, Antonu Krkoviču. Navedeno zagovornikovo razlogovanje je enostransko, pavšalno in v izvedenih dokazih, ki jih je

sodišče prve stopnje (za razliko od pritožnika) obširno, natančno in predvsem tudi celovito povzelo in analiziralo, nima prav nobene opore, zato zagovornikovemu razlogovanju sodišče druge stopnje nikakor ne more slediti.

87. Ne drži pritožbena navedba, da je v postopku pred avstrijskim sodiščem Riedl karkoli priznal. Pač pa je Riedl svoje ravnanje, kot je nazorno razvidno iz (zanj in za druge obdolžence) obremenilne elektronske komunikacije ter tudi iz druge (tudi v tem postopku obravnavane) listinske dokumentacije, na zgoraj opisan način očitno želel zgolj nekoliko omiliti iz razlogov, ki jih na straneh 76 in 77 povsem prepričljivo navaja izpodbijana sodba, ki pa s protispisno pritožbeno trditvijo, da naj bi sodišče „priznanje“ ključne priče zavrnilo z enostavno utemeljitvijo, da ji ne verjame, ne more biti izpodbita. Če se upošteva v kakšnem svojstvu je bil v Avstriji zaslišan Riedl; kdaj, kako in iz kakšnih razlogov je Patria v letu 2008 prekinila sodelovanje z Riedlom, katerega so predstavniki Patrie, sodeč po izpovedbah prič Niittynena, Hulkkonena, Korpija, Rumbina, Vartianena in Vitarkorpija, smatrali kot korektnega poslovneža in korektnega pogodbenega partnerja, katerega (navkljub dodatnemu preverjanju preko nevtralnih ljudi) niso ocenjevali kot nezanesljiv vir informacij, saj sicer Riedl od Patrie ne bi prejemal mesečnega plačila v višini 7.000 EUR in če se ob vsem tem upošteva še dejstvo, da se je verodostojnost ključnih podatkov in informacij od Riedla (ki jih je slednji pridobil tudi na relaciji Wolf-Zagožen-Janša) tudi preko drugih dokaznih virov (interni zapisi Patrie in družbe RHG, zapisi sestankov, uradni zaznamki, izpovedbe prič...) izkazala kot resničnih oziroma točnih, iz vsega tega sledi, da zgoraj predstavljeno pritožbeno naziranje (v katerega zagovornik vnese celo primeru s povojnimi procesi) ni sprejemljivo in upoštevno. Pravilna je ugotovitev sodišča prve stopnje, da vsebina elektronskih sporočil 67. doc, 261.doc ter SMS sporočila z dne 25.7.2006 o načrtovanih sestankih oziroma srečanjih, ki (s strani Riedla in Cekute) očitno niso bila realizirana, ne more biti ključna za presojo verodostojnosti vseh ostalih sporočil in za oceno verodostojnosti Riedla, za kar se (v obširnih pritožbenih navedbah, kjer se omenjajo tudi relacije med Krkovičem in Lebnom) sicer zavzema pritožnik, katerega trditev, da je bila v tem procesu resnica proglašena za laž, laž pa za resnico vse v skladu z reklom, da namen posvečuje sredstvo-glede na podano dokazno oceno ter dejstvo, da niti sam Riedl (na katerega se sklicuje zagovornik) ni povedal, da bi v kritičnem času lagal, v nobenem primeru ne vzdrži kritične presoje. Nenazadnje ne gre prezreti, da tudi v

poročilih z dne 9.9.2008, 13.6.008 in z dne 18.8.2008, ki jih je izdelala notranja Patriina preiskovalna komisija, ni navedeno, da je Riedl posredoval napačne informacije, ki so se v ključnih momentih, ki jih izpodbijana sodba glede na obtožbene očitke natančno razdela, očitno izkazale kot točne.

88. Nadaljnji razlogi pritožbe o neutemeljenosti očitka, češ „da obdolženi Krkovič naj bi izkoristil svoj vpliv in posredoval...“ in „pri tem vplival“ ter trditve, da Krkovič ni imel nobenega vpliva in da bi sodišče to moralo ugotavljati še z dodatnimi pričami (Marjanom Balantom in Branimirjem Furlanom, česar pritožnik v postopku na prvi stopnji nikoli ni predlagal), kot pravilno ugotavlja vrhovni državni tožilec v odgovoru na pritožbo, presega opis očitka, v katerem je ta povezan zgolj s trditvijo, „da bi izkoristil svoj vpliv in posredoval...“. Obdolženemu Krkoviču se z dejanjem, opisanim v izreku izpodbijane sodbe ne očita, da je vplival na osebe na MORS, ki so sodelovale pri pregledu in oceni ponudbe in pri drugih osebah na MORS, ki so sodelovale pri projektu nabave oklepnikov 8x8. Zato so tudi neupoštevne obširne pritožbene navedbe, v katerih pritožnik s povzemanjem izpovedb prič, ki so na tak ali drugačen način odločale v postopku oddaje naročila zaupne narave (Grubar, Pograjc, Matek, Steiner, Dolinar...) ugotavlja, da so vsi zaslišani zanikali kakršnokoli morebitno vplivanje ali kakršnekoli pritiske. Do tega pa se je tudi sodišče prve stopnje obširno opredelilo (na straneh 105 do 107 obrazložitve), zato s strani zagovornika (na strani 9 pritožbe) zatrjevana bistvena kršitev določb kazenskega postopka ni podana.
89. Pritožba navaja, da obdolženi Krkovič ni imel nobenega uradnega položaja ali zadolžitve v zvezi s projektom 8 x 8 in da so te predpostavke nujne za obstoj kaznivega dejanja, kar pa, upoštevajoč tudi sodno prakso, na katero se upravičeno sklicuje prvostopno sodišče, ne drži. Kot je bilo namreč že pojasnjeno zgoraj (točka 30) in kar pravilno ugotavlja tudi izpodbijana sodba, je vpliv iz 269. člena KZ vezan na posameznikov uradni ali družbeni položaj in je lahko izkoriščen tako tedaj, ko je storilec neposredno nadrejen uradni osebi, kakor tudi tedaj, ko takšnega razmerja med njima ni in tudi tedaj, ko ne delujeta znotraj istega družbenega podsistema. V tem smislu je zakonski dejanski stan pomensko odprt, uresničen pa je že tedaj, ko storilec sprejme ponudbo koristi in ko niti ni nujno, da bi moral pri drugih dejansko posredovati, če pa to stori, gre za obteževalno okoliščino. Vsled takšnega (teoretičnega) izhodišča niso relevantne obširne pritožbene navedbe, v

okviru katerih zagovornik z opisovanjem življenjske in karijerne poti obdolžnega Krkoviča od časa osamosvojitve do danes, ko naj bi bil v okviru MORS-a in v Slovenski vojski povsem degradiran, želi prikazati, da mu predmetnega kaznivega dejanja, zaradi neobstoja kakršnekoli možnosti vpliva, sploh ni moč očitati, s čimer pa se sodišče druge stopnje ne more strinjati. Ne gre prezreti, da kar se tiče obstoja vpliva, je še celo sam zagovornik (na sedmi strani pritožbe) zapisal, „da bi soobdolženi Janša, v kolikor bi to želel, verjetno lahko uveljavil svoj predlog oziroma zahtevo, da se Krkoviča kakorkoli vključi v določena strokovna telesa, ki so odločala o kolesnikih 8 x 8“, s čimer pa se je potrdila zagovorna navedba obdolženca, ko je na glavni obravnavi izrecno povedal, da če bi predsednik vlade želel imeti Krkoviča v projektne svet ali kje blizu komisije, tudi če ne bi direktno, bi posredno to lahko dosegel. Takšna obrambna in tudi s strani prvostopnega sodišča upoštevana pojasnila (četudi Krkovič uradno potem ni bil vključen v organe MORS-a, pri čemer pa je priča Erjavec izrecno omenil govorice, da se je zaradi tega Krkovič angažiral neuradno) pa povsem nazorno kažejo na to, da je bil, navkljub nasprotnemu stališču pritožnika, vpliv Janše in Krkoviča (vsled njihovih v izpodbijani sodbi opisanih položajev, zadolžitev oziroma funkcij in medsebojnih relacij, ki so v določeni meri opisane tudi v zapisu z dne 1.9.2005) resničen in konkreten in nedvomno takšen, da bi, če bi bil uporabljen, tudi dejansko vplival na odločitev. Zato, kot pravilno ugotavlja vrhovno državno tožilstvo, ne more biti vprašanje, ali so tako vsi v Rotisu d.o.o. kot v Patrii lahko imeli predstavo, da je imel Krkovič objektivno možnost vpliva in da je takšno možnost vpliva tudi dejansko imel. Slednje nenazadnje izhaja že iz dokumentacije, ki jo je upoštevalo sodišče prve stopnje, ko je bilo v zvezi z izvedbo postopka oddaje naročila zaupne narave ugotovljeno, da je bil za opredelitev nosilcev in roka izdelave zahtevnika PVB, kolesnikov 8x8 s kompletno konfiguracijo platforme, zadolžen generalštab SV, pomočnik načelnika generalštaba pa je bil v kritičnem času obdolženi Krkovič, katerega obrambna trditev, ki jo pritožnik v pritožbi ponavlja, „da pri celotni zadevi ni imel prav nobenih zadolžitev in da niti za nabavo wc papirja ni imel nobenih pristojnosti“, glede na celotne izsledke dokaznega postopka, ni upoštevana.

90. Ne drži pritožbena navedba, da se je izpodbijana sodba v zvezi z zatrjevnim vplivom zadovoljila le z „golo ugotovitvijo“, da je bil Krkovič vplivna oseba v zvezi z oklepniki le zaradi visokega častniškega naziva in zaradi tesnega prijateljstva z Ivanom Janšo (s katerim je bil po podatkih sodeč v

dokaj pogostih telefonskih kontaktih), saj je sodišče prve stopnje upoštevalo tudi vse druge dokaze, ki kažejo na njegov dejanski in pričakovani vpliv. V nasprotnem primeru in če bi res držala teza pritožnika, da je bil Krkovič v zvezi s postopkom oddaje naročila zaupne narave glede osemkolesnikov „nevplivna“ in povsem irelevantna oseba, ki s projektom „Patrie“ ni mogel in ni imel nobene zveze, potem ni nobene logične razlage za aktivnosti Krkoviča, ki je bil s predmetnim projektom ne le seznanjen, ampak je v njem, kot je pravilno ugotovilo sodišče prve stopnje, tudi aktivno sodeloval.

91. Predvsem gre za sestanek na HSE dne 1.9.2005, ki ga pritožnik sicer označi kot povsem rutinsko poslovno srečanje, na katerem naj bi bil Krkovič prisoten zgolj po naključju, ker naj bi ga tja po predhodnem skupnem kosilu zaradi lastne promocije, da bo predstavnikom Patrie predstavil nekoga, ki ima močno podporo in zaledje med najvišjimi položaji v Slovenski vojski (!), pripeljal Ivan Črnkovič, pri čemer naj bi Krkovič spil le kavo in razen nekaj vljudnostnih fraz, tudi zaradi neznanja tujega jezika, na tem sestanku sploh ni sodeloval. S takšnimi neprepričljivimi navedbami, ki jih je zagovornik neuspešno uveljavljal že v postopku na prvi stopnji, tudi v pritožbenem postopku (glede na dejstva, razloge in dokazne vire, ki jih je sodišče, sicer v zvezi z bolj ali manj identičnimi pritožbenimi navedbami zagovornika obdolženega Črnkoviča, že pojasnilo v točka 58 do 60 te odločbe) nikakor ne more uspeti. Torej ni šlo, kot trdi pritožnik, zgolj za bežno srečanje, ampak nedvomno za usklajeno, načrtovano, vsebinsko determinirano in vnaprej dogovorjeno aktivnost, v katero je bil in to ne slučajno, vključen „visok general MORS-a, ki v celoti podpira organizacijo dr. Z“ (124. doc). Torej obdolženi Krkovič, ki je na sestanku izrecno povedal (129.doc), da bo v Sloveniji projekt potekal tako, da bo lokalno podjetje glavni izvajalec kot v programu Valuk. Skupaj s Črnkovičem pa je predstavnikom Patrie (ki so Krkoviča očitno dojemali kot pomembno in vplivno osebo, ker sicer na „prelomen“ sestanek niti ne bi bil vabljen) še pojasnil, „da poznata tehnično prednost AMV in če Patria ne bo vplivala, bodo zahteve bolj v skladu z delovanjem Pandurja II“. Takšno popuščanje v zahtevnosti kriterijev v korist slabšega vozila ali prilagoditev kriterijev slabšemu vozilu, pa je moč smatrati le kot neke vrste prikrito opozorilo, kaj bi se lahko zgodilo, če vpliva v obliki nagrade ne bi bilo. Pritožnik navaja, da so trditve Rielda in Niittynena o tem, kako in na kakšen način je na sestanku sodeloval Krkovič, neresnične, ker da Krkovič ničesar ni govoril in tudi nobenih vprašanj v zvezi s prednostmi vozila Patria nikomur ni

zastavljaj, kar pa ob dejstvu, da navedeni priči nista imeli prav nobenega interesa in razloga, da bi obdolženca po krivem bremenili, nikakor ne prepriča. Še posebej, ker je tudi že omenjen zapis sestanka, na katerem je bilo izrecno govora tudi o „vplivanju na vsebino tehničnih specifikacij“ in „o načinu sodelovanja ter o možnosti, da se v nekaj dneh organizira sestanek s projektno ekipo MORS“ in je bil s strani Črnkoviča podan opisan glede položaja in vloge Krkoviča (točka 4 zapisa – 129.doc), tudi zelo nazoren; nenazadnje pa je tudi sam pritožnik potrdil, da je obdolženi Krkovič, ki je svoje znanje pridobival tudi v tujini, res bil strokovnjak za oklepna bojna vozila in da je popolnoma razumljivo, da se na zadevo spozna in jo razume, o tem pa sta pravzaprav izpovedala tudi Riedl in Niittynen.

92. Da obdolženi Krkovič na že omenjenem sestanku, ki je bil označen kot „strogo zaupen“ in je bilo dogovorjeno, da se izven tega kroga imen udeležencev ne uporablja (pri čemer takšna stopnja konspirativnosti nikakor ne bi bila potrebna, če bi šlo res za takšno naravo poslovnega srečanja, kot navaja zagovornik) ni bil naključno, pa nenazadnje kažejo s strani obrambe spregledane, sicer pa z dokazi podprte okoliščine glede stikov, ki so že pred tem potekali med Zagožnom, Wolfom, Črnkovičem, Riedlom in Krkovičem in so se, sodeč po zapisih v Zagožnovem rokovniku in časovnem okviru le-teh (julij in avgust 2005), kot navaja izpodbijana sodba, očitno nanašali na projekt „Patria“. Tako gre za zapis z dne 1.7.: WW – Krko - NUJNO in istega dne zapis: Krkovič - šofer in WW, za zapis z dne 27.7.: Krkovič + Črnkovič, za zapis z dne 11.8.: WW kliči in KRKO - oklepniki, za zapis dne 17.8.: Riedl, Krkovič, Črnkovič, Kirn - rezerviraj, za zapis dne 18.8.: Krkovič, Črnkovič, za zapis z dne 25.8.: Črnkovič-Krkovič- Brinovec, pri čemer je potrebno še opozoriti, da je bil Krkovič na tak ali drugačen način zaveden v rokovniku Zagožna tudi za dne 5.7., 3.8., 5.8., 19.8. in 24.8.2005. In če se te okoliščine povežejo z vsebino vnaprej skoordiranega sestanka na HSE, ki je bil zaradi (s strani Zagožna podane) zahteve, da se Rotis imenuje za partnerja za industrijsko sodelovanje, vsekakor prelomen (kot je razbrati iz izpovedb Riedla in Niittynena in internega zapisa Badovinac Črnkovičeve) in z dejstvom, da je do zapisa že večkrat omenjene „šablone“, s katero je Črnkovič v njej navedenim (vplivnim) akterjem obljubil nagrado, prišlo le dan po tem, ko je Riedl sporočil Črnkoviču, da ima Niittynen sedaj interno tudi OK za sodelovanje z njimi (130. doc), potem se na tej, tudi s strani prvostopnega sodišča

upoštevani dokazni podlagi, pritožbena navedba, da je obravnavani sestanek za očitek kaznivega dejanja brezpredmeten, ker da je izven časovnega okvira, kot ga je za sprejem obljube Krkoviča načrtalo tožilstvo, pokaže kot nelogična in nesprejemljiva.

93. Pritožbeni trditvi, da Črnkovič z vsebino t.i. šablone nikoli ni seznanil obdolženega Krkoviča, iz razlogov, ki jih izpodbija sodba (tudi v zvezi z obiskom Krkoviča v Sistemske tehnike in v zvezi s tem, da se je angažiral pri iskanju proizvodnih prostorov za izdelavo oklepnikov, kar pritožnik sicer neupravičeno pripiše „zasebnim, v lastni režiji izvedenim dejanjem“ in „profesionalni radovednosti“ Krkoviča) na straneh 124 do 125 in 132 do 135 obrazložitve obširno pojasni, sodišče druge stopnje ne more slediti. Enako pa velja tudi za zagovornikovo navedbo, da si Krkovič svojo „udeležbo“ v šabloni (v kateri se je sedaj očitno prepoznal v označbi „TK“) lahko razlaga kvečjemu kot odmev slabe vesti soobdolženega Črnkoviča, ki naj bi ga s pritegnitvijo na sestanek dne 1.9.2005 v bistvu zlorabil. Slednje pa v izvedenih dokazih glede na pričakovano in izkazano aktivnost obdolženega Krkoviča, ki jo je prvostopno sodišče tudi glede na vsebino elektronske komunikacije, kot je zabeležena v 163.doc in 183. doc., utemeljeno povežalo z obljubo nagrade (ki je bila nekajkrat zapisana v t.i. šabloni, tudi v mapi pod stiki „KRKO“) in katero je Krkovič tudi po oceni pritožbenega sodišča nedvomno sprejel, nima prav nobene opore.
94. Graja pritožnika, da je sodišče prve stopnje s sodbo kršilo določbo 14. člena Ustave RS, ker da ni skrivnost, da je ta proces dobil takšen epilog predvsem zaradi političnega ozadja akterjev tega procesa, je neumestna in s kazenskopravnega stališča povsem nesprejemljiva. In se po vsebini pravzaprav sprevrže v tisto, kar zagovornik neupravičeno očita prvostopnemu sodišču, katerega obširni in prepričljivi dokazni zaključki z „motivom politične diskvalifikacije“ kot ga navaja zagovornik obdolženega Krkoviča (ki očitno spregleda, da se je predkazenski postopek najprej začel na Finskem, od koder so bili tudi posredovani za zadevo pomembni dokazi) nimajo prav nobene zveze. Sodišče prve stopnje je vse svoje odločitve v zvezi z očitki obtožbenega akta (ki je bil v zadostni meri konkretiziran in sklepčen in je omogočal učinkovito obrambo) presojal in argumentiralo skladno z določbo 17. člena ZKP in glede na kontinuiranost, obsežnost in

zapletenost kazenskega postopka, tudi brez nepotrebnega odlašanja, vsled česar s strani pritožbe zatrjevane kršitve 21., 22., 23. in 28. člena Ustave RS in 6. člena EKČP z ničemer niso izkazane in po trdnem prepričanju sodišča druge stopnje tudi niso podane.

95. Zagovornik obdolženega Krkoviča odločbo o kazenski sankciji izpodbija s trditvijo, da je kazen v vseh pogledih nesorazmerna z dokazi, s katerimi sodišče razpolaga oziroma sploh ne razpolaga. Slednje ni upoštevno, saj v kolikor bi držala teza pritožnika, da obdolžencu kaznivo dejanje ni dokazano, bi to kvečjemu narekovalo izrek oprostilne sodbe, ki pa v danem primeru glede na izsledke celotnega dokaznega postopka ne pride v poštev. Pritožnik izrečeno kazensko sankcijo, brez navedbe konkretnih okoliščin, označi tudi kot nerazumno oziroma kot naravnost drakonsko, s čimer pa se glede na težo in naravo kaznivega dejanja ter dejstvo, da je Krkovič svoj položaj in ugled, ki si ga je pridobil kot osamosvojitelj in pomočnik načelnika generalštaba izkoristil za nečastna koruptivna dejanja, sodišče druge stopnje ne more strinjati. Pri tem tudi s strani zagovornika izpostavljena in tudi v izpodbijani sodbi že upoštevana okoliščina glede dosedanje nekaznovanosti obdolženca, ne more doseči milejšega kaznovanja slednjega.
96. Pritožba zaradi zmotne in nepopolne ugotovitve dejanskega stanja ali zaradi kršitve kazenskega zakona, ki se poda v korist obdolženca, obsega tudi pritožbo zaradi odločbe o kazenski sankciji (386. člen ZKP). Upoštevaje citirano zakonsko določbo je zato sodišče druge stopnje (ob odsotnosti tozadevnih pritožbenih navedb) izpodbijano sodbo v delu, ki se nanaša na obdolženega Janšo in obdolženega Črnkoviča preizkusilo po uradni dolžnosti in ugotovilo, da je sodišče prve stopnje skladno z določbo 49. člena KZ olajševalne in obteževalne okoliščine, ki so navedene v razlogih izpodbijane sodbe, pravilno ocenilo in ustrezno vrednotilo, vsled česar sta izrečeni kazenski sankciji potrebni in pravični. Slednje pa velja tudi za kazensko sankcijo, ki je bila izrečena obdolženemu Krkoviču.
97. Glede vseh ostalih pritožbenih navedb, na katere v tej sodbi ni bilo izrecno odgovorjeno, velja splošna ugotovitev, da so bodisi nepomembne bodisi je nanje primerno odgovorilo že sodišče prve stopnje.
98. Na podlagi vsega navedenega sodišče druge stopnje ugotavlja, da uveljavljeni pritožbeni razlogi zagovornikov niso podani ter je izpodbijana

sodba pravilna in zakonita, saj izveden dokazni postopek izključuje možnost kakršnekoli drugačne odločitve. Ker prvostopna sodba tudi sicer ne vsebuje kršitev zakona iz prvega odstavka 383. člena ZKP, na katere mora pritožbeno sodišče paziti po uradni dolžnosti, je pritožbe zagovornikov obdolženih Ivana Janše, Ivana Črnkoviča in Antona Krkoviča zavrnilo kot neutemeljene in sodbo sodišča prve stopnje v celoti potrdilo (prvi odstavek 391. člena ZKP).

99. Obdolženci, ki imajo redne prihodke in določeno premoženje, s pritožbami niso uspeli, zato so skladno z določbo prvega odstavka 95. člena ZKP v zvezi z 98. členom ZKP dolžni plačati sodne takse kot strošek pritožbenega postopka.

Ljubljana, dne 21. marec 2014

Zapisnikarica:

Jožica Bajec

Predsednik senata:

Milan Štrukelj l.r.

Ta prepis je soglasen z izvirnikom

Podpis pristojne
sodne osebe:

